

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

IZVJEŠĆE O RADU

1. siječnja – 31. prosinca 2019.

RAVNATELJ

doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić

Osijek, svibanj 2020.

Sadržaj:

1	UVOD.....	1
1.1	Plan rada Agencije za 2019.....	1
2	POLAZIŠTA.....	2
2.1	Povijest Agencije.....	2
2.2	Pravni okvir.....	2
2.3	Ustroj Agencije.....	3
2.4	Glavne djelatnosti Agencije.....	6
2.5	Analiza stanja.....	11
2.5.1	Ljudski potencijali.....	11
2.5.2	Infrastruktura.....	11
2.5.3	Publikacije.....	12
2.5.4	Opći i pravni poslovi.....	14
2.5.5	Financijska analiza.....	16
3	VIZIJA AGENCIJE.....	17
4	MISIJA AGENCIJE.....	17
5	STRATEŠKI CILJEVI.....	18
5.1	OPĆI CILJ 1 Znanstveno-stručna djelatnost.....	18
5.1.1	POSEBNI CILJ 1.1 Strateški program znanstvenih istraživanja u području biotehničkih znanosti.....	18
5.1.2	POSEBNI CILJ 1.2 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja od nacionalnog interesa u području biotehničkih znanosti.....	18
5.1.3	POSEBNI CILJ 1.3 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja u području biotehničkih znanosti u europskom kontekstu.....	18
5.1.4	POSEBNI CILJ 1.4 Poticati izdavačku djelatnost.....	18
5.1.5	POSEBNI CILJ 1.5 Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova i savjetovanja.....	18
5.2	OPĆI CILJ 2 Proizvodno-komercijalna djelatnost.....	18
5.2.1	POSEBNI CILJ 2.1 Racionalizacija troškova.....	18
5.3	OPĆI CILJ 3 Edukacija i javnost.....	18
5.3.1	POSEBNI CILJ 3.1 Sustavna uključenost Agencije u obrazovne i društvene procese....	18
5.3.2	POSEBNI CILJ 3.2 Podizanje prepoznatljivosti Agencije u javnom sektoru.....	18
5.4	OPĆI CILJ 4 Poljoprivredna politika.....	18
5.4.1	POSEBNI CILJ 4.1 Sustavna uključenost Agencije u kreiranje i provođenje nacionalne poljoprivredne politike (razvojni programi).....	18
5.4.2	POSEBNI CILJ 4.2 Aktivnosti vezane za sjemenarstvo i rasadničarstvo.....	18
5.4.3	POSEBNI CILJ 4.3 Aktivnosti vezane za zaštitu bilja.....	18
5.4.4	POSEBNI CILJ 4.4 Aktivnost vezano za tlo.....	18
5.4.5	POSEBNI CILJ 4.5 Aktivnosti vezane za sigurnost hrane.....	18

5.4.6	POSEBNI CILJ 4.6 Aktivnosti vezane za stočarstvo	18
5.4.7	POSEBNI CILJ 4.7 Aktivnosti vezane za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda	18
5.4.8	POSEBNI CILJ 4.8 Aktivnosti vezane za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo	18
5.4.9	POSEBNI CILJ 4.9 Aktivnosti vezane za voćarstvo i povrćarstvo	18
5.4.10	POSEBNI CILJ 4.10 Sustavno izvješćavanje Ministarstva poljoprivrede o opasnostima i rizicima koji se javljaju u poljoprivrednoj proizvodnji	18
5.5	OPĆI CILJ 5 Legislativa	18
5.5.1	POSEBNI CILJ 5.1 Pružanje stručnu i znanstvenu potpore Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga	18
5.5.2	POSEBNI CILJ 5.2 Funkcioniranje poljoprivredne proizvodnje	18
5.6	OPĆI CILJ 6 Promocija hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	18
5.6.1	POSEBNI CILJ 6.1 Aktivnosti vezane za neobvezni sustav označavanja	18
5.6.2	POSEBNI CILJ 6.2 Organiziranje i sudjelovanje u manifestacijama s ciljem promocije hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	18
5.6.3	POSEBNI CILJ 6.3 Prodaja hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bez ostvarivanja dobiti	18
5.7	OPĆI CILJ 7 Poboljšanje kadrovske strukture i unaprjeđenje infrastrukture	19
5.7.1	POSEBNI CILJ 7.1 Poboljšanje kadrovske strukture	19
5.7.2	POSEBNI CILJ 7.2 Unaprjeđenje infrastrukture	19
6	IZVRŠENJE PLANA RADA U 2019.	20
6.1	Aktivnosti za unaprjeđenje znanstveno-stručne djelatnosti	20
6.1.1	POSEBNI CILJ 1.1 Strateški program znanstvenih istraživanja u području biotehničkih znanosti	20
6.1.2	POSEBNI CILJ 1.2 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja od nacionalnog interesa u području biotehničkih znanosti	20
6.1.3	POSEBNI CILJ 1.3 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja u području biotehničkih znanosti u europskom kontekstu	21
6.1.4	POSEBNI CILJ 1.4 Poticati izdavačku djelatnost	23
6.1.5	POSEBNI CILJ 1.5 Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručih skupova i savjetovanja	23
6.2	Aktivnosti za unaprjeđenje proizvodno-komercijalne djelatnosti	28
6.2.1	POSEBNI CILJ 2.1 Racionalizacija troškova	28
6.3	Aktivnosti za unaprjeđenje edukacije i javnosti	28
6.3.1	POSEBNI CILJ 3.1 Sustavna uključenost Agencije u obrazovne i društvene procese	28
6.3.2	POSEBNI CILJ 3.2 Podizanje prepoznatljivosti Agencije u javnom sektoru	32
6.4	Aktivnosti vezane za poljoprivrednu politiku	32
6.4.1	POSEBNI CILJ 4.1 Sustavna uključenost Agencije u kreiranje i provođenje nacionalne poljoprivredne politike uključujući i sigurnost hrane	32
6.4.2	POSEBNI CILJ 4.2 Aktivnosti vezane za sjemenarstvo i rasadničarstvo	33
6.4.3	POSEBNI CILJ 4.3 Aktivnosti vezane za zaštitu bilja	50
6.4.4	POSEBNI CILJ 4.4 Aktivnosti vezane za tlo	80
6.4.5	POSEBNI CILJ 4.5 Aktivnosti vezane za sigurnost hrane	84

6.4.6	POSEBNI CILJ 4.6 Aktivnosti vezane za stočarstvo	87
6.4.7	POSEBNI CILJ 4.7 Aktivnosti vezane za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.....	98
6.4.8	POSEBNI CILJ 4.8 Aktivnosti vezane za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo	105
6.4.9	POSEBNI CILJ 4.9 Aktivnosti vezane za voćarstvo i povrćarstvo	124
6.4.10	POSEBNI CILJ 4.10 Aktivnosti vezane za Sustavno izvještavanje Ministarstva poljoprivrede o opasnostima i rizicima koji se pojavljuju u poljoprivrednoj proizvodnji	131
6.5	Aktivnosti vezane za legislativu	131
6.5.1	POSEBNI CILJ 5.1 Pružanje stručnu i znanstvenu potpore Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga	131
6.5.2	POSEBNI CILJ 5.2 Funkcioniranje poljoprivredne proizvodnje.....	133
6.6	Aktivnosti vezane za promociju hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	133
6.6.1	POSEBNI CILJ 6.1 Aktivnosti vezane za neobvezni sustav označavanja (Nacionalne oznake)	133
6.6.2	POSEBNI CILJ 6.2 Organiziranje i sudjelovanje u manifestacijama s ciljem promocije hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda	134
6.6.3	POSEBNI CILJ 6.3 Prodaja hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bez ostvarivanja dobiti.....	134
6.6.4	POSEBNI CILJ 6.4 Izdavanje promotivnih materijala, planiranje i organizacija događanja u organizaciji Agencije s ciljem promocije.....	134
6.7	Aktivnosti vezane za poboljšanje kadrovske strukture i unaprjeđenje infrastrukture	135
6.7.1	POSEBNI CILJ 7.1 Poboljšanje kadrovske strukture	135
6.7.2	POSEBNI CILJ 7.2 Unaprjeđenje infrastrukture.....	135
7	ZAKLJUČAK.....	137

1 UVOD

Osnivač Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (u daljnjem tekstu: Agencija) je Republika Hrvatska na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu („Narodne novine“ 111/18 - u daljnjem tekstu: Zakon), a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo poljoprivrede.

Agencija objedinjuje različite, složene i specifične poslove za koje su potrebna posebna znanja i specijalnosti te obavlja mnogobrojne djelatnosti za koje nitko drugi nije osposobljen i ovlašten u zemlji. Potrebno je napomenuti da se poslovi koje obavlja Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu ne preklapaju s poslovima koje obavljaju druge ustanove iz oblasti poljoprivrede i sigurnosti hrane.

Djelatnosti Agencije propisane su Zakonom o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu i drugim specijalističkim propisima (više od 19 Zakona, više od 200 Pravilnika, Uredbi i Naredbi), a obuhvaćaju istraživanja u polju poljoprivrede i srodnim poljima, zaštiti bilja, zaštiti tla, sjemenarstvu i rasadničarstvu, vinogradarstvu, vinarstvu, uljarstvu, voćarstvu, povrćarstvu, stočarstvu, kontroli kvalitete stočarskih proizvoda i sigurnosti hrane.

Stručnjaci Agencije također pružaju stručnu i znanstvenu potporu Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga te provođenju laboratorijskih analiza uzoraka za fitosanitarnu, poljoprivrednu i vinarsku inspekciju. Djelatnosti se zbog njihove specifičnosti obavljaju na području cijele Republike Hrvatske.

Agencija ima ulogu u diseminaciji znanja, istraživanja i razvoja te pronalaženja inovativnih rješenja u području poljoprivrede. Sve aktivnosti Agencije u funkciji su unaprjeđenja domaće poljoprivredne proizvodnje i podrške Ministarstvu poljoprivrede, a kroz to, društvenog i gospodarskog razvoja Republike Hrvatske.

U provođenju svojih aktivnosti Agencija prepoznaje značaj europskog konteksta u provođenju zajedničke poljoprivredne politike Europske Unije definirane zakonskim aktima.

1.1 Plan rada Agencije za 2019.

Ciljevi obavljanja djelatnosti Agencije su određeni Zakonom i čine osnovu plana rada Agencije za 2019.

To su: razvijanje istraživačkog rada, prenošenje znanja iz područja poljoprivrede korisnicima; provođenje analitičkih i dijagnostičkih poslova, praćenje te davanje preporuka i prognoza proizvođačima, izdavanje dokumenata u područjima sjemenarstva, sadnog materijala, zaštite bilja, zaštite tla, vinogradarstva, vinarstva, uljarstva, maslinarstva, voćarstva, povrćarstva, stočarstva, kontrole kvalitete stočarskih proizvoda, sigurnosti hrane; istraživanje u području poljoprivredne proizvodnje, novih proizvodnih programa u poljoprivredi; suradnja s gospodarstvom u području primjene rezultata znanstvenih i stručnih istraživanja; suradnja s resornim ministarstvom između ostalog i u području analize dijela najvažnijeg zakonodavstva koje ovlašćuje Agenciju za provođenje svojih djelatnosti. Ovi zacrtani ciljevi ostvarivat će se u skladu s financijskim, kadrovskim i tehničkim potencijalom raspoloživim u Agenciji.

2 POLAZIŠTA

2.1 Povijest Agencije

Na temelju članka 16. stavka 2. Zakona osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo (NN 25/09) i Odluke o pripajanju, postojeće institucije: Zavod za voćarstvo (osnovan 2001. godine), Zavod za tlo (osnovan 2001. godine), Zavod za zaštitu bilja u poljoprivredi i šumarstvu Republike Hrvatske (osnovan 1909. godine), Hrvatski zavod za vinogradarstvo i vinarstvo (osnovan 1996. godine) te ustanova Stanica za južne kulture Dubrovnik (koja djeluje od 1908. godine) prestale su poslovati kao samostalne pravne osobe s 30. lipnjem 2009. i nastavile su s radom s 1. srpnjem 2009. kao ustrojstvene jedinice Centra.

Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo (osnovan 1998. godine) pripojen je Hrvatskom centru za poljoprivredu, hranu i selo 1. prosinca 2010. godine temeljem čl. 2 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu (NN 124/10) i selo i Odluke o pripajanju koju je donijelo Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja. Zakonom o dopuni Zakona o osnivanju Sveučilišta u Dubrovniku (NN 80/11) iz Centra je s 1. rujnom 2011. izdvojen Zavod za maslinarstvo i južne kulture s 28 djelatnika te pripojen Sveučilištu u Dubrovniku, dok je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13) iz Centra 23. srpnja 2013. izdvojen Zavod za tlo s 22 djelatnika te pripojen Agenciji za poljoprivredno zemljište.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18) iz ožujka 2018. godine, Agencija za poljoprivredno zemljište prestaje sa radom, a Zavod za tlo ponovno djeluje kao ustrojstvena jedinica Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo.

Na temelju članka 13. stavka 1. Zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2019., Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo nastavlja s radom pod nazivom: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu sa sjedištem u Osijeku.

Hrvatsku agenciju za hranu (osnovanu 2003. godine) na temelju članka 14. stavka 5. Zakona preuzima Agencija, te sada djeluje kao ustrojstvena jedinica – Centar za sigurnost hrane.

Hrvatsku poljoprivrednu agenciju (osnovanu 1994. godine) na temelju članka 15. stavka 5. Zakona, Agencija preuzima u dijelu koji se odnosi na područne ustrojstvene jedinice te na ustrojstvene jedinice zadužene za poslove kontrole kvalitete svježeg sirovog mlijeka, meda i stočne hrane, te sada djeluju u sklopu Agencije kao ustrojstvene jedinice – Centar za stočarstvo i Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.

U 5 navrata se provodila reorganizacija, tako da danas u sklopu Agencije posluju Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo sa sjedištem u Osijeku, Centar za zaštitu bilja sa sjedištem u Zagrebu, Centar za tlo sa sjedištem u Osijeku, Centar za sigurnost hrane sa sjedištem u Osijeku, Centar za stočarstvo sa sjedištem u Osijeku, Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda sa sjedištem u Križevcima, Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo sa sjedištem u Zagrebu i Centar za voćarstvo i povrćarstvo sa sjedištem u Zagrebu.

2.2 Pravni okvir

Osim Statuta i Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN 111/18), osnovni zakonski akti po kojima Agencija posluje su sljedeći:

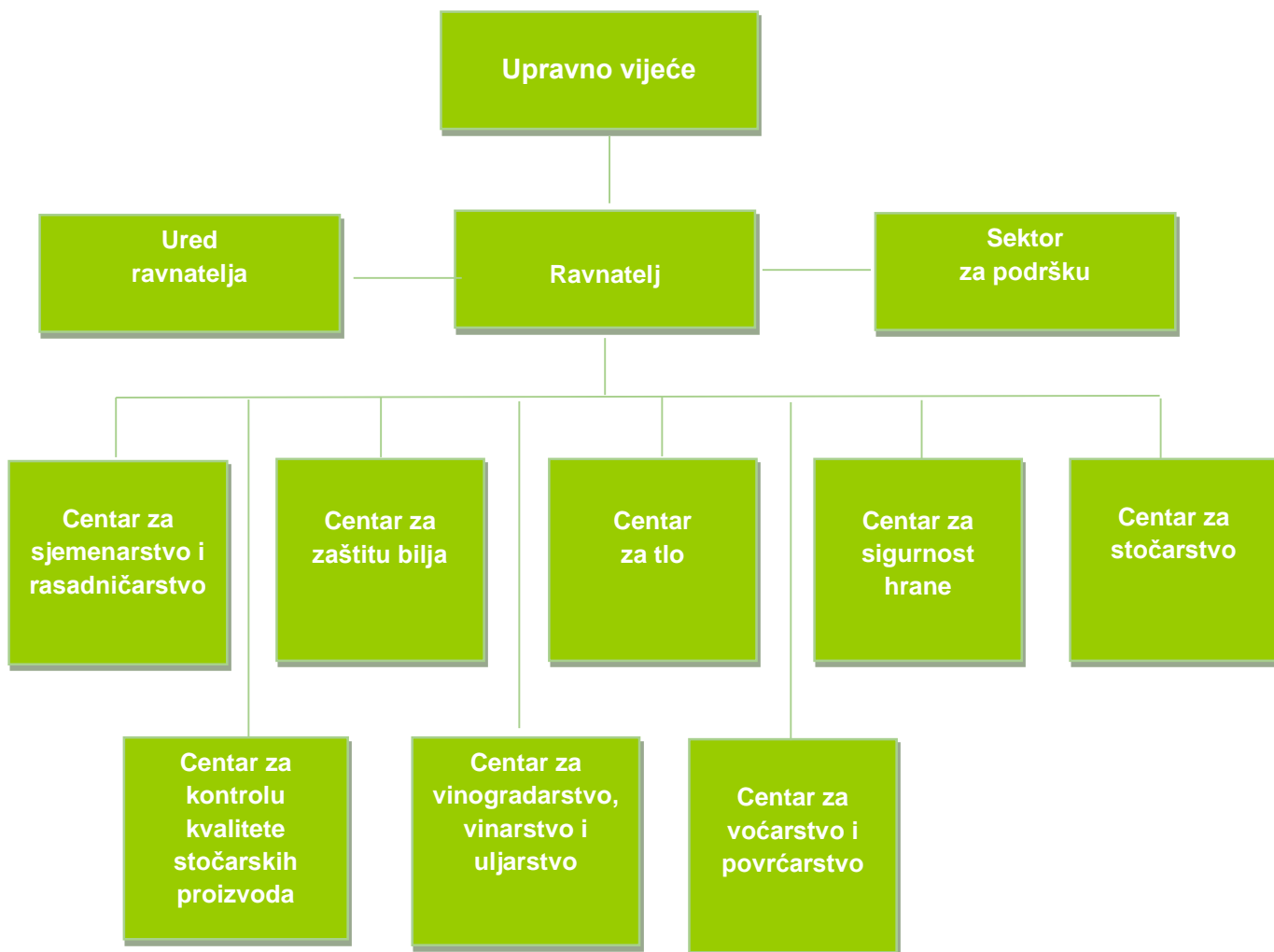
- Zakon o biljnom zdravlju (NN 127/19);
- Zakon od održivoj uporabi pesticida (NN 14/14, 115/18);
- Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja (NN 80/13);

- Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla (NN 80/13, 115/18)
- Zakon o zaštiti biljnih sorti (NN 131/97, 62/00, 67/08, 124/10, 124/11, 111/18);
- Zakon o vinu (NN 32/19);
- Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11, 14/14, 115/18);
- Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09, 22/11, 120/12);
- Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda (NN 82/13, 14/14, 30/15);
- Zakon o genetski modificiranim organizmima (NN 126/19);
- Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje i Uredbe (EZ) br. 1830/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o sljedivosti i označavanju genetski modificiranih organizama i sljedivosti hrane i hrane za životinje proizvedenih od genetski modificiranih organizama kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2001/18/EZ (NN 18/13, 47/14, 114/18);
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19);
- Zakon o uzgoju domaćih životinja (NN 115/18);
- Zakon o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13, 115/18);
- Zakon o poljoprivredi (NN 118/18)
- Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14, 30/15, 115/18);
- Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN 81/13, 115/18);
- Zakon o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (NN 81/13, 14/14, 56/15, 32/19).

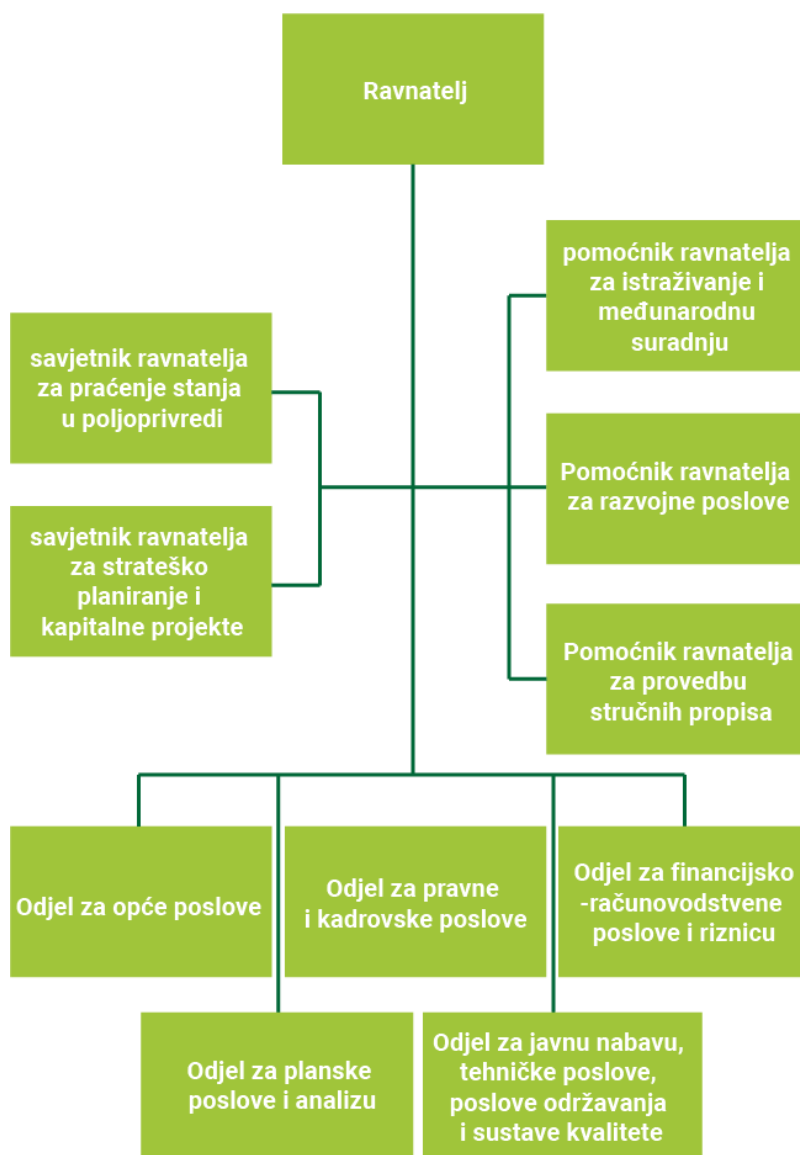
2.3 Ustroj Agencije

Ustrojstvene jedinice Agencije su:

- Ured ravnatelja sa sjedištem u Osijeku
- Sektor za podršku poslovnih procesa sa sjedištem u Osijeku
- Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo sa sjedištem u Osijeku
- Centar za zaštitu bilja sa sjedištem u Zagrebu
- Centar za tlo sa sjedištem u Osijeku
- Centar za sigurnost hrane sa sjedištem u Osijeku
- Centar za stočarstvo sa sjedištem u Osijeku
- Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda sa sjedištem u Križevcima
- Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo sa sjedištem u Zagrebu
- Centar za voćarstvo i povrćarstvo sa sjedištem u Zagrebu.

Slika 1. Shema unutarnjeg ustrojstva Agencije

Slika 2. Shema ustrojstva Ureda ravnatelja

Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo svoje djelatnosti provodi kroz:

- Ured predstojnika
- Odjel za biljne sorte
- Odjel za nadzor sjemenskih usjeva i izdavanje certifikata
- Laboratorij za ispitivanje sjemena
- Odjel za biotehnoške analize, mikotoksine i rezidue pesticida
- Odjel za rasadničarstvo
- Odjel za pokušališta, tehničke poslove i održavanje

Centar za zaštitu bilja provodi svoje djelatnosti kroz:

- Ured predstojnika
- Odjel za biljno zdravstvo
- Odjel za sredstva za zaštitu bilja i biocide
- Odjel za dijagnostiku i analitiku
- Odjel za istraživanje i primjenu SIT tehnike

Centar za tlo provodi svoje djelatnosti kroz:

- Ured predstojnika
- Odjel za zaštitu poljoprivrednog zemljišta
- Odjel laboratorija

Centar za sigurnost hrane provodi djelatnosti kroz:

- Ured voditelja
- Odjel za procjenu rizika
- Odjel za upravljanje podacima i prehranu

Centar za stočarstvo provodi djelatnosti kroz:

- Upravu Centra
- Sektor za uzgoj i testiranje domaćih životinja
Ured voditelja
Odjel za uzgoj domaćih životinja
Odjel za testiranje rasta i razvoja domaćih životinja
Odjel za razvoj i koordinaciju rada uzgojnih udruženja
- Sektor za podršku poslovnih procesa
Kontrola proizvodnosti
Označavanje i registracija domaćih životinja i farmi

Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda provodi djelatnosti kroz:

- Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka (Odjel)
- Služba za kontrolu kvalitete meda i stočne hrane

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo provodi svoje djelatnosti kroz:

- Ured predstojnika
- Odjel za vinogradarstvo
- Odjel za obradu zahtjeva prometa proizvoda
- Laboratorij za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja (Odjel)
- Laboratorij za senzorna ispitivanja (Odjel)
- Odjel za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo u Osijeku

Centar za voćarstvo i povrćarstvo provodi svoje djelatnosti:

- Ured predstojnika
- Odjel za proizvodnju, održavanje i tehnološka istraživanja u voćarstvu
- Odjel za biljne sorte
- Odjel za post-kontrolu sadnog materijala
- Odjel za povrćarstvo

2.4 Glavne djelatnosti Agencije

Agencija je objedinila različite pravne subjekte koji obavljaju potpuno različite složene i specifične poslove za koje su potrebna posebna znanja i specijalnosti. U Agenciji se obavljaju mnogobrojne djelatnosti za koje nitko drugi u RH nije osposobljen niti ovlašten.

Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo obavlja poslove iz područja sjemenarstva, rasadničarstva, priznavanja sorti poljoprivrednog bilja i dodjeljivanja oplemenjivačkog prava,

te očuvanja biljnih genetskih izvora, a temeljem Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu, Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, Zakona o zaštiti biljnih sorti, Zakona o genetski modificiranim organizmima, Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje i Uredbe (EZ) br. 1830/2003 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o sljedivosti i označavanju genetski modificiranih organizama i sljedivosti hrane i hrane za životinje proizvedenih od genetski modificiranih organizama kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2001/18/EZ (NN 18/13, 47/14, 114/18), Zakona o akreditaciji, međunarodnim propisima OECD-a (Organisation for Economic, Co-operation and Development), ISTA (International Seed Testing Association), UPOV-a (International Union for the Protection of New Varieties of Plants), CPVO-a (Community Plant Variety Office), CGRFA (FAO Komisija za genetske izvore za hranu i poljoprivredu), ITPGRFA (Međunarodni ugovor o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu), ECPGR (Europski kooperativni program za biljne genetske izvore). Centar obavlja poslove ispitivanja novih biljnih sorti za potrebe stavljanja sorti na sortnu listu. Ova ispitivanja sastoje se od ispitivanja gospodarske vrijednosti (VCU) i ispitivanja različitosti, ujednačenosti i stabilnosti (DUS). DUS ispitivanja sorti nekih biljnih vrsta obavljaju se i za potrebe zaštite biljnih sorti. Centar obavlja poslove certificiranja (nadzor proizvodnje, dorade, pakiranja, plombiranja, označavanja pred i post kontrole) sjemena krmnog bilja, žitarica, repa, povrća, krumpira, uljarica, predivog bilja i duhana, te sadnog materijala voćnih vrsta i vinove loze. Centar obavlja poslove ispitivanja kvalitete sjemena, analize uzoraka na NIR uređaju, nadzora nad radom ovlaštenih laboratorija, nadzora nad radom ovlaštenih uzorkivača, nadzora nad radom ovlaštenih održivača sorti, očuvanja biljnih genetskih izvora, za hranu i poljoprivredu, provjere postojanja uvjeta za upis u upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača sjemena. Centar obavlja poslove kontrole i praćenja genetski modificiranih organizama u sjemenu, hrani i hrani za životinje, Centar odobrava dobavljaču obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom.

Centar za zaštitu bilja obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o biljnom zdravstvu, Zakona o održivoj uporabi pesticida, Zakona o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja, Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla, Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te drugim pozitivnim propisima iz tog područja. Centar obavlja poslove istraživanja u području biotehničkih znanosti - zaštite bilja. Centar obavlja poslove suradnje s poljoprivrednim proizvođačima u području zaštite bilja, bavi se sustavnim praćenjem zdravstvenog stanja bilja, otkrivanjem štetnih organizama i predlaganjem mjera zaštite bilja kako za karantenske, tako i za gospodarski važne štetne organizme bilja, dijagnosticiranjem karantenskih i gospodarski važnih štetnih organizama bilja (entomologija, virologija, bakteriologija, mikologija, nematologija, herbologija), provedbom programa posebnih nadzora, ocjenom dokumentacije i procjenom rizika aktivnih tvari na EU razini kao i u postupcima u svrhu registracije sredstava za zaštitu bilja na nacionalnoj i EU razini i njihovom kontrolom u prometu te procjenom rizika za potrošače vezanom uz ostatke pesticida u sklopu Nacionalnog programa praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani te HR RASFF sustava.

Centar za tlo obavlja poslove sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te drugim pozitivnim propisima iz tog područja. Centar obavlja poslove zemljišne politike, istraživanja u području zaštite tla, uređenja zemljišta, očuvanja i unapređenja okoliša, utvrđivanje stanja oštećenja poljoprivrednog zemljišta (inventarizacija), trajno praćenje stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta kojim se trajno prati stanje svih promjena u poljoprivrednom zemljištu (fizikalnih, kemijskih i bioloških), svih

oštećenja u smislu: degradacija u intenzivnoj proizvodnji (fizikalnih, kemijskih i bioloških značajki); onečišćenja štetnim tvarima i organizmima (teški metali, potencijalno toksični elementi, pesticidi, organske onečišćujuće tvari i patogeni organizmi); premještanja (erozija vodom i vjetrom, odnošenje plodinama, posudište, prekrivanje otpadom ili drugim tlom); prenamjene (izgradnja urbanih područja, industrijskih, energetske objekata, prometnica, hidroakumulacija te eksploatacija kamena, šljunka i drugih građevinskih materijala), te osmišljavanje programa za sprečavanje, ublažavanje ili popravljavanje narušenog stanja poljoprivrednog zemljišta, kao i programa zaštite poljoprivrednog zemljišta. Centar provodi praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta u smislu ispitivanja plodnosti tla te kontrolu provedbe po službenoj dužnosti (na terenu i u laboratoriju) kao referentni laboratorij. Centar uspostavlja informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, prikuplja podatke o oštećenju poljoprivrednog zemljišta i rezultate svih laboratorijskih analiza od drugih ovlaštenih laboratorija i institucija. Centar obavlja kemijske i fizikalne analize tla, kemijske analize organskih i mineralnih gnojiva, supstrata i poboljšivača tla, biljnog materijala i drugih medija. Centar sudjeluje u osmišljavanju i postavljanju višegodišnjih poljskih pokusa u području ishrane bilja i izradi preporuka prihvatljive gnojidbe u ratarskoj proizvodnji, povrtlarstvu i višegodišnjim nasadima u konvencionalnoj i ekološkoj poljoprivredi kroz suradnju s drugim stručnim i znanstvenim institucijama. Centar obavlja poslove suradnje s poljoprivrednim proizvođačima u području zaštite tala i poljoprivrednog zemljišta.

Centar za sigurnost hrane obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o hrani, Zakona o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu, Zakona o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te drugim pozitivnim propisima iz tog područja. Centar obavlja poslove znanstvene procjena rizika, izrade znanstvenih i stručnih mišljenja te pružanje znanstvene i tehničke pomoći na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva nadležnog za zdravstvo, Državnog inspektorata i trećih zainteresiranih strana u području sigurnosti, kvalitete i sljedivosti hrane i hrane za životinje, genetski modificirane hrane i hrane za životinje, u pitanjima vezanim uz prehranu, zdravlje i dobrobit životinja. Centar obavlja poslove izrade znanstvenih studija i istraživanja u području sigurnosti i kvalitete hrane i hrane za životinje te prehrambenih navika. Centar prikuplja i analizira rezultate službenih kontrola i ostalih podataka, u svrhu karakteriziranja i praćenja rizika koji imaju izravan ili neizravan utjecaj na sigurnost, kvalitetu i sljedivost hrane i hrane za životinje. Centar obavlja poslove identifikacije i karakterizacije rizika u nastajanju te poslove uspostave i koordiniranja nacionalne mreže institucija prema Pravilniku o pravilima uspostave nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje («Narodne novine», br. 43/2010.) te uspostave i koordiniranja baze znanstvenika u području sigurnosti i kvalitete hrane i hrane za životinje te prehrane. Centar obavlja poslove s ciljem razvoja i primjena jedinstvene metodologije procjene rizika u području sigurnosti hrane i hrane za životinje. Centar provodi edukacije zainteresiranih strana i izdavanje edukativnih materijala vezano za opasnosti i rizike koji potječu od hrane i hrane za životinje te obavještanje javnosti o pitanjima u okviru djelatnosti Centra. Centar sudjeluje u pružanju znanstvene i tehničke pomoći u područjima nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, prehrambene sigurnosti i bacanja hrane, u okviru djelatnosti Centra. Centar obavlja poslove procjene pozitivnog učinka hrane te uspostave i upravljanja nacionalnim centralnim repozitorijem podataka rezultata službenih kontrola i monitoringa hrane i hrane za životinje.

Centar za stočarstvo obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o uzgoju domaćih životinja, Zakon o veterinarstvu, Zakon o poljoprivredi, Nacionalnom programu očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj, Zakonu o zaštiti

životinja, Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te drugim pozitivnim propisima iz tog područja. Centar obavlja poslove iz područja označavanja, registracije, uzgoja i testiranja domaćih životinja. Centar temeljem pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja pruža potporu poljoprivrednim proizvođačima pri administriranju i podnošenju zahtjeva za potpore. Centar pruža kontinuiranu stručnu i tehničku podršku radu uzgojnih udruženja, s naglaskom na razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Centar obavlja poslove promocije uzgoja domaćih životinja i stočarske proizvodnje općenito, pri čemu se posebno ističu stočarske izložbe i smotre, te izložbe poljoprivrednih proizvoda.

Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o uzgoju domaćih životinja, Zakon o veterinarstvu, Zakon o poljoprivredi, Zakonu o zaštiti životinja, Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te drugim pozitivnim propisima iz tog područja. Centar obavlja poslove iz područja kontrole kvalitete mlijeka, meda i stočne hrane. Centar ispituje i uzorke mlijeka uzete u sklopu kontrole mliječnosti pojedinih grla, koja se obavlja kao sastavni dio provedbe uzgojnih programa. Centar obavlja ispitivanja temeljem 11 akreditiranih analitičkih metoda. Centar obavlja ispitivanja kvalitete meda i stočne hrane temeljem Pravilnika o medu (NN 53/2015 i 47/2017), Pravilnika o kakvoći uniflornog meda (NN 122/2009 i 141/2013), Pravilnika o sigurnosti hrane za životinje (NN 102/2016) te Pravilnika o najvećim dopuštenim količinama određenih kontaminanata u hrani (146/2012). Centar provodi kontrolu stočne hrane na mikotoksine u sklopu Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Ministarstva poljoprivrede. Centar sudjeluje u provedbi projekata Med hrvatskih pčelinjaka i Nacionalna staklenka za med u suradnji s Hrvatskim pčelarskim savezom i Ministarstvom poljoprivrede. Centar surađuje i s pčelarskim udrugama za potrebe ocjenjivanja meda i s pčelarima u području pružanja usluge ispitivanja kvalitete meda u svrhu osiguranja potvrde o vrijednosti njihova proizvoda, a potrošačima potvrđuje kvalitetu i sigurnost u proizvod. Centar surađuje s znanstveno-istraživačkim ustanovama te obavlja i poslove primjene novih tehnologija u području kontrole kvalitete meda i stočne hrane. Centar provodi i test utvrđivanja steonosti krava iz uzoraka mlijeka, koji su prikupljeni tijekom službene kontrole mliječnosti, s ciljem utvrđivanja nesteonih krava i uspostave programa upravljanja reprodukcijom na farmi. Centar je akreditiran sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 i ovlašten pri Ministarstvu poljoprivrede za provođenje službenih kontrola meda, stočne hrane i mlijeka (aflatoksin M1).

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o vinu, Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, Zakona o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga, Zakona o poljoprivredi, Zakona o hrani, Zakona o normizaciji, Zakona o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja, Zakona o općem upravnom postupku, Zakona o trošarinama, Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu te pripadajućim podzakonskim propisima koji su usklađeni s pravnom stečevinom EU, Uredbama EU ili zakonskim i podzakonskim propisima kojima se propisuje provedba određenih Uredbi EU te nacionalnim propisima. U Centru se obavljaju poslovi vezani za uljarstvo, sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske i propisima EU. Centar obavlja poslove izdavanja rješenja o stavljanju u na tržište proizvoda, provodi postupak izrade prijedloga izdavanja rješenja za označavanje vina oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla te se vodi evidencija vina s oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla. Centar obavlja poslove vezane uz praćenje sukladnosti proizvoda prema specifikacijama zaštićenih oznaka izvornosti i drugih oblika zaštite proizvoda. Centar vodi Evidenciju proizvođača i proizvodnje voćnih vina. Centar je nadležan za

uzorkovanje grožđa za proizvodnju autentičnih vina, proizvodnju te provedbu analiza određenih parametara u autentičnim vinima kao i ažuriranje Europske baze podataka o autentičnim vinima. Centar surađuje s Ministarstvom poljoprivrede u području provedbe propisa, ali i drugih projekata i aktivnosti, poglavito u području kakvoće proizvoda i zaštite nacionalne proizvodnje u području vinogradarstva, vinarstva i uljarstva. Centar surađuje s Državnim inspektoratom i drugim inspekcijama sukladno EU i nacionalnoj legislativi. Centar surađuje s poljoprivrednim proizvođačima, udrugama proizvođača i drugim institucijama u području vinogradarstva, vinarstva i uljarstva. Centar provodi istraživanja u području vinogradarstva, vinarstva, voćnih vina i uljarstva.

Centar za voćarstvo i povrćarstvo obavlja poslove sukladno odredbama Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu. Centar na pokušajima u Donjoj Zelini i Kaštel Štafiliću provodi introdukciju sorti voćnih vrsta i voćnih podloga u suradnji s oplemenjivačkim tvrtkama i institucijama te poslove vezano za provođenje proizvodnih procesa u inkubatoru za razvoj i jačanje sektora proizvodnje i prerade povrća u cilju povećanja kompetencija i infrastrukture podrške razvoju sektora proizvodnje i prerade povrća. Centar radi na poslovima osnivanja i održavanja matičnjaka reprodukcijaskog sadnog materijala, post-kontrole sadnog materijala voćnih vrsta, podizanje i održavanje pokusnih voćnjaka te referentne kolekcije sorti i podloga voćnih vrsta. Centar obavlja poslove priznavanja sorti voćnih vrsta te izrade prijedloga za Opisnu sortnu listu sorti voćnih vrsta sukladno Zakonu o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i Pravilniku o postupku utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti voćnih vrsta u svrhu priznavanja sorti. Centar sudjeluje u Nacionalnom programu očuvanja biljnih genetskih resursa s ciljem uvrštenja kolekcije kontinentalnih voćnih vrsta u Nacionalnu banku biljnih gena sukladno Pravilniku o očuvanju i održivoj uporabi biljnih genetskih izvora. Centar obavlja poslove vođenja statističkih analiza i objedinjavanje svih rezultata istraživanja u voćarstvu. Centar obavlja fizikalno - kemijske i senzorne analize voća i voćnih prerađevina, istraživanja i analize života ploda nakon berbe (post-harvest) i identifikaciju sorti voćnih vrsta. Centar obavlja poslove suradnje s poljoprivrednim proizvođačima u području voćarstva, sudjeluje u predlaganju stručnih mišljenja u području voćarstva, sudjeluje u znanstveno-istraživačkom radu u području voćarstva kao i u organiziranju znanstvenih i stručnih savjetovanja, prati i analizira stanje u području voćarstva u svijetu i kod nas. Centar obavlja poslove vezano za istraživanja u povrćarstvu u inkubatoru za razvoj i jačanje sektora proizvodnje i prerade povrća.

Agencija je kroz svoje ustrojstvene jedinice stručna i znanstvena potpora Ministarstvu poljoprivrede.

2.5 Analiza stanja

2.5.1 Ljudski potencijali

Na dan 31. prosinca 2019. godine u Agenciji je zaposleno 412 djelatnika, od toga 221 djelatnik visoke stručne spreme, 56 djelatnika više stručne spreme, 124 djelatnika srednje stručne spreme i 11 djelatnika je ostale spreme. Od ukupnog broja djelatnika visokog stručnog obrazovanja zaposleno je 42 doktora znanosti i 12 magistara znanosti te 167 s visokom stručnom spremom .

Tablica 1. Broj i struktura zaposlenih HAPIH (31. prosinca 2019. godine)

stručna sprema	broj	doktor znanosti	magistar znanosti	visoka stručna sprema
visoka stručna sprema	221	42	12	167
viša stručna sprema	56			
srednja stručna sprema	124			
ostala sprema VKV	2			
ostala sprema KV	7			
ostala sprema NKV	2			
ukupno	412	42	12	167

2.5.2 Infrastruktura

Laboratoriji

Laboratorij za ispitivanje sjemena (CSR)
Laboratorij (odjel) za biotehnoške analize, mikotoksine i rezidue pesticida (CSR)
Laboratorij za bakteriologiju (CZB)
Laboratorij (odsjek) za herbologiju (CZB)
Laboratorij za mikologiju (CZB)
Laboratorij za nematologiju (CZB)
Laboratorij za virologiju (CZB)
Laboratorij za zoologiju (CZB)
Laboratorij (odsjek) za molekularnu biologiju (CZB)
Laboratorij za kontrolu sredstava za zaštitu bilja (CZB)
Laboratorij (CT): odsjek za kemiju i mikrobiologiju, odsjek za fizikalne analize
Laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka (CKKSP)
Laboratorij za kontrolu kvalitete meda i stočne hrane (CKKSP)
Laboratorij (odjel) za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja (CVVU)
Laboratorij za senzorna ispitivanja (CVVU)
Laboratorij za fizikalno kemijske i senzorne analize (CVP)

Proizvodno pokusni objekti

Proizvodno pokusni objekt u Donjnj Zelini
Proizvodno pokusni objekt u Kaštel Štafiliću
Proizvodno pokusni objekt u Osijeku
Proizvodno pokusni objekt u dolini Neretve

Građevinski objekti

Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo u Osijeku

Centar za tlo u Osijeku

Centar za sigurnost hrane u Osijeku

Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda u Križevcima

Centar za zaštitu bilja i Centar za voćarstvo i povrćarstvo u Zagrebu

Ispostava Centra za zaštitu bilja u Solinu

Ured Ravnatelja u Zagrebu

2.5.3 Publikacije

Tablica 2. Popis publikacija Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu

Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Službeno glasilo	četiri puta godišnje
2.	Vodič za zaštitu novih biljnih sorti	jednom
3.	Izvešće o proizvodnji loznih cijepova	jednom godišnje
4.	Izvešće o proizvodnji voćnih sadnica	jednom godišnje
5.	Izvešće o stručnom nadzoru sjemenskih usjeva	jednom godišnje
6.	Pregled proizvodnje loznih cijepova po sortama i popis proizvođača	jednom godišnje
7.	Pregled proizvodnje voćnih sadnica po vrstama i sortama i popis proizvođača	jednom godišnje
8.	Deklarirane količine sjemena i sadnog materijala po sortama	jednom godišnje
9.	Postregistracijski pokusi strnih žitarica	jednom godišnje
10.	Sortna lista Republike Hrvatske	više puta godišnje
Centar za zaštitu bilja		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Monografija povodom 100 godina Zavoda za zaštitu bilja 1909.-2009.	jednom
2.	Azijska strizibuba – <i>Anoplophora chinensis</i> (Forster, 1771)	jednom
3.	Zlatna žutica vinove loze – <i>Flavescence dorée</i>	jednom
4.	Crvena palmina pipa – <i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (Olivier, 1790) i palmin drvotoč – <i>Paysandisia archon</i> (Burmeister, 1880)	jednom
5.	Virus pjegavosti i venuća rajčice (Tomato spotted wilt virus – TSWV) i virus nekrotične pjegavosti vodenike (<i>Impatiens necrotic spot virus</i> – INSV) – biljni virusi koji prijete proizvodnji povrća, ukrasnog i industrijskog bilja	jednom
6.	Octena mušica ploda – <i>Drosophila suzukii</i> (Matsumura, 1931)	jednom
7.	Smeđa trulež koštičavih voćaka – <i>Monilinia fructicola</i> (G. Winter) Honey	jednom
8.	Narančin trnoviti štitasti moljac <i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance 1903) (Hemiptera, Aleyrodidae, Aleyrodinae)	jednom
9.	Brošura <i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (Olivier, 1790) – crvena palmina pipa	jednom
10.	Krumpirovi buhači – <i>Epitrix cucumeris</i> (Harris, 1851), <i>Epitrix similis</i> (Gentner, 1944), <i>Epitrix tuberis</i> (Gentner, 1944)	jednom
11.	<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al. – uzročnik smeđe truleži gomolja krumpira i bakterijskog venuća rajčice	jednom
12.	Južnoamerički moljac rajčice – <i>Tuta absoluta</i> Povolny, 1994 (Lepidoptera: Gelechiidae)	jednom

13.	Rak krumpira – <i>Synchytrium endobioticum</i> (Schilbersky) Percival	jednom
14.	Venuće i sušenje drvenastog bilja – <i>Phytophthora ramorum</i> Werres, de Cock & Man in 't Veld	jednom
15.	Smolasti rak bora – <i>Gibberella circinata</i> Nirenberg & O'Donnell	jednom
16.	Invazivne strane korovne vrste u Republici Hrvatskoj	jednom
17.	Zlatnožuta krumpirova cistolika nematoda – <i>Globodera rostochiensis</i> (Wollenweber, 1923) i blijedožuta krumpirova cistolika nematoda – <i>Globodera pallida</i> (Stone, 1973)	jednom
18.	Propadanje kruške	jednom
19.	Gospodarski značajni virusi vinove loze	jednom
20.	Proliferacija jabuke	jednom
21.	Brzo sušenje masline	jednom
22.	Bakterijski rak kivija	jednom
23.	Brošura Japanski cvjetni trips – <i>Thrips setosus</i> Moulton, 1928 (Thysanoptera: Thripidae)	jednom
Centar za tlo		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Službeno glasilo	jednom godišnje
Centar za sigurnost hrane		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Smjernice za procjenu mikrobiološke sigurnosti hrane spremne za konzamaciju ("ready-to-eat" hrane) na tržištu (priručnik)	jednom
2.	Kemijske i fizikalne opasnosti u hrani (priručnik)	jednom
3.	Biološke opasnosti u hrani (priručnik)	jednom
4.	Smjernice za prevenciju i smanjenje kontaminacije patulinom u sokovima od jabuka i sastojcima sokova od jabuka u drugim pićima (brošura)	jednom
5.	Razumijevanje informacija na hrani i stav potrošača o bacanju hrane (brošura)	jednom
6.	Manje soli-više zdravlja (brošura)	jednom
7.	Vodič za komunikaciju o riziku (brošura)	jednom
8.	Osnovne upute za higijensku proizvodnju hrane (brošura)	jednom
9.	Alergije podrijetlom iz hrane (brošura)	jednom
10.	Aditivi, hrana i potrošači (brošura)	jednom
11.	HAH petogodišnjak	jednom
12.	HAH desetogodišnjak	jednom
13.	Knjiga sažetaka - hrvatska konferencija o procjeni rizika porijeklom iz hrane	svake dvije godine
14.	Godišnje izvješće o rezultatima laboratorijskih analiza službenih uzoraka	jednom godišnje
15.	Godišnje izvješće o zoonozama	jednom godišnje
16.	Izvješće Kontakt točke Hrvatska agencija za hranu u sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje RH za 2017. godinu	jednom

17.	Rječnik pojmova koji se koriste u procjeni rizika u području sigurnosti hrane (on-line izdanje) https://www.hah.hr/rjecnik-pojmova-koji-se-koriste-u-procjeni-rizika-u-podrucju-sigurnosti-hrane/	Jednom (po potrebi se nadopunjuje)
Centar za stočarstvo		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Službeno glasilo (e-glasilo)	jednom mjesečno
2.	Podlistak HAPIH-a u Mljekarskom listu	jednom mjesečno
3.	ICAR Upute za djelatnike HAPIH-a i uzgajivače (označavanje, kontrola proizvodnosti, laboratorijska analitika, vođenje matičnih knjiga, obrada podataka i procjena uzgojnih vrijednosti)	u godini certificiranja od strane ICAR-a (svakih 6 godina)
4.	Godišnje izvješće	jednom godišnje
Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Godišnje izvješće CKKSP	jednom godišnje
Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Brošura: HRVATSKI ZAVOD ZA VINOGRADARSTVO I VINARSTVO 1996-2006	jednom
2.	Brošura: 15 godina institucije vinogradarstva i vinarstva i 10 godina institucije voćarstva	jednom
3.	Godišnjak ZVVU-a (CVVU-a)	jednom godišnje
Centar za voćarstvo i povrćarstvo		
Redni broj	Naziv publikacije	Učestalost objavljivanja
1.	Stručni riječnik: „Hrvatsko-engleski/englesko-hrvatski riječnik s latinskim indeksom: Voćarstvo, vinogradarstvo i vinarstvo“.	jednom
2.	'Sorte voćnih vrsta – Pokušalište Donja Zelina (jabuka, kruška)' s opisima sorti jabuke i kruške koje se nalaze u introdukcijskim i proizvodnim pokusima na Pokušalištu Donja Zelina.	jednom
3.	Brošura povodom 15 godina vinogradarstva i vinarstva i 10 godina voćarstva	jednom

2.5.4 Opći i pravni poslovi

- Izrađeni su pravilnici, općih akti, odluke i drugih akata iz djelokruga rada Agencije, poslovi praćenja i osiguravanja primjene zakona i drugih propisa, pripremljena izvješća i komunikacija s ministarstvima i drugim tijelima, te je osigurana koordinacija aktivnosti s ustrojstvenim jedinicama;
- Praćeni su nacionalni i pravni propisi kao i ostalih pravni propisi Republike Hrvatske i Europske unije te su tumačene pojedine odredbe;
- Izrađena su pravna mišljenja, analize i davani savjeti drugim službama unutar Agencije;

- Postupno je i rješavano u upravnim stvarima, zastupana je Agencije u svim postupcima pred sudovima, upravnim i drugim državnim tijelima, pokretanje i/ili sudjelovanje u ovršnim, stečajnim i drugim sudskim postupcima;
- Izrađeni su i pregledani ugovori koji su u domeni poslovanja Agencije i njezinih Ustrojstvenih jedinica;
- Zakonito i učinkovito upravljanje dokumentacijom kroz poslove praćenja i primjene zakonskih propisa iz oblasti zaštite arhivskog i dokumentarnog gradiva, postupaka zaštite gradiva, čuvanje gradiva, priprema gradiva za izlučivanje, izlučivanje i vođenje propisanih evidencija;
- Izrađeni pečati, štambilji i žigovi, te vođenja popisa imovine Agencije;
- Vođena je briga o imovinsko-pravnim dokumentima Agencije u svezi s nekretninama, rješavanje imovinsko pravnih pitanja (priprema dokumentacije za kupnju zgrade, uknjižba, pronalaženja adekvatnih poslovnih prostora, davanje na korištenje poljoprivrednog zemljišta izravnom pogodbom zakup i najam poslovnih prostora).

Tablica 3. Popis internih akata Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu

Pravilnici		
Redni broj	Naziv Pravilnika	Usvojen (UV) /u izradi
1.	Pravilnik o sigurnosti informacijskog sustava	Primjenjuje se od 11.02.2019.
2.	Pravilnik o ostvarivanju prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija	Primjenjuje se od 11.02.2019.
3.	Poslovnik o radu Upravnog vijeća	Primjenjuje se od 11.02.2019.
4.	Statut	Primjenjuje se od 11.02.2019.
5.	Izmjena Statuta	Primjenjuje se od 10.12.2019.
6.	Pravilnik o visini naknada troškova za obavljanje usluga HAPIH-a, CS i CKKSP	Primjenjuje se od 30.03.2019.
7.	Plan klasifikacijskih i brojčanih oznaka primatelja i stvaratelja akata i brojčane oznake Ustrojstvenih jedinica	Primjenjuje se od 01.01.2019.
8.	Pravilnik o zaštiti i čuvanju javnog arhivskog i dokumentarnog gradiva/Poseban popis gradiva sa rokovima čuvanja	Primjenjuje se od 08.04.2019.
9.	Uvjeti za neobavezno označavanje meda znakom med hrvatskih pčelinjaka	Primjenjuje se od 10.12.2019.
10.	Uvjeti za neobavezno označavanje svježeg svinjskog, svježeg junećeg mesa i mesa peradi znakom Meso hrvatskih farmi	Primjenjuje se od 10.12.2019.
11.	Uvjeti za neobavezno označavanje brašna znakom Brašno hrvatskih polja	Primjenjuje se od 10.12.2019.
12.	Uvjeti za neobavezno označavanje svježih konzumnih jaja znakom Jaja hrvatskih farmi	Primjenjuje se od 10.12.2019.
Upute		
Redni broj	Naziv publikacije	Usvojena /u izradi
1.	Uputa o postupanju pri administrativno-tehničkoj obradi akata	Primjenjuje se od 01.04.2019.
2.	Uputa za provedbu postupka jednostavne nabave	Primjenjuje se od 01.04.2019.

3.	Uputa o pisanju izvješća	Primjenjuje se od 06.05.2019.
4.	Uputa za zaprimanje i slanje e-računa	Primjenjuje se od 19.07.2019.
5.	Odluka o proceduri popisa imovine i obveza i upravljanja i raspolaganja nekretninama	Primjenjuje se od 29.10.2019.
6.	Odluka o proceduri ugovornih obveza	Primjenjuje se od 28.10.2019.
7.	Uputa o korištenju službenih vozila	Primjenjuje se od 25.10.2019.
8.	Odluka o proceduri praćenja i naplate prihoda i primitaka	Primjenjuje se od 24.10.2019.
9.	Odluka o proceduri zaprimanja računa, njihove provjere i pravovremenog plaćanja	Primjenjuje se od 24.10.2019.
10.	Knjiga pečata	Gotova

2.5.5 Financijska analiza

Vrijednosno najznačajniji prihodi Agencije su prihodi državnog proračuna 57,05%, drugi po značaju su vlastiti i namjenski prihodi koji čine 38,36% ukupno ostvarenih prihoda (2019. godina), dok ostali prihodi čine 4,60% ukupnih prihoda. U Tablici 4. je pregled plana proračuna po izvorima financiranja za 2019. godinu.

Tablica 4. Struktura proračuna Agencije po izvorima financiranja za 2019. godinu

2019. godina	PLAN	IZVRŠENJE	
Opći prihodi i primici	84.208.567	78.823.697	93,61%
Sredstva učešća za pomoći	740.900	523.960	70,72%
Vlastiti prihodi	4.652.380	2.842.852	61,11%
Namjenski prihodi	37.515.705	16.878.076	44,99%
Pomoći EU	130.000	196.529	151,18%
Ostale pomoći	2.259.700	1.125.421	49,80%
Ostale refundacije iz sredstava EU	1.619.080	1.397.297	86,30%
Ukupno proračun za 2019.	131.126.332	101.787.833	77,63%

3 VIZIJA AGENCIJE

U sljedećih 10 godina postati vodeća razvojna institucija u poljoprivredi u Panonskoj regiji Europske Unije.

Objedinjavanjem laboratorijskih, ljudskih i ostalih resursa omogućiti profiliranje Agencije kao edukacijskog centra koji će krajnjim korisnicima, proizvođačima biti najbolja moguća razina razvoja poljoprivrede kao i podloga za kreiranje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja.

Provedbom aktivnosti reguliranih zakonskim aktima omogućiti funkcioniranje poljoprivredne proizvodnja na temeljima održive i konkurentne poljoprivrede uz visoke standarde očuvanja okoliša.

Ostvarivanje Vizije Agencije uključuje stvaranje ljudskih i infrastrukturnih kapaciteta neophodnih za ostvarenje Misije Agencije.

4 MISIJA AGENCIJE

Djelatnosti Agencije propisane su Zakonom o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu i drugim specijalističkim propisima (više od 19 Zakona, više od 200 Pravilnika, Uredbi i Naputaka), a obuhvaćaju istraživanja u polju agronomije i srodnim poljima, zaštite bilja, sjemenarstva i rasadničarstva, vinogradarstva, vinarstva, uljarstva, voćarstva, povrćarstva, poljoprivrednog zemljišta, stočarstva, kontrole kvalitete svježeg sirovog mlijeka, meda i stočne hrane i sigurnosti hrane.

Agencija ostvaruje programe od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku te u suradnji sa znanstvenim institucijama uspostavlja infrastrukturu od interesa za cjelokupni sustav poljoprivrede Republike Hrvatske.

Agencija treba osigurati i razvijati **izvrsnost u tehnologijskim i razvojnim istraživanjima iz područja poljoprivrede i sigurnosti hrane** i time unaprijediti proizvodnju hrane i bioenergije, prateću industriju i gospodarenje prirodnim izvorima u nacionalnom, regionalnom i europskom kontekstu s posebnim naglaskom na razvoj održive i konkurentne nacionalne poljoprivrede.

Stručnjaci Agencije također **pružaju stručnu i znanstvenu potporu** Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga te provođenjem laboratorijskih analiza uzoraka za fitosanitarnu, poljoprivrednu i vinarsku inspekciju.

Djelatnosti se zbog njihove specifičnosti obavljaju na području cijele Republike Hrvatske.

5 STRATEŠKI CILJEVI

5.1 OPĆI CILJ 1 Znanstveno-stručna djelatnost

- 5.1.1 **POSEBNI CILJ 1.1** Strateški program znanstvenih istraživanja u području biotehničkih znanosti
- 5.1.2 **POSEBNI CILJ 1.2** Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja od nacionalnog interesa u području biotehničkih znanosti
- 5.1.3 **POSEBNI CILJ 1.3** Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja u području biotehničkih znanost u europskom kontekstu
- 5.1.4 **POSEBNI CILJ 1.4** Poticati izdavačku djelatnost
- 5.1.5 **POSEBNI CILJ 1.5** Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova i savjetovanja

5.2 OPĆI CILJ 2 Proizvodno-komercijalna djelatnost

- 5.2.1 **POSEBNI CILJ 2.1** Racionalizacija troškova

5.3 OPĆI CILJ 3 Edukacija i javnost

- 5.3.1 **POSEBNI CILJ 3.1** Sustavna uključenost Agencije u obrazovne i društvene procese
- 5.3.2 **POSEBNI CILJ 3.2** Podizanje prepoznatljivosti Agencije u javnom sektoru

5.4 OPĆI CILJ 4 Poljoprivredna politika

- 5.4.1 **POSEBNI CILJ 4.1** Sustavna uključenost Agencije u kreiranju i provođenju nacionalne poljoprivredne politike (razvojni programi)
- 5.4.2 **POSEBNI CILJ 4.2** Aktivnosti vezane za sjemenarstvo i rasadničarstvo
- 5.4.3 **POSEBNI CILJ 4.3** Aktivnosti vezane za zaštitu bilja
- 5.4.4 **POSEBNI CILJ 4.4** Aktinost vezano za tlo
- 5.4.5 **POSEBNI CILJ 4.5** Aktivnosti vezane za sigurnost hrane
- 5.4.6 **POSEBNI CILJ 4.6** Aktivnosti vezane za stočarstvo
- 5.4.7 **POSEBNI CILJ 4.7** Aktivnosti vezane za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda
- 5.4.8 **POSEBNI CILJ 4.8** Aktivnosti vezane za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo
- 5.4.9 **POSEBNI CILJ 4.9** Aktivnosti vezane za voćarstvo i povrćarstvo
- 5.4.10 **POSEBNI CILJ 4.10** Sustavno izvještavanje Ministarstva poljoprivrede o opasnostima i rizicima koji se javljaju u poljoprivrednoj proizvodnji

5.5 OPĆI CILJ 5 Legislativa

- 5.5.1 **POSEBNI CILJ 5.1** Pružanje stručnu i znanstvenu potpore Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga
- 5.5.2 **POSEBNI CILJ 5.2** Funkcioniranje poljoprivredne proizvodnje

5.6 OPĆI CILJ 6 Promocija hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

- 5.6.1 **POSEBNI CILJ 6.1** Aktivnosti vezane za neobvezni sustav označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
- 5.6.2 **POSEBNI CILJ 6.2** Organiziranje i sudjelovanje u manifestacijama s ciljem promocije hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
- 5.6.3 **POSEBNI CILJ 6.3** Prodaja hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bez ostvarivanja dobiti
- 5.6.4 **POSEBNI CILJ 6.4** Izdavanje promotivnih materijala, planiranje i organizacija

dogaćanja u organizaciji Agencije s ciljem promocije

5.7 OPĆI CILJ 7 Pобоljšanje kadrovske strukture i unaprjeđenje infrastrukture

5.7.1 **POSEBNI CILJ 7.1** Pобоljšanje kadrovske strukture

5.7.2 **POSEBNI CILJ 7.2** Unaprjeđenje infrastrukture

6 IZVRŠENJE PLANA RADA U 2019.

Plan rada i razvoja Agencije definira okvir rada i djelovanja Agencije u 2019. godini kroz postavljene ciljeve i aktivnosti za njihovu realizaciju. Definirane aktivnosti temelje se na Polazištu, Misiji i Viziji.

Program rada izrađen je sa ciljem profiliranja Agencije u vodeću regionalnu i nacionalnu razvojnu ustanovu u području poljoprivrede i sigurnosti hrane. Strateškim planiranjem osigurat će se uvjeti da Agencija u svojoj djelatnosti primjenjuje međunarodne standarde kvalitete što će biti temelj prepoznatljivosti Agencije i podizanja njenog ugleda na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini kao i globalnoj razini.

Program rada određen je postavljenim strateškim ciljevima koji su realni i mjerljivi. S obzirom na okolinu koja nas okružuje te specifičnosti ustroja i lokacijske raširenosti potrebno je uspostaviti jasnu komunikaciju i protočnost informacija u procesu planiranja i ostvarivanja ciljeva.

Plan rada prikazan je uz svaki definirani cilj prikazom aktivnosti koje dovode do realizacije:

1. Aktivnosti vezane za unaprjeđenje znanstveno-stručne djelatnosti
2. Aktivnosti vezane unaprjeđenje proizvodno-komercijalne djelatnosti
3. Aktivnosti vezane za unaprjeđenje edukacije i javnosti
4. Aktivnosti vezane za poljoprivrednu politiku
5. Aktivnosti vezane za legislativu
6. Aktivnosti vezane za promociju hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda
7. Aktivnosti vezane za poboljšanje kadrovske službe i unaprjeđenje infrastrukture

6.1 Aktivnosti za unaprjeđenje znanstveno-stručne djelatnosti

OPĆI CILJ 1 Znanstveno-stručna djelatnost

6.1.1 POSEBNI CILJ 1.1 Strateški program znanstvenih istraživanja u području biotehničkih znanosti

AKTIVNOSTI

- Izrađen je Strateški program znanstvenih istraživanja Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu u području biotehničkih znanosti za razdoblje 2019. – 2024. kao i nezavisna recenzija istoga te je program usvojen na 7.sjednici Upravnog vijeća 30.rujna 2019.;
- Proveden je veći dio aktivnosti vezano za pokretanje postupka za izdavanje dopusnice za obavljanje znanstvene djelatnosti. Pripremljena je dokumentacije za pokretanje predmetnog postupka pri Ministarstvu znanosti i obrazovanja koja će biti predana tijekom 2020. godine nakon usvajanja sistematizacije HAPIH-a.

6.1.2 POSEBNI CILJ 1.2 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja od nacionalnog interesa u području biotehničkih znanosti

AKTIVNOSTI

- Nastavljeno je aktivno poticanje, uključivanje i rad znanstvenika Agencije u sustave financiranja znanstveno-istraživačkih projekata;
- Završene su sve aktivnosti istraživačkog projekta „Procjena adaptibilnosti hrvatskog sortimenta kukuruza i soje u funkciji oplemenjivanja za tolerantnost na sušu (ADA)“, PKP-2016-06-8290 su završene sa 31.03.2019.
- Odrađena je prijava na provedbu mjere 10. „Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene“, podmjere 10.2. „Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u

poljoprivredi“- Projekt: Očuvanje biljnih genetskih izvora po objavljenom natječaju u listopadu 2019. godine te su aktivnosti sukladno natječaju provedene zaključno sa 31.12.2019.;

- Tijekom 2019. godine nastavljeno je sudjelovanje na projektu „Monitoring rezistenstnosti štetnih organizama na sredstva za zaštitu bilja u Republici Hrvatskoj (2018.-2020.)“;
- Nastavljeno je poticanje povezivanja istraživačkih timova kroz pozitivnu selekciju prijedloga projekata iz različitih znanstvenih polja i grana u svrhu postizanja multidisciplinarnog pristupa istraživanju;
- Nastavljena su istraživanja vezana uz prilagodbu vinogradarske proizvodnje klimatskim promjenama, te započete aktivnosti s provedbom programa „Revizija vinogradarskih područja i zona u Republici Hrvatskoj“. U 2019. godini dogovoreno je partnerstvo na provedbi programa „Revizije vinogradarskih područja i zona u RH“ s Agronomskim fakultetom u Zagrebu, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom u Zagrebu i Ekonomskim fakultetom u Osijeku te suradnja s Fakultetom agrobiotehničkih znanosti u Osijeku i Državnim hidrometeorološkim zavodom. Formiran je interdisciplinarni istraživački tim, započeta je priprema projektnog prijedloga „CroViZone - Prilagodba vinogradarskih zona RH klimatskim promjenama“ za prijavu na natječaj „Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama (referentni broj: KK.05.1.1.02)“, Europski fond za regionalni razvoj, OP Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.;
- Sukladno planu eksperimentalni dio istraživanja - Povećanje konkurentnosti hrvatskih vina na tržištu kroz parametre vrednovanja kakvoće utemeljeni na specifičnim fizikalno kemijskim i senzornim deskriptorima: „Deskriptivne senzorne metode i deskriptori vina na primjeru Malvasije dubrovačke“ je završen;
- Istraživanja - Značenje tradicionalnih izraza u promociji vina i dodatni parametri kakvoće: „Tradicionalni izrazi kao čimbenik prepoznatljivosti kakvoće vina na tržištu“ je završeno;
- Nastavljeno je poticanje internih projekata od važnosti za razvoj poljoprivrede;
- Započete su aktivnosti vezano za identifikacija autentičnih vina i ulja s ciljem stvaranja nacionalne baze autentičnih vina i ulja;
- Sukladno ugovoru o suradnji u projektu Unaprjeđenje tehnologija proizvodnje i skladištenja jabuka na području Zagrebačke županije odrađene su aktivnosti kao potpora Zagrebačkoj županiji;
- Nastavljeno je provođenje projekta Istraživanje i razvoj u sektoru voća na tri lokacije voćnjaka u Slavoniji;
- Nastavljen je rad na promicanju novih tehnologija u poljoprivredi na nacionalnoj i regionalnoj razini uz uvažavanje regionalne specifičnosti;
- Nastavljena su istraživanja od nacionalnog interesa iz područja sigurnosti hrane („Znanstvena studija - T-2 i HT-2 toksini u žitaricama uzgojenim u Republici Hrvatskoj“ i „Znanstvena studija - Citrinin i aristolohična kiselina kao kontaminanti žitarica i potencijalni uzročnici endemske nefropatije“);
- Odrađene su senzorne analize za projekt „Kleščec“ (suradnja s Veleučilištem Križevci).

6.1.3 POSEBNI CILJ 1.3 Poticati i ojačati provedbu i sustavno unaprjeđivati istraživanja u području biotehničkih znanosti u europskom kontekstu

AKTIVNOSTI

- Nastavljeno je poticanje i uključivanja znanstvenika u europske znanstveno-istraživačke i stručne projekte:

- Nastavljeno je sudjelovanje u Euphresco (EU mreže nacionalnih institucija iz područja biljnog zdravlja) projektu „Modelling the epidemiology of Flavescence dorée in relation to its alternate host plants and vectors“;
- Nastavljeno je poticanje uključivanja znanstvenika u europski program Obzor 2020;
- Nastavljeno je sudjelovanje u projektu H2020 – RUSTWATCH;
- Nastavljeno je poticanje na razvoj i unaprjeđenje suradnje s inozemnim znanstveno-istraživačkim timovima;
- Nastavljena je provedba Programa posebnog nadzora štetnih organizana financiran od strane Europske komisije;
- Prijavljen je projekt - Regional Technical Cooperation Project „Supporting exotic fruit fly management in the Balkans and Mediterranean“ sa IAEA za 2020/2021 kroz uključivanje Centra za zaštitu bilja u aktivnost suzbijanja mediteranske voćne muhe u okviru koje se definira nabavka sterilnih kukuljica *Ceratitis capitata* a što je vezano uz akcijski plan R.Hrvatske u suzbijanju mediteranske voćne muhe za proizvodno područje okolice Neretve;
- Prijavljen je prijedloga projekta „Mediterranean Fruit Grover Net“ INTERREG IPA CBC CROATIA-BIH-MONTE NEGRO; te je u prosincu 2019. dostavljena notifikacija o rezultatima selekcijskog postupka kojim prijavljeni projekt nije predložen za financiranje u okviru 2. poziva te je stavljen na rezervnu listu čekanja;
- Prijavljen je prijedlog projekta „WINE TOUR ACROSS BORDERS - UNIQUE WINE TOURISM DESTINATION“ INTERREG IPA CBC CROATIA-HUNGARY;
- Odrađene su pripremne aktivnosti za pokretanje projekta (OECD) u sklopu „Prekograničnog program između Hrvatske i Bosne i Hercegovine“ u suradnji s Upravom za zaštitu zdravlja bilja Bosne i Hercegovine na području promicanja i poboljšanja zaštite okoliša i prirode putem zaštite prirodnih resursa i sustava upravljanja za sprječavanje rizika;
- Nastavljeno je znanstveno-stručno osposobljavanje i kontinuirano usavršavanje djelatnika Agencije kroz sudjelovanja na radionicama (OECD, ESCA, CPVO, UPOV, ECPGR, ISTA ...);
- Nastavljen je EFSA projekt – Nacionalno istraživanje o prehranbenim navikama djece dobi od 3 mjeseca do 9 godina“ – EFSA EU Menu metodologija;
- Nastavljen je EFSA projekt – Nacionalno istraživanje o prehranbenim navikama odrasle populacije od 10-75 i više godina – EFSA EU Menu metodologija;
- Nastavljen je EFSA projekt Partnering grant IDRisk – informatizacija dijela procesa planiranja i uzorkovanja hrane i hrane za životinje u okviru službenih kontrola veterinarsko-medicinskih proizvoda;
- Inicirani su dolasci i boravak inozemnih znanstvenika i stručnjaka u Agenciji sa svrhom prenošenja novih znanja i tehnologija;
- Nastavljeno je uspostavljanje osobnih i institucionalnih kontakata sa međunarodnim znanstvenim i stručnim institucijama u Europi i svijetu iz djelokruga rada Agencije;
- Uspostavljen kontakt s predstavnicima međunarodne organizacije za ulje (IOC) u Madridu, s ciljem stručnog usavršavanja u području kontrole kakvoće maslinovog ulja;
- Nastavljeno je poticanje i razvoj aktivnosti Nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu RH (2017.-2020.);
- Nastavljeno je sudjelovanje u radu Europskog kooperativnog programa za biljne genetske izvore (ECPGR).

6.1.4 POSEBNI CILJ 1.4 Poticati izdavačku djelatnost

AKTIVNOSTI

- Odrađene su aktivnosti vezane za izdavanje stručnih publikacija: brošura za štetne organizme (novonađene i one od velikog značaja za trenutnu situaciju u sektoru zaštite bilja), umjesto tiskanja biltena, održana je prezentacija pod naslovom „110. godina Zavoda za zaštitu bilja“ na 63. Seminaru biljne zaštite u Opatiji 5-8.2.2019., Biltena CVVU u svrhu pružanja informacija o vinogradarstvu i vinarstvu RH zainteresiranoj javnosti, izvješće o nadzoru sjemenskih usjeva, izvješće o nadzoru rasadničarske proizvodnje, izvješće o deklariranim količinama sjemena i sadnog materijala. Izdana je publikacija: rezultata postregistracijskih pokusa strnih žitarica (pšenice i ječma), knjiga rezultata za priznavanje (radne grupe i povjerenstvo u MP); publikacija sorte RH. publikacija popisa sorti voćnih vrsta i sorte liste vinove loze, publikacija brošure ZVP temeljem preuzetih obveza po završetku VIP projekta;
- Aktivnosti vezane za izdavanje službenih glasila: objavljeno je službeno glasilo Agencije (informacije vezane za podnesene zahtjeve, priznavanje sorti, brisanje sorti, denominaciju, zaštitu novih biljnih sorti i drugih podataka);
- Odrađene su aktivnosti vezane za izdavanje: godišnjeg izvješća o rezultatima laboratorijskih analiza službenih uzoraka;
- Odrađene su aktivnosti vezane za izradu: stručnih materijala, priručnika, letaka, brošura, za sigurno rukovanje s hranom namijenjene posrednicima u sustavu doniranja hrane;
- Odrađene su aktivnosti vezane za izdavanje knjiga: suizdavaštvo knjige „Tršlja“.

6.1.5 POSEBNI CILJ 1.5 Organizacija i suorganizacija znanstveno-stručnih skupova i savjetovanja

- Agencija je u 2019. godini sudjelovala u organizaciji i suorganizaciji sljedećih znanstveno stručnih skupova i savjetovanja:
 - **14. savjetovanje uzgajivača goveda u Republici Hrvatskoj**, Plitvice, 30-31.01.2019., organizator sa MP i uzgojnim savezima:
 - Domaćinović, M. (2019) : Predstavljanje prvog sustava ocjene silaže kukuruza u Hrvatskoj i proglašenje najboljih silaža
 - Ivkić, Z. (2019): Aktivnosti službe za razvoj govedarstva
 - Solić, D. (2019): Ocjena tjelesne kondicije krava- alat za upravljanje stada
 - Grgić, Z. (2019): Ekonomski izgledi mljekarskog sektora u novoj Zajedničkoj agrarnoj politici EU
 - Gantner, V. (2019): Realizacija ekonomski i ekološki održive govedarske proizvodnje
 - Grbeša, D. (2019): Što nam pokazuje sadržaj ureje u mlijeku
 - Šperanda, M. (2019): Kako sačuvati zdravlje životinja i proizvodnju?
 - Ivanković, A. (2019): Razvoj i prilagodba proizvodnog sustava „krava-tele“
 - Konjačić, M. (2019): Novi pristupi u uzgoju teladi do odbića
 - Mijić, P. (2019): Automatizirani muzni sustavi ili robotizirana mužnja krava: prednosti i nedostaci
 - Bogdanović, V (2019): Tranzicijsko razdoblje u mliječnim krava – primjer iz prakse
 - Vulić, B. (2019): Postavljanje ciljeva i rješavanje problema na mliječnoj farmi - primjer iz prakse
 - Burek, E. (2019): Kombinirana proizvodnja mlijeka i mesa – primjer iz prakse

- Džakula, R. (2019): Održivi uzgoj mesnih pasmina – primjer iz prakse
- Kostelić, A. (2019): Utjecaj zdravlja nogu krava na proizvodnju mlijeka
- Bačić, G. (2019): Zdravlje vimena- nova saznanja u praksi
- **63. seminar biljne zaštite**, Opatija, 05-08.02.2019., suorganizator:
 - Ivić, D., Novak, A., Šajbić, L., Tomić, Ž. (2019): *Botryosphaeria dothidea* – podcijenjeni patogen voćarskih kultura
 - Gotlin Čuljak T., Uglješić, I., Rozman, V., Juran I., Bažok, R., Ivić, D., Barić, K. (2019): Što poljoprivredni proizvođači znaju o problemu rezistentnosti?
 - Jakovljević I., Bradarić L. (2019): Jak napad maslininog moljca i maslinine muhe tijekom 2018. godine
 - Masten Milek, T., Seljak, G., Šimala, M., Pintar, M., Kožarić Silov, G. (2019): *Prociophilus oleae* – nova vrsta lisne uši na maslini u Hrvatskoj
 - Novak, A., Fazinić, T., Šimunac, K., Šajbić, L., Ivić, D. (2019): Monitoring rezistentnosti *Botrytis cinerea* i *Monilinia* spp. na fungicide tijekom 2018. godine.
 - Plavec, J., Budinščak, Ž., Križanac, I., Jelovčan, S. (2019): Nalazi i epidemiološki značaj 'Candidaus Phytoplasma solani' (stolbur fitoplazma) u različitim gospodarskim kulturama u Hrvatskoj
 - Pintar, M., Šimala, M., Masten Milek, T. (2019): Neobičajeno jaki napad štetnika u povrćarskoj proizvodnji u 2018. godini
 - Solina Međimurec N., Ivić D., Novak A., Plavec J., Rehak Biondić T. (2019): *Candidatus Liberibacter solanacearum* – nova opasnost u uzgoju krumpira
 - Šimala, M., Pintar, M., Kajić, Z., Masten Milek, T. (2019): Prvi nalaz narančinog trnovitog štitastog moljca u proizvodnom nasadu agruma u RH
 - Poje, I., Dugalić, K. (2019): 110. godina „Zavoda za zaštitu bilja“
- **54. hrvatski i 14. međunarodni simpozij agronoma**, Vodice, 17-22.02.2019., suorganizator:
 - Alpeza, I., Brkić, R., Linke, I. (2019): Tradicionalni izrazi kao čimbenik prepoznatljivosti kakvoće vina na tržištu / Traditional terms as a wine quality marker in the market
 - Varga, T., Alpeza I., Jusup J. (2019): Nove analitičke tehnike i metode kao mogućnost utvrđivanja autentičnosti vina
 - Karoglan M., Telišman Prtenjak M., Šimon S., Osrečak M., Karoglan Kontić J., Andabaka Ž., Tomaz I., Grisogono B., Belušić A., Marki A., Prša Ž., Omazić B., Jelić D., Večenaj Ž., Petric I.V., Leder R., Prša I., Vučetić V., Počakal D., Anić M. (2019): Within-vineyard temperature variability in the Jazbina hills of Croatia
 - Prša, I., Brkić, R., Vučetić, V., Telišman Prtenjak, M., Omazić, B., Prša, Ž., Karoglan, M., Šimon, S. (2019): Vinogradarske zone u Republici Hrvatskoj
 - Jukić, G., Varnica, I., Šunjić, K., Rukavina, I., Dugalić, K. (2019): Postregistracijski pokusi ozime pšenice i ječma u Republici Hrvatskoj
 - Čiček, D., Vujević, P., Milinović, B., Halapija Kazija, D., Jelačić, T., Skendrović Babojelić, M. (2019): Očuvanje i identifikacija tradicionalnih sorti jabuka iz koleksijskog nasada HCPHS u Donjoj Zelini
 - Milinović, B., Halapija Kazija, D., Vujević, P., Čiček, D., Jelačić, T. (2019): Različnost morfoloških svojstava ploda primki jabuke u ex situ kolekciji banke biljnih gena Donja Zelina
 - Halapija Kazija, D., Milinović, B., Jelačić, T., Čiček, D., Vujević, P. (2019): Kemijsko prorjeđivanje šljive 'Topstar plus' u tri različita vremena cvatnje.
 - Jelačić, T., Vujević, P., Milinović, B., Halapija Kazija, D., Čiček, D. (2019): Utjecaj tipa tresaća na učinkovitost berbe maslina

- **6. savjetovanje uzgajivača konja u Republici Hrvatskoj**, Kutina, 15.03.2019., organizator:
 - o Korabi, N. (2019): Prilagodba uzgojnih organizacija Zakonu o uzgoju domaćih životinja
 - o Bačura, L. (2019): Natječaj za provedbu Podmjere 4.4. „ Potpora za neproduktivna ulaganja povezana s ostvarenjem ciljeva poljoprivrede, okoliša i klimatskih promjena“
 - o Barbić, Lj. (2019): Virusni arteritis konja - nadzor i suzbijanje na području RH 2009.-2019
 - o Brkljača Bottegaro, N. (2019): Bolesti zubala konja: kako ih prepoznati i prevenirati
 - o Prvanović Babić, N. (2019): Reproductivno zdravlje rasplodnih kobila
 - o Lohman Janković, I., Acinger Rogić, A. (2019): Sustav nadziranja zdravlja konja od 2019. godine - osvrt na novu Uredbu o zdravlju životinja EU
 - o Ivanković, A. (2019): Ispit radne sposobnosti - temeljni selekcijski alat
- **21. međunarodna manifestacija maslinara i uljara Noćnjak 2019**, Split-Neum, 21-24.03.2019., suorganizator:
 - o Vujević, P. (2019): Uzgoj maslina u gustom sklopu i kvaliteta maslinovih ulja od introduciranih sorti
 - o Dugalić, K. (2019): Tržište maslinovog ulja u R. Hrvatskoj
- **15. savjetovanje uzgajivača svinja u Republici Hrvatskoj**, Topusko, 28-29.05. 2019., organizator sa uzgojnim savezima:
 - o Mahnet, Ž. (2019): Program državne potpore za unaprjeđenje dobrobiti svinja
 - o Jančo, G. (2019): Zabrana rezanja repova- posljedice i kako se nositi s time
 - o Grgić, Z. (2019): Menadžerske vještine uzgajivača svinja i sklonost investicijskim projektima
 - o Škorput, D. (2019): Utjecaj klimatskih promjena na svinjogojsku proizvodnju
 - o Đurkin Kušec, I. (2019): Kastracija svinja u Hrvatskoj-sadašnje stanje i perspektive
 - o Kušec, G. (2019): Rast i razvoj najvažnijih tkiva u Crne slavonske svinje
 - o Margeta, V (2019): Slobodno prasenje krmača- prednosti i nedostaci
 - o Kiš, G. (2019): Utjecaj hranidbe na kvalitetu mesa svinja
 - o Stupar, L. (2019): Rezultati kategorizacije gospodarstava na kojima se drže svinje u odnosu na biosigurnost
 - o Ostović, M. (2019): Izazovi u provedbi biosigurnosnih mjera u svinjogojskoj proizvodnji
 - o Kostelić, A. (2019): Uzroci prijevremenog izlučivanja rasplodnih krmača
 - o Miljković, M. (2019): Ekonomski utjecaj PRRS virusa na svinjogojsku proizvodnju
- **10. međunarodni kongres „Brašno-kruh“ 19' i 12. hrvatski kongres tehnologa žitarica „Brašno-Kruh“**, Osijek, 11-14.06.2019., suorganizator:
 - o Gross-Bošković, A. (2019): Kako sigurno rukovati viškovima hrane?
 - o Sokolić, D. (2019) : Preferencija kruha, peciva i žitarica za doručak ovisno o nutritivnom sastavu
 - o Pavlić, M. (2019) : Glikemijski indeks kroz oči potrošača
- **6. međunarodni simpozij o smokvi**, Rovinj, 02.-05.09.2019., suorganizator;
- **Nacionalno obilježavanje svjetskog dana hrane i 3. konferencija o procjeni rizika podrijetlom iz hrane**, Osijek, 16-17.10.2019., organizator:
 - o Hengl, B. (2019): Procjena izloženosti živi iz ribe populacije odraslih u RH
 - o Mikruć Vunjak, S. (2019): Rezultati Eurobarometar istraživanja Sigurnost hrane na području Europske unije: Gdje smo u odnosu na ostale EU članice?

- Sokolić, D. (2019): Zdrava prehrana – sve veći izazov današnjeg vremena (okrugli stol)
- Hanzer, R. (2019): Kontrola i praćenje genetski modificiranih organizama na tržištu Republike Hrvatske
- **21. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u RH**, Sv.Martin na Muri, 17-18.10.2019., organizator sa MP i uzgojnim savezima:
 - Kalit, S. (2019): Rezultati i dojmovi ocjenjivanja sireva i dodjela priznanja proizvođačima nagrađenih sireva
 - Barać, Z. (2019): Aktualno stanje u ovčarstvu i kozarstvu te mjere Ministarstva poljoprivrede u sektoru ovčarske i kozarske proizvodnje
 - Rukavina, I. (2019): Aktivnosti Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu
 - Jurković, D. (2019): Provedba stručnih aktivnosti u ovčarstvu i kozarstvu
 - Gorozdi, P. (2019): Stanje uzgoja ovaca i koza u Slovačkoj
 - Grgić, Z. i sur. (2019): Položaj i izgledi RH u budućnosti EU ovčarstva i kozarstva
 - Mioč, B. i sur. (2019): Dobrobit u uzgoju koza i preporuke za poboljšanje proizvodnje
 - Sušić, V. i sur. (2019): Dva janjenja po ovci godišnje – mogućnosti, uvjeti i izazovi
 - Antunović, Z. i sur. (2019): Primjena metaboličkog profila u procjeni hranidbenog statusa ovaca
 - Leto, J. (2019): Radovi na travnjacima poslije zime
 - Kiš, G. (2019): Utjecaj hranidbe na kvalitetu mlijeka ovaca i koza
 - Kalit, S. i Kalit M. (2019) : Je li cijena sira s manom manja od ulaganja u praradu?
 - Šoštarić, B. Ž(2019): „Prvi sat“
 - Kostelić, A. (2019): Rizici za zdravlje visoko proizvodnih pasmina ovaca i koza
 - Marinculić, A. (2019): Kako „preživjeti“ otpornost parazita na lijekove?
- **12. međunarodni znanstveno - stručni skup Hranom do zdravlja**, Osijek, 24-25.10.2019., suorganizator:
 - Miloš, S., Buzjak Služek, V. (2019): Jačanje znanstvene suradnje između europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) i država članica
 - Gross- Bošković, A. (2019): Izloženost odrasle populacije u RH akrilamidu iz hrane
 - Pavlić, M. (2019): Unos soli putem mesnih proizvoda odrasle populacije u Republici Hrvatskoj
- **12. međunarodni kongres oplemenjivanje bilja, sjemenarstvo i rasadničarstvo**, Umag, 06-08.11. 2019., suorganizator:
 - Hanzer, R. (2019): Nove metode oplemenjivanja bilja u kontekstu GMO zakonodavstva
 - Rukavina, I., Zorić, M., Jukić, G., Varnica, I., Dugalić, K. (2019): Zaštita biljnih sorti u Republici Hrvatskoj
 - Varnica, I., Zorić, M., Jukić, G., Dugalić, K., Rukavina, I. (2019): Pregled sorti u postupku priznavanja
 - Brus, K., Horvat Budimir, K., Dugalić, K., Rukavina, I. (2019): Nadzor rasadničarske proizvodnje u protekle tri godine u Republici hrvatskoj
 - Šunjić, K., Dugalić, K., Jukić, G., Rukavina, I., Ruskaj Hrsan, B. (2019): Sjemenska proizvodnja u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2017. - 2019.
 - Jukić, G., Šunjić, K., Dugalić, K., Rukavina, I., Ruskaj Hrsan, B. (2019): Certificirane količine sjemena u republici Hrvatskoj u periodu 2016/2017 - 2018/2019
 - Ruskaj Hrsan, B., Rukavina, I., Šunjić, K., Jukić, G., Dugalić, K. (2019): Utvrđivanje fenotipske različitosti sorti ozimog ječma u DUS ispitivanju
 - Pospišil M., Pospišil A., Šunjić K., Solina Međimurec N., Brčić M., Papac M. (2019): Može li se spasiti domaća proizvodnja sjemenskog krumpira

- Milinović, B., Jelačić, T., Čiček, D., Siladi, I., Dugalić K. (2019): Introdokcija novih sorti voćnih vrsta za potrebe preporučene sortne liste.
- Vujević, P., Milinović, B., Čiček, D., Siladi, I., Rukavina, I., Dugalić, K. (2019): Značaj morfološke karakterizacije i opisa primki lijeske u Nacionalnom programu banke biljnih gena
- **29. Međunarodni susret vinogradara i vinara Sabatina 2019.**, Seget Donji, 07.-10.11.2019., suorganizator:
 - Alpeza, I. i sur. (2019): Tradicionalni izrazi: baština u modernom ruhu
 - Cenbauer, D., Brus, K., Horvat Budimir, K. (2019): Lozno rasadničarstvo u RH
 - Kaštelanac, D. i sur. (2019): Mineralne tvari kao parametar utvrđivanja autentičnosti vina
 - Leder, R., Petric, I.V., Strelec-Dučak, A. (2019): Suvremene analitičke tehnike u kontroli kvalitete vina
 - Prša, I. (2019): Prilagodba sortimenta vinove loze klimatskim promjenama
 - Brkić, R. (2019): Promet vina autohtonih sorata u Republici Hrvatskoj
- **14. znanstveno-stručno savjetovanje hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem**, Tuhelj, 20-21.11.2019., organizator sa Hrvatskom voćarskom zajednicom:
 - Jelačić, T., Milinović, B., Halapija Kazija, D., Vujević, P., Čiček D., Siladi, I., Dugalić K. (2019): Pomofiziološka svojstva kultivara šljive u uvjetima Donje Zeline
 - Siladi, I., Šimon, S., Presečki, T., Dropuljić, M., Puškar, B., Dugalić, K. (2019): Analiza stanja u voćarstvu RH
 - Šimon, S., Presečki, T., Dropuljić, M., Siladi, I., Puškar, B., Dugalić, K. (2019): Analiza proizvodnje i cijena jabuke u Europi
 - Budinščak, Ž., Ivančan, G., Tomić, Ž., Dugalić, K. (2019): Neuobičajene pojave pojedinih štetnih organizama u nasadima jezgričavih voćaka u proteklih deset godina
 - Ivić, D., Sever, Z., Cvjetković, B. (2019): Skladišne bolesti jabuke i mogućnosti zaštite
 - Paladin Soče, I., Ivić, D., Marić, M. (2019): Perspektive razvoja agrumarstva Doline Neretve u kontekstu suvremenih tendencija
- **15. međunarodna konferencija CROLAB „Kompetentnost laboratorija“** (2019) Cavtat-Dubrovnik, 6. - 9. 11. 2019., CROLAB
 - Petric, I.V., Leder, R. (2019): Osiguranje kvalitete rezultata mjerenja omjera stabilnih izotopa $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ u vinu
- **5. stručni seminar „HRVATSKO POVRĆE“** u sklopu CROAGRO sajma, Zagreb, 06.12.2019., suorganizator;
 - Barić, K., Gotlin Čuljak, T., Ivić, D. (2019): Budućnost zaštite povrća – prilagodba na nove izazove
 - Novak, A. (2019): Sve veća štetnost virusa u domaćoj proizvodnji povrća.

6.2 Aktivnosti za unaprjeđenje proizvodno-komercijalne djelatnosti

OPĆI CILJ 2 Proizvodno-komercijalna djelatnost

6.2.1 POSEBNI CILJ 2.1 Racionalizacija troškova

AKTIVNOSTI

- Opremanje kroz dogradnju IT infrastrukture - obavljena je nadogradnja baze podataka u Centru za zaštitu bilja kroz aplikaciju MOBIDI-PEST, razvoj i implementacija Informacijskog sustav podataka za zaštitu poljoprivrednog zemljišta koji će na razini RH prikupljati podatke od svih ovlaštenih laboratorija te razvoj, implementacija i nadogradnja aplikacija u sektoru za podršku poslovnih procesa;
- Smanjeni su troškovi poslovanja Agencije uvođenjem nove opreme u radne procese;
- Ustrojeno je Povjerenstvo za krizna plaćanja i pravna postupanja radi potpunog eliminiranja osobnog, subjektivnog i posebice preferencijalnog načina odlučivanja o istim;
- Brinulo se o uspješnosti financijskog poslovanja Agencije, materijalnoj sigurnosti i standardu uposlenika Agencije putem promišljene racionalizacije troškova s ciljem ostvarivanja veće sigurnosti poslovanja u budućem razdoblju;
- Radila se procjena opravdanost pokušališta i definirana je struktura istraživačkih i proizvodno-komercijalnih proizvodnji s ciljem jačanja proizvodnih kapaciteta na principima konkurentne i održive proizvodnje;
- Korištenje financijskih sredstava dobivenih putem EFSA Focal Point ugovora vezano za edukacije zaposlenika i unaprjeđenje poslovnih procesa. *(Napomena: Za sudjelovanje na dvije radionice i sastanke EFSA Focal Pointa je iskorišteno 11.57% financijskih sredstava u 2019.godini).*

6.3 Aktivnosti za unaprjeđenje edukacije i javnosti

OPĆI CILJ 3 Edukacija i javnost

6.3.1 POSEBNI CILJ 3.1 Sustavna uključenost Agencije u obrazovne i društvene procese

AKTIVNOSTI

- Nastavljeno je usavršavanje 38 djelatnika na poslijediplomskim doktorskim i specijalističkim studijima, od toga je 4 djelatnika u 2019. godini završilo doktorski studij, a dvoje djelatnika specijalistički studij;
- Upisana su četiri djelatnika Agencije na poslijediplomske studije;
- Nastavljena je sustavna nadogradnja znanja u području uvođenja novih metoda i akreditacije te područja ocjene Sredstava za zaštitu bilja s posebnim naglaskom na edukaciju novozaposlenih djelatnika koja je provedena tijekom 2019. sukladno rasporedu timovima edukatora iz Zagreba zajedno s djelatnicima u Osijeku (raspored ocjenjivača po područjima ocjene);
- Pohađanje seminara (prema programu organizatora, CROLAB i HMD i CTT- Centar za transfer tehnologije) koji uključuju teme održavanja i poboljšanja sustava kvalitete prema normi HRN EN ISO/IEC 17025, u svrhu održavanja i proširenja akreditacije u Laboratoriju za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja i Laboratoriju za senzorna ispitivanja;

- Sudjelovanje djelatnika CVVU: pohađanje seminara: „Primjena norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017” (10. – 12. travnja 2019). Organizator: Hrvatsko mjeriteljsko društvo (u suradnji s European Centre for Laboratory Excellence).
- Sudjelovanje djelatnika CVVU na seminaru AnAs – kromatografski dan koji je održan u organizaciji tvrtke AnAs d.o.o..
- Sudjelovanje djelatnika CVVU na seminaru „HRN EN ISO/IEC 17025:2017“ u organizaciji tvrtke „DQD kvaliteta“.
- Djelatnica CVVU je sudjelovala na seminaru i obuci korisnika u tvornici analitičkih instrumenata Anton Paar u Grazu, Austrija.
- Sudjelovanje djelatnice L1 CVVU-a na tečaju za rad s opasnim kemikalijama u organizaciji Službe za toksikologiju, Odsjeka za edukaciju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.
- Djelatnica CVVU je educirana za odgovornu osobu za rad s kemikalijama u organizaciji Službe za toksikologiju, Odsjeka za edukaciju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.
- U L1 (Laboratoriju za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja) je provedena izobrazba djelatnice Centra za tlo za fizikalno kemijske analize vina u trajanju od dva tjedna.
- Djelatnica Laboratorija za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja je sudjelovala u uspostavi fizikalno kemijskih analiza vina u Centru za tlo u Osijeku u trajanju od dva dana.
- Sudjelovanje djelatnika CVVU na radnim sastancima eksperata za izotopna mjerenja, banku podataka autentičnih vina i nove analitičke metode u organizaciji Europskog referentnog centra za kontrolu u sektoru vina (European Reference Center for Control in the Wine Sector, ERC-CWS) Zajedničkog istraživačkog centra Europske Komisije;
- Pohađanje seminara (prema programu organizatora, ADRIA norma, CROLAB i HMD i CTT- Centar za transfer tehnologije), edukacije u svrhu održavanja i poboljšavanja sustava kvalitete prema normi ISO 9001, HRN EN ISO/IEC 17025 i HRN EN ISO/IEC 17065;
- Pohađanje seminara, edukacija za prelazak na novu verziju norme HRN EN ISO/IEC 17025 u ispitnim laboratorijima, u svrhu održavanja i kontinuiteta akreditacije laboratorija (CVVU-L2 je sudjelovao u edukaciji);
- Pohađanje stručnih seminara i tečajeva sukladno proširenju poslovanja, te uvođenju novih metoda za fizikalno kemijska i senzorna ispitivanja ulja (maslinovog ulja) (ostvaren kontakt s IOC (Madrid) s ciljem sudjelovanja u edukaciji (L2 i L1), aktivnosti preuzela pomoćnica ravnatelja);
- Pohađanje seminara za provođenja postupka stavljanja proizvoda na tržište (ZUP u praksi) u organizaciji Državne škole za javnu upravu, osvježavanje znanja u provođenju postupka, te saznanja o mogućim novostima;
 - „Primjena ZUP-a u praksi“, 27.-28. listopada 2019.;
- Realizirana je edukacija UPOV DL205 i DL305 (sustav zaštite biljnih sorti) – on line edukacija;
- Realizirana je edukacija za statističke obrade podataka na Agronomskom fakultetu u Zagrebu;
- Provedena je edukacija za DUS ispitivanje (GEVES, NEBIH ili AGES);
- Obavljena edukacija djelatnika CSR-a za uzorkivače poljoprivrednog sjemena za potrebe uzorkovanja sjemena za izvoz (ISTA) i potrebe nadzora ovlaštenih uzorkivača kroz postupak kontrolnog uzorkovanja;

- Obavljena edukacija djelatnika za nadzor sjemenske proizvodnje krmnog bilja (Bc institut d.d.);
- Djelatnici CSH sudjelovali su na nacionalnim i međunarodnim znanstveno-stručnim skupovima; (Voda za sve, Fajferica Gastro show, 13. konferencija o sigurnosti i kvaliteti hrane, 10. Kongres Brašno -Kruh 2019., 8. međunarodni kongres Veterinarska znanost i struka, 3. Hrvatska konferencija o procjeni rizika porijeklom iz hrane i SDH 2019., 12. međunarodni znanstveno-stručni skup Hranom do zdravlja);
- 8. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA VODA ZA SVE, Osijek, 21.- 22.03.2019.
 - Jurković, M.: Contribution of beverages to total water intake in Croatia. Pozvano predavanje.
- FAJFERICA GASTRO SHOW, Drenovci, 10.05.2019.
 - Sokolić, D.: Vrijednost i značaj konzumacije mesa svinja. Pozvano predavanje.
- 13. KONFERENCIJA O SIGURNOSTI I KVALITETI HRANE, Opatija, 27. - 29.05.2019.
 - Sokolić, D.: Rezultati studije o rokovima trajnosti hrane. Pozvano predavanje.
 - Mikrut Vunjak, S.: Medijska prezentacija „istina“ o hrani: treba li i kako reagirati na fake news. Pozvano predavanje.
- 8. MEĐUNARODNI KONGRES VETERINARSKA ZNANOST I STRUKA, Zagreb, 10.- 12.10.2019
 - Knežević, D.: Microbiological assessment of the most consumed freshwater fish - brown trout (*Salmo trutta*) and common carp (*Cyprinus carpio*) in Croatia. Poster.
 - Hengl, B.: Diversity of *Vibrio* spp. in farmed and wild fish of Malostonski Bay, Pelješac-Croatia. Pozvano predavanje.
- EHEDG GODIŠNJI PLENARNI SASTANAK, Dubrovnik, 24.- 26.10.2019.
 - Jurković, M.: Food safety and food consumption trends in Croatia. Pozvano predavanje
- INFO DAN- ZATVARANJE PROJEKTA AQUAHEALTH, Zagreb, 23.- 26.10.2019.
 - Hengl, B.: Microbiological assessment of the most consumed freshwater fish - brown trout (*Salmo trutta*) and common carp (*Cyprinus carpio*) in Croatia i prezentacija Diversity of *Vibrio* spp. in farmed and wild fish of Malostonski Bay. Pozvano predavanje.
- Sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom kongresu: 42nd World Congress of Vine and Wine. Geneve.
 - Alpeza, I., Brkić, R., Linke I. The role of PDO/PGI and Traditional Terms in wine labeling in Croatian consumers choices. Poster.;
 - Sudjelovanje u ulozi službenog delegata RH u OIV-u (predsjednik sekcije Vinarstva) i sudjelovanje na sastanku radne skupine tijekom održavanja kongresa;
- Sudjelovanje na Međunarodnom festivalu Traminca. Ilok. Lipanj 2019.
 - Pozvano predavanje: Parametri kakvoće Traminca;
- 2. revija vina hrvatskih autohtonih sorata „VINA OD DAVNINA“. Manifestaciju organizira Ministarstvo poljoprivrede u suradnji s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu, Agronomskim fakultetom u Zagrebu, Institutom za poljoprivredu i turizam u Poreču i Institutom za jadranske kulture i melioraciju krša iz Splita;
- Organizirane su radionice i dani otvorenih vrata po ustrojstvenim jedinicama;
- Odrađene su aktivnosti vezano za podizanje prepoznatljivosti Agencije u javnom sektoru;
- Nastavak organiziranja susreta i suradnje Agencije s proizvođačima, udrugama proizvođača, obiteljskim gospodarstvima, poljoprivrednim poduzećima i pratećom industrijom. Ovim putem Agencija može direktno utjecati na razvoj gospodarstva RH kroz povećanje nacionalnog dohotka;

- Organizirani su susreti: „Dani otvorenih vrata“ HAPIH - CVVU - regionalni susreti sa proizvođačima vina (na 4 lokacije), Radionica u organizaciji Agencije / CVVU - senzorna ocjenjivanja vina i voćnih vina,
 - Realiziran posjet studenata Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u sklopu terenske nastave na predmetu „Senzorika vina“ diplomskog studija Vinogradarstvo, vinarstvo – prezentacija aktivnosti CVVU u području senzoričke vina i voćnih vina. 4 studenta odradila su dio studentske prakse u L2 (CVVU), a jedna studentica napravila je završni rad na preddiplomskom studiju.
 - Dvije studentice Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta odradile stručnu praksu u L1 (CVVU);
- „Dani otvorenih vrata“ HAPIH - CZB realizirani su posjetom studenata Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u sklopu terenske nastave na predmetu „Biljna karantena“ diplomskog studija Fitomedicina tijekom siječnja 2019.- obavljena je prezentaciji poslova CZB vezanih na domenu karantene;
- U CZB je održavan godišnji sastanak s predstavnicima/zastupnicima proizvođača CZB i biocida na koji se nisu odazvali djelatnici nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede. Prezentiran je godišnji pregled poslovanja Odjela i održana je rasprava o statusu ocjena CZB i biocida u kalendarskoj godini s osvrtom predstavnika CROCPA-e na dosadašnju suradnju te buduću organizaciju poslovnih aktivnosti, obzirom na provedbu ocjene dvije aktivne tvari u postupcima u kojima je Republika Hrvatska država izvjestiteljica (RMS) za cijelu EU;
- Djelatnici HAPIH-a koji su imenovani u stručne i predsjedateljaske timove pohađali su radionice u organizaciji DŠJU tijekom 2019 (10 djelatnika);
- Organizirani su „Dani polja“ za sektor sjemenarstva (nadzornici žitarica - svibanj, nadzornici soje - srpanj, nadzornici kukuruza -. kolovoz, dorađivača - lipanj, postregistracijski pokusa pšenice i ječma – lipanj te „Dane polja“ za sektor voćarstva i povrćarstva);
- Educirani specijalizirani iz područja javnozdravstvene medicine sukladno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i Pravilniku o specijalističkom usavršavanju doktora medicine; Izrađen Program edukacije specijaliziranih iz područja javnozdravstvene medicine;
- Obavljanje stručne prakse studenata u Centru za sigurnost hrane u suradnji sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera – Odjel za matematiku;
- Radionice Brašno - kruh;
- Stjecanje novih znanja kao i primjena i širenje stečenog znanja djelatnika putem Programa financiranog iz sredstava EU pod nazivom „Bolja izobrazba za sigurniju hranu“ (BTSF - Better Training for Safer Food);
- Realizirana je edukacija stručnjaka CZB (rukovoditeljica Laboratorija za bakteriologiju) na ljetnoj školi visoko-rezolucijske mikroskopije na Sveučilištu u Edinburgu (Škotska) s ciljem tehničkog usavršavanja područja mikroskopije koje je ključno za daljnji razvoj metoda u dijagnostičkim laboratorijima CZB;
- Daljna formalizacija odnosa suradnje između Agencije i drugih institucija.

6.3.2 POSEBNI CILJ 3.2 Podizanje prepoznatljivosti Agencije u javnom sektoru

AKTIVNOSTI

- Poboljšana dostupnost informacijama o znanstvenim i stručnim djelatnostima Agencije putem tiskanih medija i internetske stranice Agencije;
- Intenzivirana prisutnosti Agencije u medijima javnog informiranja;
- Sudjelovanje u organizaciji i suorganizaciji stručnih skupova i okruglih stolova iz područja djelatnosti Agencije, ali i zakonodavstva kojim se ista reguliraju;
- Podignuta je razina pristupačnosti, informiranosti i razumljivosti godišnjih izvještaja Agencije za širu javnost i gospodarske subjekte;
- Definirana su unutarnja pravila istupanja zaposlenika u javnim medijima;
- Suradnja u provođenju kampanje o redukciji soli u prehrani;
- Izrada stručnih materijala kao rezultata procjene rizika;
- Radila se redovita objava vijesti putem web stranice;
- Prezentirani su rezultati istraživanja na seminarima i kongresima.

6.4 Aktivnosti vezane za poljoprivrednu politiku

OPĆI CILJ 4 Poljoprivredna politika

6.4.1 POSEBNI CILJ 4.1 Sustavna uključenost Agencije u kreiranju i provođenju nacionalne poljoprivredne politike uključujući i sigurnost hrane

AKTIVNOSTI

- Djelatnici Agencije bili su uključeni u izradu strategija;
- Praćenje stanja poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj;
- Redovito izvještavali nadležne institucije o stanju i rizicima u sektoru poljoprivrede;
- Predlagali smjernice za unaprjeđenje poljoprivrede u Republici Hrvatskoj;
- Osigurana GMO-free proizvodnja (soje), podizanje razine sigurnosti, stabilnosti i profitabilnosti proizvodnje (smanjenje velike varijacije prinosa i kvalitete), a što je u interesu proizvođača, organizatora proizvodnje i otkupljivača merkantilnih roba te napose oplemenjivača (zbog ugrožavanja potencijala uroda sorata i statusa sorata na tržištu te radi gubitka značajnih financijskih sredstva vezanih uz naplatu oplemenjivačkih prava);
- Kreirana je znanstvena i stručna podloga te se započelo sa stvaranjem preduvjeta za provedbu istraživanja učinkovitosti SZB u okviru IPP poslova u voćarstvu na terenu te je provedba istih sukladno mogućnostima korištenja trenutnog kapaciteta stručnjaka Agencije - Centra za zaštitu bilja (kreiranje i razrada pilot projekta) planirana za 2020.g.;
- Uspostavljen regionalni ured Agencije s ciljem decentralizacije rada opremljena je i stavljena u funkciju ispostava Laboratorija za senzorna ispitivanja u uspostavljenom Odjelu za vinogradarstvo i vinarstvo u Osijeku, sukladno svim propisanim i stručnim standardima. Tijekom 2019. godine održano je 8 komisija u Osijeku.
- Prošireno je područje rada u ustrojstvenoj jedinici – Centra za voćarstvo i povrćarstvo uvođenjem Odjela za povrće;
- Nastavak provođenja Programa preporučene sortne liste odnosno opisne sortne liste;
- Osnivanje DNA laboratorija za analizu voćnih vrsta i sorata na molekularnoj razini;
- Implementacija novog alata MCRA9 i metodologije za procjenu rizika u svrhu unaprijeđena procjene rizika - Bilo je aktivnosti po ovom pitanju, koja se nastavlja i u 2020.
- Uključivanje u mjere tehničke pomoći Programa ruralnog razvoja RH 2014-2020.

6.4.2 POSEBNI CILJ 4.2 Aktivnosti vezane za sjemenarstvo i rasadničarstvo

AKTIVNOSTI

Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo je obavljao poslove sukladno zakonskim aktima koji se odnose na priznavanje i zaštitu novih biljnih sorti, proizvodnju i certifikaciju reprodukcijskog materijala poljoprivrednog bilja te drugih poslova određenih normativnim dokumentima Agencije.

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete provedeno je sukladno normi ISO 9001:2015 na razini svih organizacijskih jedinica Centra, proveden je i razvoj i održavanje sustava kvalitete temeljem Zakona, prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007 i ISTA akreditacijskom standardu. Proveden je redoviti godišnji nadzor HAA (osposobljenost Laboratorija) prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2017 za koji su Laboratorij za ispitivanje sjemena i Odjel za biotehnoške analize, mikotoksine i rezidue pesticida prilagodili dokumentaciju sustava upravljanja kvalitetom i prešli na novo izdanje norme, zadržavanje entrustmenta za pšenicu i ječam i povećanje referentne kolekcije kukuruza.
- Nastavljena je izrada i uvođenje u rad nove baze podataka CSR.
- Temeljem Zakona o zaštiti biljnih sorti („Narodne novine“, br. 131/97, 62/00, 67/08, 124/11, 111/18) dodjeljeno je oplemenjivačko pravo za 5 sorti.
- Vođeni su upisnici u obavljanju poslova zaštite biljnih sorti sukladno Pravilniku o upisu u upisnike u obavljanju poslova zaštite biljnih sorti („Narodne novine“, br. 58/11) i izvršeno je unošenje podataka u Upisnik Zahtjeva za dodjeljivanje oplemenjivačkog prava.

Tablica 5. a) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za dodjelu oplemenjivačkog prava (broj zaprimljenih zahtjeva za dodjelu oplemenjivačkog prava) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj zaprimljenih zahtjeva za dodjelu oplemenjivačkog prava					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	12	3	4	2	66.67	50.00
ječam	1	6	2	0	0.00	0.00
ukupno	13	9	6	2	22.22	33.33

Tablica 5. b) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za dodjelu oplemenjivačkog prava (u postupku) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	u postupku					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	13	15	12	10	66.67	83.33
ječam	3	7	7	6	85.71	85.71
ukupno	16	22	19	16	72.73	84.21

Tablica 5. c) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za dodjelu oplemenjivačkog prava (broj dodjeljenih oplemenjivačkih prava) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj dodijeljenih oplemenjivačkih prava					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	1	7	7	5	71.43	71.43
ječam	2	1	1	0	0.00	0.00
ukupno	3	8	8	5	62.50	62.50

- Temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja („Narodne novine“, br. 140/05, 35/08, 124/10, 55/11, 14/14, 115/18) i Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu („Narodne novine“, br. 45/08, 84/08, 77/13, 136/15 i 57/17) izvršena je obrada 93 zahtjeva za priznavanje sorti poljoprivrednog bilja.
- Ispitivanje i priznavanje novih biljnih sorti se obavljalo temeljem Pravilnika o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja („Narodne novine“, br. 99/08, 100/09, 109/10, 77/13 i 57/18). Provedeno je ispitivanje sorti krmnog bilja, žitarica, repa i uljarica u pokusnom polju i laboratoriju putem određivanja gospodarske vrijednosti sorti (VCU ispitivanje).

Tablica 6. a) Usporedba brojčanih pokazatelja o VCU pokusima za određivanje gospodarske vrijednosti (broj sorti u ispitivanju) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj lokacija	broj sorti u ispitivanju					
		2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
ozima uljana repica	4	10	20	20	22	110.00	110.00
ozima pšenica	4	38	47	47	40	85.11	85.11
Durum (tvrda) pšenica	4	0	2	2	3	150.00	150.00
ozimi ječam	4	23	30	30	21	70.00	70.00
ozima pšenoraž	4	0	2	2	4	200.00	200.00
Ozimi pravi pir	4	0	0	0	2	-	-
zob	4	1	1	1	1	100.00	100.00
jari ječam	4	2	2	2	1	50.00	50.00
kukuruz	3-5	43	50	50	52	104.00	104.00
suncokret	4	5	5	5	4	80.00	80.00
soja	4		7	7	12	171.43	171.43
šećerna repa	4	13	12	12	9	75.00	75.00
crvena djetelina	2	2	2	2	1	50.00	50.00
lucerna	2	2	2	2	1	50.00	50.00
ukupno		139	182	182	173	95.05	95.05

Tablica 6. b) Usporedba brojčanih pokazatelja o VCU pokusima za određivanje gospodarske vrijednosti (ukupni broj parcela – bez zaštitnog pojasa) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	ukupni broj parcela (bez zaštitnog pojasa)					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
ozima uljana repica	176	336	336	368	109.52	109.52
ozima pšenica	752	896	896	736	82.14	82.14
Durum (tvrda) pšenica	0	48	48	64	133.33	133.33
ozimi ječam	400	528	528	400	75.76	75.76
ozima pšenoraž	0	48	48	80	166.67	166.67
Ozimi pravi pir	0	0	0	48	-	-
zob	32	32	32	32	100.00	100.00
jari ječam	64	96	96	48	50.00	50.00
kukuruz	1164	1320	1320	1380	104.55	104.55
suncokret	160	160	160	172	107.50	107.50
soja	0	144	144	224	155.56	155.56
šećerna repa	240	240	240	224	93.33	93.33
crvena djetelina	32	32	32	16	50.00	50.00
lucerna	32	32	32	16	50.00	50.00
ukupno	3052	3912	3912	3808	97.34	97.34

- Temeljem Pravilnika o postupku određivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti novih biljnih sorti u svrhu dodjeljivanja oplemenjivačkog prava i priznavanja sorti („Narodne novine“, br. 61/11) provedeno je određivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti (DUS ispitivanje) u pokusnom polju i laboratoriju i na osnovu podataka izdana Prethodna DUS izvješća i DUS izvješća sa opisom sorte.

Tablica 7. a) Usporedba brojčanih pokazatelja o DUS pokusima za određivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti (broj sorti kandidata) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

Biljna vrsta	Broj sorti kandidata					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Ozima pšenica	19	34	34	33	97.06	97.06
Ozimi ječam	12	13	13	11	84.62	84.62
Jari ječam	2	1	1	1	100.00	100.00
Kukuruz	84	104	104	98	94.23	94.23
Soja	0	6	6	9	150.00	150.00
Ukupno	117	158	158	152	96.20	96.20

Tablica 7. b) Usporedba brojčanih pokazatelja o DUS pokusima za određivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti (broj sorti u referentnoj kolekciji) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

Biljna vrsta	Broj sorti u ref. kolekciji					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Ozima pšenica	270	540	540	547	101.30	101.30
Ozimi ječam	152	271	271	295	108.86	108.86
Jari ječam	158	159	159	160	100.63	100.63
Soja		192	192	178	92.71	92.71
Kukuruz	100	171	171	355	207.60	207.60
Ukupno	680	1333	1333	1535	115.15	115.15

Tablica 7. c) Usporedba brojčanih pokazatelja o DUS pokusima za određivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti (broj sorti u referentnoj kolekciji - Gaia) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

Biljna vrsta	Broj sorti u ref. kolekciji u bazi – GAIA					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Ozima pšenica	997	1419	1419	796	56.10	56.10
Ozimi ječam	243	500	500	311	62.20	62.20
Jari ječam	213	370	370	161	43.51	43.51
Soja	0	187	187	196	104.81	104.81
Kukuruz	1068	1224	1224	1224	100.00	100.00
Ukupno	2521	3700	3700	2688	72.65	72.65

*-po dovršenom ocjenjivanju dostavljeni uzorci referentne kolekcije („inhouse“) su biti uključeni u GAIA program

Tablica 7. d) Usporedba brojčanih pokazatelja o DUS pokusima za određivanje različitosti, ujednačenosti i postojanosti (ukupni broj parcelica – uključene dvije lokacije) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

Biljna vrsta	Ukupni broj parcelica					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Ozima pšenica	5208	7682	7682	8265	107.59	107.59
Ozimi ječam	3232	3717	3717	3295	88.65	88.65
Jari ječam	972	562	562	234	41.64	41.64
Soja	0	948	948	388	40.93	40.93
Kukuruz	1100	1680	1680	2048	121.90	121.90
Ukupno	10512	14589	14589	14230	97.54	97.54

- Izvršena je statistička obrada jednogodišnjih i dvogodišnjih rezultata VCU pokusa, izdani jednogodišnji i dvogodišnji VCU rezultati pokusa i prosljeđeni radnim grupama i Povjerenstvu za priznavanje.

- Temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja („Narodne novine“, br. 140/05, 35/08, 124,10, 55/11, 14/14, 115/18) i Pravilnika o upisu sorti u Sortnu listu („Narodne novine“, br. 45/08, 84/08, 77/13, 136/15 i 57/17) izvršen je upis 51 sorte na Sortnu listu Republike Hrvatske, obnavljanje upisa za 18 sorti i brisanje sorte sa SLRH za 55 sorti.
- Nastavljen je i rad na provedbi Postregistracijske sortne liste.
- Na osnovi Protokola postregistracijskih pokusa strnih žitarica izvedeni su poljski pokusi na dvije lokacije (Osijek i Kutjevo).

Tablica 8.a) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za izvođenje postregistracijskih pokusa (broj zaprimljenih zahtjeva za postregistracijske pokuse) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj zaprimljenih zahtjeva za postregistracijske pokuse					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	0	32	32	30	93.75	93.75
ječam	0	0	0	9	-	-
ukupno	0	32	32	39	121.88	121.88

Tablica 8.b) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za izvođenje postregistracijskih pokusa (broj prijavljivača) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj prijavljivača					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	0	6	6	6	100.00	100.00
ječam	0	0	0	2	-	-
ukupno	0	6	6	8	133.33	133.33

Tablica 8. c) Usporedba brojčanih pokazatelja o zahtjevima za izvođenje postregistracijskih pokusa (broj parcelica) u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

biljna vrsta	broj parcelica (2 lokacije x 3repeticije)					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
pšenica	0	192	192	180	93.75	93.75
ječam	0	0	0	54	-	-
ukupno	0	192	192	234	121.88	121.88

- Sukladno obvezama prema EU i predlošku CPVO Ureda pripremljeni su i dostavljeni potrebni podaci o priznavanju i zaštiti biljnih sorti u CPVO (Ured Europske unije za zaštitu novih biljnih sorti).
- Izvršena je priprema i ažuriranje popisa priznatih novih sorti za EU Zajedničku sortnu listu i OECD listu, a pripremljeni popisi dostavljeni su u Ministarstvo poljoprivrede i u OECD.
- Obavljena je obuka jednog djelatnika Odjela za biljne sorte u GEVES (Francuska).

- U suradnji s Ministarstvom poljoprivrede nastavljen je rad na programu preporučene sorte liste kuruza i soje koje su certificirane u RH.
- Nastavljeno je izvođenje uslužnih makro i mikro pokusa za potrebe poslovnih partnera.

Tablica 9. Usporedba brojčanih pokazatelja uslužnog ispitivanja sorti na zahtjev stranke u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019.)

Uslužno ispitivanje	Broj parcelica ili ha					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Uslužni mikro pokusi	2.684	2759	2759	1875	67.96	67.96
Uslužni makro pokusi (ha)	3.5	6.5	3.5	3.5	53.85	100.00

- Na razini Odsjeka izvedeni su pokusi za potrebe genbanke strnih žitarica i maka. Pokus maka je bio postavljen na lokaciji Osijek radi umnožavanja sjemena i ocjene morfoloških karakteristika biljaka.

Tablica 10. Usporedba brojčanih pokazatelja pokusa za potrebe genbanke za 2016., 2017., 2018. i plan za 2019. godinu

Pokus za potrebe genbanke	Broj parcelica					
	2017	2018	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Mikro pokusi strne žitarice	10	78	78	78	100.00	100.00
Mikro pokus maka				20		

- Skrb o biljnim genetskim izvorima u skladu s Člankom 63. Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, Pravilnikom o očuvanju i održivoj uporabi biljnih genetskih izvora te načinu rada i uređenju banke biljnih gena poljoprivrednog bilja („Narodne novine“, br. 89/09, 4/14, 115/18) te Nacionalnim programom očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Nastavljeno je uključivanje uzoraka sjemena sorata koje će biti povučene sa Sorte liste Republike Hrvatske u kolekciju banke gena.
- Provedeni su pokusi za morfološku karakterizaciju primki pšenice uključenih u kolekciju banke gena.
- Pohranjeni su sigurnosni uzorci primki koje se u obliku sjemena čuvaju u drugim institucijama uključenim u Nacionalni program.
- Sudjelovanje u radu Povjerenstva za biljne genetske izvore i Radne grupe za kontrolu stanja kolekcija i opreme u okviru Nacionalne banke biljnih gena.

- Sudjelovanje u radu ispred RH u međunarodnim organizacijama iz područja očuvanja biljnih genetskih izvora (FAO Komisija za genetske izvore za hranu i poljoprivredu; Međunarodni ugovor o biljnim genetskim resursima za hranu i poljoprivredu; Europski kooperativni program za biljne genetske izvore; Radna skupina za biljne genetske izvore pri Europskoj komisiji te pri Vijeću EU).
- Izvršeno je zaprimanje, registracija, čuvanje i izdavanje uzoraka sjemena za pokuse u okviru nadležnosti Odjela (VCU, DUS, referentni uzorci).
- Provedena je obuka voditelja Odjela za biljne sorte za Sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2015 prema IPC shemi.
- Provedena je obuka dvoje djelatnika Odjela prema „UPOV & WIPO Examination of Applications for Plant Breeder's Rights (DL-305)“.
- Provedena je izmjena dokumentacije sustava upravljanja sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu NN11/18 te Statutu Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu.
- Proveden je Interni audit dana 7.5.2019. sukladno zahtjevima dodijeljenog Entrustmenta
- Prema provedenom Internom auditu i utvrđenoj nesukladnosti (neinformiranje CPVO ureda o nedostavljenim uzorcima zaštićenih sorti) pristupilo se utvrđivanju i provedbi popravni radnji te su iste izvršene.
- Dana 6.6.2019. proveden je eksterni audit CPVO-ovog stručnog tima za obnavljanje/dodjeljivanje CPVO Entrustmenta; prema provedenom nadzoru nisu utvrđene nesukladnosti u provođenju dodijeljenog Certifikata, utvrđena je jedna primjedba/preporuka – jasnije razdvajanje tipova ječma ozimi/jari te povećati udio jarih tipova u referentnoj kolekciji
- Prema provedenom CPVO auditu te odluci Administrativnog vijeća Ureda Zajednice za zaštitu biljnih sorti (AC CPVO) održanog 19.9.2019. obnovljen je Entrustment Certificate (Nr 10-110-1-01), za vrste; ječam i ozima pšenica; DOC-AC-2019-2-18-HR.
- U razdoblju od 10.1.2019. do 10.4.2019. Odjel za biljne sorte u sklopu svojih je djelatnosti bio u sustavu revizije „Revizija sustava vezano uz poljoprivredni reprodukcijski materijal“ klasa: 040-02/19-01/04; UB: 525-04/0511-19-4, pod Ministarstvom poljoprivrede, Samostalne službe za unutarnju reviziju; prema provedenoj reviziji sustav unutarnjih kontrola je uspostavljen te u revidiranom procesu funkcionira na zadovoljavajućoj razini; uz nalaz su donesene dvije preporuke čije su aktivnosti određene i provode sukladno Provedbi preporuka plana djelovanja.
- Provedena su vanjska umjeravanja opreme (vage) sukladno potpisanom Ugovoru o umjeravanju s Mettler Toledo d.o.o.
- U Odjelu su odrađene aktivnosti u svezi s provedbom sustava kvalitete Odjela vezano za Entrustment odjela (CPVO audit, godišnji interni audit, ocjena uprave i dr.).
- Obavljao se stručni nadzor sjemenskih usjeva temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica („Narodne novine“, br. 83/09, 31/16, 118/18), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja („Narodne novine“, br. 126/07, 20/13, 123/16/16), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa („Narodne novine“, br. 72/07, 25/17), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja („Narodne novine“, br. 129/07, 78/10, 31/13, 23/17, 112/18), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća („Narodne novine“, br. 129/07, 78/10, 43/13, 29/14, 36/15, 84/16), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira („Narodne novine“, br. 129/07, 103/15, 23/17), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana („Narodne novine“, br. 61/14) i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena čuvanih sorti („Narodne novine“ 43/13, 40/14). Službeni nadzor sjemenskih

usjeva provodi se obradom prijava, izborom i sklapanjem ugovorne obveze s nadzornikom, službenim nadzorom proizvodnje, super kontrolom rada nadzornika, vođenjem evidencije o proizvedenim količinama, sastavljanjem izvješća o nadzoru nad sjemenskom proizvodnjom i podnošenjem istoga Ministarstvu poljoprivrede.

- Provodile su se edukacije (godišnje radionice) za nadzornike sjemenskih usjeva, odgovornih osoba i nadzornika za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom koje ovlašćuje Centar temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reproduksijskog materijala („Narodne novine“, br. 144/09, 30/11, 50/11) i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala („Narodne novine“, br. 29/08, 21/09, 37/09, 24/17).
- Provodila se provjera uvjeta za upis u upisnik dobavljača temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača.

Tablica 11. a) Usporedba brojčanih pokazatelja o prijavljenim biljnim vrstama po grupama bilja u 2017.,2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
strne žitarice	6	6	6	6	100	100
kukuruz	1	1	1	1	100	100
industrijsko bilje	3	6	6	6	100	100
krmno bilje	13	12	12	11	91,67	91,67
povrće	5	7	8	6	85,71	75
ukupno	28	32	33	30	93,75	90,91

Tablica 11. b) Usporedba brojčanih pokazatelja o površinama sjemenskih usjeva, po grupama bilja u 2017.,2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
strne žitarice	9.112,84	9.475,00	10.500,00	11.697,07	123,45	111,40
kukuruz	1.285,30	1.596,43	800,00	1.202,20	75,31	150,28
industrijsko bilje	4.679,48	5.436,45	4.600,00	5.381,82	99,00	117,00
krmno bilje	515,80	631,59	500,00	565,40	89,52	113,08
povrće	51,26	50,19	50,00	42,77	85,22	85,54
ukupno	15.644,68	17.189,66	16.450,00	18.889,26	109,89	114,83

Tablica 11. c) Usporedba brojčanih pokazatelja o broju nadzornika uključenih u nadzor sjemenskih usjeva, po grupama bilja u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
strne žitarice	27	29	28	33	113,79	117,86
kukuruz	13	11	14	11	100,00	78,57
industrijsko bilje	19	19	20	19	100,00	95,00
krmno bilje	6	5	5	5	100,00	100,00
povrće	2	5	4	4	80,00	100,00
ukupno	67	69	71	72	104,35	101,41

Tablica 12. Usporedba brojčanih pokazatelja o površinama super kontrole sjemenskih usjeva, po grupama bilja u 2017., 2018., plan za 2019. i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
strne žitarice	984,55	1.119,60	1.000,00	1.618,00	144,52	161,80
soja	530,77	692,97	500,00	682,99	98,56	136,60
kukuruz	194,36	192,00	120,00	93,00	48,44	77,50
povrće	0,00	5,54	5,00	3,73	67,33	74,60
ukupno	1.709,68	2.009,14	1.625,00	2.397,72	119,34	147,55

Tablica 13. a) Usporedba brojčanih pokazatelja standardnih uzoraka u kontrolnom polju, po grupama bilja, 2017., 2018., plan za 2019., i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
ozime žitarice	107	95	100	102	107,37	102,00
jare žitarice	18	19	20	20	105,26	100,00
industrijsko bilje	28	36	30	37	102,78	123,33
kukuruz - hibridi	106	68	100	85	125,00	85,00
kukuruz - linije	75	65	80	70	107,69	87,50
krmno bilje	16	19	15	16	84,21	106,67
povrće	11	6	5	7	116,67	140,00
ukupno	361	308	350	337	109,42	96,29

Tablica 13. b) Usporedba brojčanih pokazatelja certificiranih uzoraka u kontrolnom polju, po grupama bilja 2017., 2018., plan za 2019., i izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019).

grupa bilja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
ozime žitarice	676	770	750	860	111,69	114,67
jare žitarice	92	99	100	110	111,11	110,00
industrijsko bilje	208	244	250	274	112,30	109,60
kukuruz - hibridi	230	260	300	310	119,23	103,33
kukuruz - linije	117	230	200	200	86,96	100,00
krmno bilje	40	70	50	48	68,57	96,00
povrće	65	41	50	37	90,24	74,00
ukupno	1428	1714	1700	1839	107,29	108,18

- Provodila su se ispitivanja u kontrolnom polju o ispravnosti certificiranja partija sjemena i održavanja sorti temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijškog materijala („Narodne novine“, br. 144/09, 30/11,50/11).
- Kontinuirano se obavljalo izdavanje certifikata o sjemenu i sadnom materijalu i vođenje evidencije o izdanim certifikatima temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena čuvanih sorti, Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijškog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća („Narodne novine“, br. 100/09, 153/09, 72/10, 30/11, 86/13) i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze („Narodne novine“, br. 133/06, 67/10, 30/11, 77/13).
- Provodila su se osposobljavanja nadzornika i nadzor nad radom ovlaštenih nadzornika za poslove pakiranja, plombiranja i označavanja sjemena i sadnog materijala pod stručnom kontrolom temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krumpira, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena čuvanih sorti, Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijškog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze.

Tablica 14. Usporedba brojčanih pokazatelja o izdanim količinama certifikata uz otpremnicu u. 2017., 2018., plan za 2019. godinu, izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019)

namjena certifikata	količina (kom)				Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019		
Sjeme za domaće i EU tržište	3.427	3.723	3.500	3.622	97,3	103,5
sjeme za izvoz	432	529	430	606	114,6	140,9
ukupno	3.859	4.252	3.930	4.228	99,4	107,6

Tablica 15. Usporedba brojčanih pokazatelja o evidencijama izdanih količina certifikata na pakiranju u. 2017., 2018., plan za 2019. godinu, izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019)

namjena certifikata	količina (kom)				Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019		
sjeme za domaće i EU tržište	2.832.067	2.924.304	2.800.000	2.919.299	99,8	104,3
sjeme za izvoz	276.383	391.232	270.000	464.813	118,8	172,2
sadni materijal	904.159	988.860	900.000	561.887	56,8	62,4
ukupno	4.012.609	4.304.396	3.970.000	3.945.999	91,7	99,4

Tablica 16. Usporedba brojčanih pokazatelja o evidentiranim partijama u. 2017., 2018., plan za 2019. godinu, izvršenje 2019., indeks (2019/2018) i indeks (2019/plan 2019)

namjena certifikata	količina (kom)				Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019		
sjeme za domaće i EU tržište	3.976	4.090	4.000	4.360	106,6	109
sjeme za izvoz	432	529	430	606	114,6	140,9
sadni materijal	2.289	1.902	3.000	1.525	80,2	50,8
ukupno	6.697	6.521	7.430	6,491	99,5	87,4

- Provedeno je uzorkovanje sjemena poljoprivrednog bilja i ispitivanje kvalitete sjemena temeljem Pravilnika o metodama uzorkovanja i ispitivanja kvalitete sjemena („Narodne novine“, br. 99/08), Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana.
- Obavljen je nadzor nad radom ovlaštenih laboratorija i ovlaštenih uzorkivača (naknadna kontrola) temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja,

Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana.

- Provedeno je osposobljavanje uzorkivača za uzorkovanje poljoprivrednog sjemena temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana. Osposobljavanje je provedeno 1. listopada 2019. godine, a na obuci su sudjelovala 4 polaznika.
- Obavljena je provjera postojanja uvjeta za upis u upisnik laboratorija temeljem Pravilnika o upisu u upisnike dobavljača, laboratorija i uzorkivača poljoprivrednog sjemena i sadnog materijala u svim laboratorijima upisanim u Upisnik.
- Provedena su tri kruga međulaboratorijskih usporedbi (Ring test): 19-1 ispitivanje čistoće sjemena, određivanje prisutnosti drugih vrsta i klijavost sjemena na *Capsicum spp.*; 19-2 ispitivanje čistoće sjemena, određivanje prisutnosti drugih vrsta i klijavost sjemena na *Triticum spelta* i 19-3 utvrđivanje mase 1000 sjemenki na uzorcima sjemena *Medicago sativa*, *Spinacia oleracea* i *Hordeum vulgare*.
Provedene su dvije radionice za analitičare u laboratorijima za ispitivanje kakvoće sjemena. Prva radionica je održana 14. lipnja 2019. godine na temu „Determinacija sjemena korova“. Na radionici je sudjelovalo 20 analitičara iz 13 laboratorija upisanih u Upisnik laboratorija za kontrolu kvalitete poljoprivrednog reprodukcijskog materijala. Druga radionica održana je 10. prosinca 2019. godine na temu „Utvrđivanje mase 1000 sjemenki“. Na radionici je sudjelovalo 15 analitičara iz 9 laboratorija upisanih u Upisnik laboratorija za kontrolu kvalitete poljoprivrednog reprodukcijskog materijala. Provedba Ring testova i radionica za analitičare temelji se na odredbama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana.
- Proveden je Heubach test za otprašivanje sukladno Pravilniku o uspostavi akcijskog plana o održivoj uporabi pesticida („Narodne novine“, br. 142/12).
- Provedene su analize uzoraka na NIR uređaju.
- Izvršena je evidencija uzoraka u centralno skladište uzoraka te izdavanje istih za potrebe naknadne kontrole u laboratoriju i kontrolnom polju temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena repa, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja, Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća i Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena duhana.
- Provedena je nabavka nove opreme temeljem plana investicija za 2019. godinu (mlyn za pripremu uzoraka za utvrđivanje sadržaja vlage u sjemenu).

Tablica 17. Usporedba brojčanih pokazatelja o aktivnostima u 2017., 2018., plan i izvršenje 2019. i indeksi 2019/2018 i 2019/plan2019

Opis aktivnosti	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
uzorkovanje i analiza partija sjemena za potrebe izdavanja ISTA certifikata	479	506	450	518	102,37	115,11
analiza uzoraka sjemena za potrebe poljoprivredne inspekcije	13	219	180	182	83,11	101,11
informativne analize	17	9	10	34	377,78	340,00
analize za potrebe naknadne kontrole	385	426	350	312	73,24	89,14
zaprimanje uzoraka u centralnu komoru uzoraka	3457	3698	3300	3666	99,13	111,09
izdavanje uzoraka iz centralne komore za potrebe naknadne kontrole u laboratoriju	350	362	350	252	69,61	72,00
izdavanje uzoraka iz centralne komore za potrebe naknadne kontrole u kontrolnom polju	1086	1348	1100	1808	134,12	164,36
Heubach test za otprašivanje sjemena	2	1	30	62	6200,00	206,67
Ring test za domaće laboratorije	3	3	3	3	100,00	100,00
Analize na NIR uređaju	-	2318	-	645	27,83	-
Radionice za analitičare	2	2	2	2	100,00	100,00
Proficiency test	3	3	3	2	66,67	66,67

- Provedeno je utvrđivanje prisutnosti GMO-a u sjemenu, hrani i hrani za životinje temeljem Pravilnika o uvjetima koje moraju ispunjavati laboratoriji za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje ili potječu od GMO-a (NN 26/10) i Pravilnika o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastojati ili potjecati od genetski modificiranih organizama (NN 2/15).
- Provedeno je utvrđivanje prisutnosti GMO-a u sjemenu soje svih partija sjemena koje se stavljaju na tržište Republike Hrvatske u skladu sa Programom sufinanciranja analize sjemena soje na prisutnost GMO Ministarstva poljoprivrede RH.
- Prikupljene su ponude za nabavku opreme za određivanje mikotoksina i rezidua pesticida, odrađeno je istraživanje tržišta, te pripremljena natječajna dokumentacija za nabavku dijela opreme.
- Kupljen je mlin za pripremu uzoraka za GMO analize, te analitička vaga kao zamjena za neispravne uređaje.

Tablica 18. Usporedba brojčanih pokazatelja o aktivnostima u 2016., 2017., 2018. i plan za 2019. godinu

opis aktivnosti	broj			Plan za 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
	2016.	2017.	2018.				
Ukupan broj zaprimljenih uzoraka za utvrđivanje prisutnosti GMO-a	517	653	749	720	626	83,58	86,94
broj zaprimljenih uzoraka sjemena soje za potrebe stavljanja na tržište RH	390	480	473	480	503	106,34	104,79
broj zaprimljenih uzoraka poljoprivredne inspekcije	101	95	80	80	81	101,25	101,25
broj zaprimljenih uzoraka sjemena	47	40	30	30	30	100,00	100,00
broja zaprimljenih uzoraka zelene mase	54	55	50	50	51	102,00	102,00
broj zaprimljenih uzoraka granične sanitarne inspekcije	23	12	63	30	7	11,11	23,33
broj zaprimljenih uzoraka ostalih subjekata	393	66	133	40	35	26,32	87,50
ukupan broj odrađenih analiza	2493	3221	3637	3300	3728	102,50	112,97
ekstrakcije DNA	517	646	749	720	626	83,58	86,94
kvalitativni PCR	1927	2540	2856	2600	3092	108,26	118,92
kvantitativni PCR	49	35	32	20	10	31,25	50,00

- Proveden je stručni nadzor u proizvodnji viših kategorija i nadzor kritičnih točaka za sve kategorije voćnog sadnog materijala temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća i Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala.
- Proveden je stručni nadzor loznog sadnog materijala temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze i Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala.
- Obavljena je stručna, odnosno naknadna kontrola proizvodnje presadnica povrća i reprodukcijskog sadnog materijala povrća i ukrasnog bilja.
- Djelatnost službenog nadzora poljoprivrednog sadnog materijala provodena je obradom prijava, izborom i sklapanjem ugovorne obveze s nadzornicima, službenim nadzorom proizvodnje, vođenjem evidencije o proizvedenim količinama sadnog materijala, izdavanjem Uvjerenja o sadnom materijalu. Nakon unosa i obrade svih podataka sa terena slijedi sastavljanje Izvješća o proizvodnji poljoprivrednog sadnog materijala i podnošenje istoga Ministarstvu poljoprivrede.

- Obavljeno je uzimanje uzoraka tla i reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica za laboratorijsku analizu temeljem Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća i Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze.
- Obavljena je provjera uvjeta za upis u upisnik dobavljača temeljem Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, Pravilnika o upisu u upisnik dobavljača, Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća.
- Obavljeno je izdavanje Ovlaštenja za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom za proizvođače presadnica povrća prema Pravilniku o stavljanju na tržište reprodukcijskog sadnog materijala povrća i presadnica povrća.
- Obavljeno je izdavanje Ovlaštenja za obavljanje nadzora pod stručnom kontrolom za proizvođače reprodukcijskog materijala ukrasnog bilja prema Pravilniku o stavljanju na tržište poljoprivrednog reprodukcijskog materijala ukrasnog bilja.
- Kontinuirano se obavlja ažuriranje i objava Popisa sorti voćnih vrsta prema Pravilniku o upisu sorti u popis sorti voćnih vrsta.
- Kontinuirano se obavlja ažuriranje i objava Sortne liste vinove loze prema Pravilniku o upisu sorti u sortnu listu.
- Kontinuirano se obavlja ažuriranje i vođenje FRUMATIS baze podataka (zajednička EU sortna lista za voće).
- Organizirana je edukacija (godišnja radionica) za nadzornike poljoprivrednog sadnog materijala temeljem Pravilnika o postupku stručnog nadzora i nadzora pod stručnom kontrolom nad proizvodnjom poljoprivrednog reprodukcijskog materijala.

Tablica 19. Usporedba brožanih pokazatelja o aktivnostima Odjela za rasadničarstvo u 2017., 2018., plan i izvršenje 2019. i indeksi 2019/2018 i 2019/plan2019

Opis aktivnosti	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Broj pregledanih dovaljača voćnih sadnica	60	40	30	36	90,00	120,00
Broj pregledanih dobavljača loznih cijepova	15	15	15	15	100,00	100,00
Količina pregledanih voćnih matičnjaka	23	27	25	24	88,88	96,00
Količina pregledanih loznih matičnjaka	38	41	40	40	97,56	100,00
Količina prijavljenih voćnih sadnica	4.394.442	3.913.087	4.000.000	4.003.730	102,31	100,09
Količina prijavljenih loznih cijepova	3.042.826	2.389.326	2.000.000	1.938.507	81,13	96,92
Količina proizvedenih voćnih sadnica*	3.459.374	3.281.638	3.000.000	3.131.158	95,41	104,37
Količina proizvedenih loznih cijepova**	1.920.572	1.630.006	1.500.000	1.386.621	85,06	92,44
Broj nadzornika uključenih u nadzore	7	10	8	8	80,00	100,00

* Za količine proizvedenih voćnih sadnica posljednja tri stupca moći će biti popunjena nakon završetka proizvodne godine, krajem prvog kvartala 2020. godine.

**Za količine proizvedenih loznih cijepova posljednja tri stupca moći će biti popunjena nakon završetka proizvodne godine, krajem prvog kvartala 2020. godine.

- Nastavljeno je održavanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta sjetvom pšenice, kukuruza, uljane repice i soje u plodoredu na oko 200 ha pokusnih površina. Aktivnost je važna za osiguranje kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta za potrebe Provođenja pokusa ispitivanja i priznavanja sorti i ispitivanja certificiranih partija sjemena i održavanja sorti u kontrolnom polju na lokaciji kraj sjedišta Centra.
- Nastavljeno je pružanje tehničke pomoći drugim Odjelima u zasnivanju i održavanju poljskih pokusa ispitivanja i priznavanja sorti, ispitivanja certificiranih partija sjemena i održavanja sorti u kontrolnom polju, pokusa drugih namjena na lokaciji sjedišta Centra te na ugovorenim površinama izvan sjedišta Centra.
- Nastavljeno je održavanje kruga Centra u primjerenom, a strojeva i opreme u ispravnom i radno sposobnom stanju.
- Nastavljeno je i s obavljanjem i drugih poslova tehničke prirode koje mogu obaviti djelatnici Odjela.
- Tijekom godine korištena usluga rada sezonaca (sati rada po mjesecima).

	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Suma
CSR	0	0	1226	1294	1426	1175	1982	1163	1542	2078	1080	904	13870

Te usluge četiri djelatnika preko agencije (sati rada po mjesecima).

	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	Suma
CSR	168	176	160	480	552	528	504	552	504	704	4328

- U prošloj godini zaposlen je samo jedan djelatnik (SSS) na neodređeno vrijeme i to od 15.5.2019. godine.

Suradnja s drugim institucijama

- Sudjelovalo se i provodilo međulaboratorijske usporedbe (Proficiency i Ring testovi) sukladno ISTA akreditacijskom standardu;
- Nastavljeno je sudjelovanje u Proficiency testovima koje organizira Referentni laboratorij Unije za GM hranu i hranu za životinje, EURL GMFF);
- Nastavljeno je sudjelovanje na sastancima i radionicama koje organizira EURL GMFF te nadležna ministarstva;
- Nastavljeno je sudjelovanje u radu Vijeća za genetski modificirane organizme;
- Nastavljena je suradnja sa Ministarstvom zdravstva kroz sudjelovanje u radu:
 - Povjerenstva za izradu Pravilnika kojim se propisuje ovlašćivanje službenih i referentnih laboratorija za genetski modificiranu hranu i genetski modificiranu hranu za životinje i hranu/hranu za životinje koja može sadržavati i/ili se sastoji ili potjecati od genetski modificiranih organizama;
 - Povjerenstva za izradu Pravilnika o uvjetima prostora, opreme i osoblja koje mora ispunjavati laboratorij za ispitivanje, kontrolu i praćenje GMO-a;
 - Povjerenstva za izradu novog Zakona o genetski modificiranim organizmima;
 - Povjerenstva za izradu Pravilnika o sadržaju i opsegu procjene rizika za stavljanje na tržište genetski modificiranih organizama ili proizvoda koji se sastoje ili sadrže GMO ili kombinaciju GMO-a metodologiju za izradu procjene i uvjetima koje mora ispunjavati pravna osoba za izradu procjene rizika;
 - Povjerenstva za izradu Pravilnika o sadržaju prijave i tehničke dokumentacije za stavljanje na tržište GMO ili proizvoda koji se sastoje od ili sadrže GMO ili kombinaciju GMO-a;

- Nastavljeno je sudjelovanje u radu FAO GM Foods Platform kao zamjenska žarišna točka (alternate focal point);
- Nastavljeno je sudjelovanje u radu EFSA znanstvene mreže za procjenu rizika GMO kao imenovani nacionalni predstavnik;
- Nastavljeno je sudjelovanje radu Glavne uprave za zdravlje i sigurnost hrane Europske komisije, DG SANTE;
- Sudjelovanje na ESCAA (European Seed Certification Agency Association) sastancima i radu stalnih odbora EU za sjeme i sadni materijal te biljne genetske izvore, temeljem imenovanja Ministarstva poljoprivrede u pojedina tijela;
- Nastavljena je međunarodna suradnja u svrhu DUS ispitivanja kukuruza, strnih žitarica i soje u sklopu koje se obavljalo prikupljanje uzoraka sjemena i povećavanje referentne kolekcije ozime pšenice, ječma i kukuruza;
- Sudjelovanje na EU VCU seminarima u svrhu usklađivanja u Provođenju VCU ispitivanja;
- Sudjelovanje na sastancima i radionicama koje organizira UPOV (Međunarodna Unija za zaštitu novih biljnih sorti);
- Nastavljeno je sudjelovanje u ECPGR (European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources). Centar je imenovan kao nacionalna kontakt točka za EURISCO (European Genetic Resources Search Catalogue) te je nastavljeno održavanje nacionalne inventarizacije podataka o biljnim genetskim izvorima i pripremljeni su podaci za obavljanje podataka u europsku bazu EURISCO što je planirano za početak 2020. godine;
- Sudjelovanje u on-line radu FAO Komisije za genetske izvore za hranu i poljoprivredu;
- Sudjelovanje u radu Radne skupine za genetske izvore u poljoprivredi Vijeća i Komisije EU;
- Ostvarena je suradnja u sklopu Radne skupine za Common Catalogue s CPVO-om i Komisijom EU;
- Nastavljena je suradnja s Uredom Europske unije za zaštitu novih biljnih sorti (CPVO) na poslovima zaštite novih biljnih sorti i sudjelovanje na edukacijama vezano za pripremu i proces akreditacije pri Uredu CPVO-a. U svrhu uvođenja sustava kvalitete u području DUS ispitivanja zadržana je akreditacija (Entrustment for CPVO Examination Office);
- Kontinuirano se sudjelovalo u implementaciji OECD sheme za certificiranje sjemena, praćenju rada i izvještavanju o stanju u Hrvatskoj temeljem ovlaštenja Ministarstva poljoprivrede;
- Nastavljena je sudjelovanja u radu Radne skupine za izradu ekvivalence za reprodukcijski i sadni materijal porijeklom iz trećih zemalja, ustanovljene pri EK, DG – SANTE;
- Kontinuirano se surađivalo s Kmetijskim institutom Slovenije u području priznavanja sorti i certificiranja sjemena;
- Potpisan ugovor od strane Ministarstva poljoprivrede za sudjelovanje Hrvatske u Europskom kooperativnom programe biljnih genetskih izvora (ECPGR) za razdoblje 2019-2023 (Faza X).

6.4.3 POSEBNI CILJ 4.3 Aktivnosti vezane za zaštitu bilja

AKTIVNOSTI

U Centru za zaštitu bilja nastavljeno je obavljanje poslova iz područja fitomedicine (zaštite bilja) sukladno Zakonu o biljnom zdravlju („Narodne novine“, br. 75/05, 55/11, 115/18), Zakonu o održivoj uporabi pesticida („Narodne novine“, br. 14/14, 115/18), Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja („Narodne novine“, br. 80/13), Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla („Narodne novine“, br. 80/13, 115/18), pripadajućim podzakonskim aktima te Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja iz 1992., EPPO protokolima (European Plant Protection Organization) kao i pozitivnim propisima Europske Unije, OECD-a (Organization for Economic Co-operation and Development), FAO-a (Food and Agriculture Organization) i WHO-a (World Health Organization). Tijekom 2019. godine nastavljeno je s poslovanjem u skladu s Normom HR EN ISO 9001 što je rezultiralo boljom i bržom koordinacijom poslova. Poslovi su se provodili u četiri odjela: Odjel za biljno zdravlje, Odjel za sredstva za zaštitu bilja i biocide, Odjel za dijagnostiku i analitiku i Odjel za istraživanje i primjenu SIT tehnike.

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete – tijekom 2019. godine nastavljeno je održavanje sustava upravljanja kvalitetom sukladno normi HRN EN ISO 9001:2015, na razini svih organizacijskih jedinica Centra za zaštitu bilja. Nastavljeno je i s održavanjem i razvojem sustava kvalitete te akreditiranih metoda dijagnostičkih laboratorija (Laboratorija za bakteriologiju i Laboratorija za nematologiju) i Laboratorija za kontrolu sredstava za zaštitu bilja temeljem norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te je provedena prilagodba sustava kvalitete sukladno zahtjevima revizije norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017.
- Planirani su, organizirani i koordinirani izvještajno-prognozni poslovi na državnoj razini, fitosanitarni nadzor kod posjednika bilja upisanih u fitoupisnik te provedba izobrazbe u sklopu održive uporabe pesticida. Osim navedenih glavnih poslova obavljale su se i druge aktivnosti na zahtjev Ministarstva poljoprivrede.
- Izvještajno prognozni poslovi - tijekom 2019. godine nastavljena je provedba izvještajno-prognoznih poslova (IPP) na nacionalnoj razini. Izvještajno-prognozni poslovi uključuju sustavno praćenje zdravstvenog stanja bilja tijekom vegetacije i biljnih proizvoda na otvorenom, u zaštićenim prostorima i u skladištima, radi prikupljanja podataka o pojavi, intenzitetu napada, populaciji i proširenosti štetnih i korisnih organizama te sustavno vođenje evidencije o tome u vidu baze podataka. U okviru izvještajno-prognoznih poslova u 2019. godini nastavljena je suradnja sa Ministarstvom poljoprivrede te razvoj i početak korištenja nove aplikacije MOBIDI-PEST za evidenciju pojave organizama štetnih za bilje. Aplikacija je krenula u praktičnu uporabu i u 2019. godini korištena je za praćenje zlatne žutice vinove loze i vektora bolesti, američkog cvrčka (*Scaphoideus titanus*). Izvještajno-prognozni poslovi provodili su se sukladno odredbama Zakona o biljnom zdravlju („Narodne novine“, br. 75/05 i 55/11, 115/18), važećeg do kraja 2019. godine. U Tablici 20. prikazani su plan provedbe i izvršenje osnovnih aktivnosti u 2019. godini.

Tablica 20. Aktivnosti u okviru izvještajno-prognoznih poslova u 2017., 2018. i 2019. godini¹

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Preporuke (internet, televizija, radio)	18	9	20	3	33	15
Pregledi	3330	4514	2000	3744	83	187
Uzorci za laboratorijske analize	479	159	300	193	121	64
Radionice i predavanja ¹	30	19	30	5	26	17
Evidencije u informacijskom sustavu za praćenje štetnih organizama	346	-	<i>ovisno o primjeni aplikacije</i>	1057	-	-

¹ Radionice i predavanja za poljoprivredne proizvođače, posjednike bilja i pružatelje usluga iz područja zaštite bilja, predavanja na stručnim i znanstvenim skupovima nisu uključena.

- Fitosanitarni pregledi - tijekom 2019. godine nastavljena je provedba fitosanitarnih pregleda kod posjednika bilja upisanih u fitosanitarni upisnik. Djelatnici CZB-a proveli su fitosanitarni nadzor nad voćnim i loznim reprodukcijom sadnim materijalom, reprodukcijom sadnim materijalom drvenastog ukrasnog bilja te nad sjemenskim usjevima krumpira, lucerne i suncokreta. Fitosanitarni nadzor provodio se sukladno odredbama važećeg Zakona o biljnom zdravlju („Narodne novine“, br. 75/05, 55/11, 115/18) i prijavama godišnje proizvodnje. U Tablici 21. prikazani su plan provedbe i izvršenje osnovnih aktivnosti za 2019. godinu.

Tablica 21. Aktivnosti u okviru fitosanitarnih pregleda kod posjednika bilja upisanih u fitoupisnik u 2017., 2018. i 2019. godini¹

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Fitosanitarni pregled voćnog materijala (kom.) ²	2 297 131	2 487 015	3 000 000	2 879 671	116	96
Fitosanitarni pregled materijala loze (kom.) ²	752 259	5 482 251	2 000 000	5 928 322	108	296
Fitosanitarni pregled drvenastog ukrasnog bilja (kom.)	456 184	495 603	800 000	738 428	149	92
Fitosanitarni pregled sjemenskog krumpira (ha)	32,42	30	30	30,99	103	103
Fitosanitarni pregled sjemenskih usjeva graha (ha)	-	-	-	-	-	-
Fitosanitarni pregled sjemenskih usjeva lucerne (ha)	272,5	218,49	300	253,70	116	85
Fitosanitarni pregled sjemenskih usjeva suncokreta (ha)	1,97	1,92	2,5	-	-	0

¹ Plan za 2019. godinu ovisi o prijavljenoj proizvodnji.

² Odnosi se na ukupan broj sadnica, cijepova, podloga, matičnih stabala ili grmova podloga u plemki.

- Izobrazba o održivoj uporabi pesticida - tijekom 2019. godine nastavljena je izobrazba u okviru održive uporabe pesticida. Održavana je izobrazba iz modula za distributere i savjetnike. Izobrazba se provodila sukladno odredbama Zakona o održivoj uporabi pesticida („Narodne novine“, br. 14/14, 115/18). Krajem 2019. godini Ministarstvu poljoprivrede podnesen je zahtjev za produljenjem ovlaštenja HAPIH-CZB-a kao ovlaštene insitucije za izobrazbu, uz prijavu četvero novih djelatnika kao predavača. U Tablici 22. prikazani su plan provedbe i izvršenje osnovnih aktivnosti za 2019. godinu.

Tablica 22. Aktivnosti u okviru izobrazbe o održivoj uporabi pesticida u 2017., 2018. i 2019. godini¹

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Modul za savjetnike i distributere (broj izobrazbi)	3	1	2	2	200	100

¹ Izvršenje za 2019. godinu ovisilo je o interesu i prijavi polaznika, * Prema planu za 2018. godinu.

- Planirali su se, organizirali i koordinirali programi posebnog nadzora organizama štetnih za bilje i ostale aktivnosti vezane uz biljnu karantenu.
- Programi posebnog nadzora - tijekom 2019. godine provedeni su programi posebnog nadzora koje sufinancira Europska komisija. Poseban nadzor uključuje otkrivanje karantenski štetnih organizama, izvještavanje o njihovoj nazočnosti, pojavi i širenju, sa svrhom njihova iskorjenjivanja ili sprječavanja njihovog širenja. Tijekom 2019. godine pratilo se 46 štetnih organizama ili skupina štetnih organizama, a njihov nadzor bio je organiziran u 25 odvojenih programa posebnog nadzora koje je odobrilo Ministarstvo poljoprivrede. Dvadeset osam programa provodili su stručnjaci Centra za zaštitu bilja samostalno, dok su u njih 11 sudjelovati zajedno s Državnim inspektoratom i/ili s Hrvatskim šumarskim institutom. Sakupljeni uzorci analizirani su u laboratorijima Centra. Programi posebnog nadzora provodili se sukladno odredbama Zakona o biljnom zdravlju („Narodne novine“, br. 75/05 i 55/11, 115/18), važećem tijekom 2019. godine. U Tablicama 23. a) i b) prikazani su plan provedbe i izvršenje osnovnih aktivnosti za 2019. godinu.

Tablica 23. a) Aktivnosti u okviru programa posebnog nadzora organizama štetnih za bilje (vizualni pregledi) u 2017., 2018. i 2019. godini¹

Program	Broj pregleda					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Scirtothrips</i> spp. – tripsi agruma ²	20	25	10	10	40	100
Izvaneuropski krasnici (<i>Agrilus</i> spp.) na drvenastom bilju	60	63	80	80	127	100
<i>Aleurocanthus</i> spp. – štitasti moljci agruma ²	57	116	30	61	53	203
<i>Anoplophora chinensis</i> i <i>A. glabripennis</i> – azijske strizibube ¹	50	53	100	100	189	100
<i>Anthonomus eugenii</i> – pipa paprike	32	40	20	32	74	160
<i>Aromia bungii</i>	59	74	30	69	93	230

Program	Broj pregleda					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> – borova nematoda ²	10	10	10	18	180	180
<i>Citrus bark cracking viroid</i> (CBCVd) i <i>Hop stunt viroid</i> (HSVd)	47	45	-	-	-	-
<i>Citrus tristeza virus</i> (izvaneuropski izolati)	90	15	50	4	27	8
<i>Dacus dorsalis</i> i <i>Pterandrus rosa</i> – izvaneuropske voćne muhe	141	154	60	292	190	486
<i>Diaphorina citri</i> i <i>Trioza erytraea</i> – lisne buhe agruma ²	40	72	15	35	49	233
<i>Diaporthe vaccinii</i>	12	14	-	-	-	-
<i>Eotetranychus lewisi</i> – Lewisova grinja	105	125	-	-	-	-
<i>Erwinia stewartii</i> – bakterijska palež lišća i venuće kukuruza	332	282	150	225	90	150
<i>Geosmithia morbida</i> i <i>Pityophthorus juglandis</i>	109	672	50	172	26	344
<i>Gibberella circinata</i> – smolasti rak bora ²	20	21	20	39	186	195
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i> – krumpirove cistolike nematode ¹	23	40	50	45	113	90
' <i>Candidatus Liberibacter africanus</i> ' i ' <i>Candidatus Liberibacter asiaticus</i> ' ²	79	182	30	92	50	306
' <i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i> '	68	58	-	-	-	-
<i>Meloidogyne chitwoodi</i> i <i>M. fallax</i>	-	-	50	50	-	100
Borove strizibube (<i>Monoctonus</i> spp.) – izvaneuropske vrste ¹	10	45	10	10	22	100
<i>Phyllosticta citricarpa</i> ²	30	8	80	155	1938	193
<i>Pomacea</i> spp. – jabučni puževi	58	104	20	26	25	130
<i>Popillia japonica</i> – japanski pivac	70	93	60	72	77	120
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i> ¹	-	-	20	67	-	335
<i>Radopholus similis</i>	40	30	-	-	-	-
<i>Ralstonia solanacearum</i> i <i>Clavibacter</i>	27	10	100	97	970	97

Program	Broj pregleda					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> ¹						
<i>Rhagoletis fausta</i>	60	62	30	64	103	213
<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	30	64	-	213
<i>Spodoptera frugiperda</i>	-	80	30	82	98	273
<i>Synchytrium endobioticum</i> – rak krumpira ¹	-	-	50	57	-	114
<i>Tecia solanivora</i>	-	-	40	79	-	197
<i>Thaumatotibia leucotreta</i> – savijač plodova agruma ²	54	62	30	52	84	173
<i>Thrips setosus</i> – japanski cvjetni trips	62	86	-	-	-	-
Tomato leaf curl New Delhi virus (ToLCNDV)	93	357	-	-	-	-
<i>Toxoptera citricida</i> ²	72	105	50	86	82	172
<i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> i <i>X. axonopodis</i> pv. <i>aurantifolia</i> ²	75	47	10	17	36	170
Zlatna žutica vinove loze (Flavescence dorée fitoplazma) i <i>Scaphoideus titanus</i> ¹	449	775	800	871	112	108
<i>Xylella fastidiosa</i> i vektori ¹	594	464	400	596	128	149
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	28	20	-	-	-	-
<i>Xiphinema americanum</i> sensu lato	-	-	25	25	-	100

¹ Broj pregleda odnosi se samo na preglede koje su obavili djelatnici Centra za zaštitu bilja – u označenim programima sudjeluju i drugi provoditelji, ovisno o programu (Državni inspektorat, Hrvatski šumarski institut).

² Nadzor štetnih organizama *Scirtothrips* spp., *Aleurocanthus* spp., Citrus tristeza virus, *Diaphorina citri*, *Trioza erytrae*, 'Candidatus Liberibacter africanus', 'Candidatus Liberibacter asiaticus', *Phyllosticta citricarpa*, *Thaumatotibia leucotreta*, *Toxoptera citricida*, *Xanthomonas citri* pv. *citri* i *X. axonopodis* pv. *aurantifolia* u 2019. ujedinen je u jedan zajednički program „Štetni organizmi na agrumima“.

Tablica 23. b) Aktivnosti u okviru programa posebnog nadzora organizama štetnih za bilje (sakupljanje uzoraka) u 2017., 2018. i 2019. godini¹

Program	Broj uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Scirtothrips</i> spp. – tripsi agruma ²	44	40	10	20	50	200
Izvaneuropski krasnici (<i>Agrilus</i> spp.) na drvenastom bilju	5	10	5	5	50	100
<i>Aleurocanthus</i> spp. – štitasti moljci agruma ²	37	47	30	56	119	186

Program	Broj uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Anoplophora chinensis</i> i <i>A. glabripennis</i> – azijske strizibube ¹	17	27	50	36	133	72
<i>Anthonomus eugeni</i> – pipa paprike	22	21	15	16	76	106
<i>Aromia bungii</i>	22	55	30	32	590	106
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> – borova nematoda	25	30	25	31	103	124
<i>Citrus bark cracking viroid</i> (CBCVd) i <i>Hop stunt viroid</i> (HSVd)	60	255	-	-	-	-
<i>Citrus tristeza virus</i> (izvaneuropski izolati) ²	30	60	150	245	408	163
<i>Dacus dorsalis</i> i <i>Pterandrus rosa</i> – izvaneuropske voćne muhe	119	154	260	292	190	112
<i>Diaphorina citri</i> i <i>Trioza erytrae</i> – lisne buhe agruma ²	21	24	15	17	71	113
<i>Diaporthe vaccinii</i>	25	40	-	-	-	-
<i>Eotetranychus lewisi</i> – Lewisova grinja	102	118	-	-	-	-
<i>Erwinia stewartii</i> – bakterijska palež lišća i venuće kukuruza	21	31	100	100	323	100
<i>Geosmithia morbida</i> i <i>Pityophthorus juglandis</i>	69	205	50	40	19	80
<i>Gibberella circinata</i> – smolasti rak bora ¹	20	20	20	20	100	100
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i> – krumpirove cistolike nematode ¹	50	280	50	51	18	102
' <i>Candidatus Liberibacter africanus</i> ' i ' <i>Candidatus Liberibacter asiaticus</i> ' ²	31	36	30	36	100	120
' <i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i> '	45	37	-	-	-	-
<i>Meloidogyne chitwoodi</i> i <i>M. fallax</i>	-	-	100	100	-	100
Borove strizibube (<i>Monochamus</i> spp.) – izvaneuropske vrste ¹	30	40	15	30	75	200
<i>Phyllosticta citricarpa</i> ²	20	51	160	159	312	99

Program	Broj uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Popillia japonica</i> – japanski pivac	37	53	40	39	74	97
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i> ¹	-	-	20	21	-	105
<i>Radopholus similis</i>	40	30	-	-	-	-
<i>Ralstonia solanacearum</i> i <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> ¹	26	8	100	97	1213	97
<i>Rhagoletis fausta</i>	30	55	30	32	58	106
<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	30	32	-	106
<i>Spodoptera frugiperda</i>	-	80	30	40	50	133
<i>Synchytrium endobioticum</i> – rak krumpira ¹	-	-	50	50	-	100
<i>Tecia solanivora</i>	-	-	40	39	-	98
<i>Thaumatotibia leucotreta</i> – savijač plodova agruma ²	29	33	20	22	67	110
<i>Thrips setosus</i> – japanski cvjetni trips	65	117	-	-	-	-
Tomato leaf curl New Delhi virus (ToLCNDV)	47	236	-	-	-	-
<i>Toxoptera citricida</i> ²	100	80	50	67	84	134
<i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> i <i>X. axonopodis</i> pv. <i>aurantifolia</i> ²	27	27	20	24	89	120
Zlatna žutica vinove loze (Flavescence dorée fitoplazma) i <i>Scaphoideus titanus</i> ¹	215	303	700	751	248	107
<i>Xylella fastidiosa</i> i vektori ¹	811	459	400	648	141	162
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	22	24	-	-	-	-
<i>Xiphinema americanum</i> sensu lato	-	-	50	50	-	100

¹ Broj sakupljenih uzoraka odnosi se samo na uzorke koje su sakupili djelatnici Centra za zaštitu bilja – u označenim programima sudjeluju i drugi provoditelji, ovisno o programu (Državni inspektorat, Hrvatski šumarski institut).

² Nadzor štetnih organizama *Scirtothrips* spp., *Aleurocanthus* spp., Citrus tristeza virus, *Diaphorina citri*, *Trioza erytrae*, 'Candidatus Liberibacter africanus', 'Candidatus Liberibacter asiaticus', *Phyllosticta citricarpa*, *Thaumatotibia leucotreta*, *Toxoptera citricida*, *Xanthomonas citri* pv. *citri* i *X. axonopodis* pv. *aurantifolia* u 2019. ujedinen je u jedan zajednički program „Štetni organizmi na agrumima“.

- Osim sufinanciranih programa posebnog nadzora, tijekom 2019. godine provedeni su i nacionalni programa posebnog nadzora „*Phytophthora ramorum*“ i „*Erwinia amylovora*“.
- Provođenje akcijskog plana suzbijanja i sprječavanje širenja zlatne žutice vinove loze - tijekom 2019. nastavljena je provedba aktivnosti u okviru Akcijskog plana za sprječavanje

širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze za razdoblje od 2018. do 2021. godine, koji je donesen 20. lipnja 2018. godine. Djelatnici Centra sudjelovali su u vizualnim pregledima vinograda, uzimanju uzoraka za laboratorijske analize, praćenju populacije vektora žutim pločama, informiranju javnosti kroz medije i radionice te predavanjima za stručnjake i posjednike bilja. Osim toga, djelatnici Centra sudjelovali su u izmjenama i ažuriranjima Akcijskog plana, u izradi legislative vezane uz zlatnu žuticu te u razvoju i primjeni aplikacije za praćenja zlatne žutice vinove loze na području Republike Hrvatske. U Tablici 24. prikazane su provedene aktivnosti u okviru Akcijskog plana.

Tablica 24. Aktivnosti u okviru Akcijskog plana za suzbijanje i sprječavanje širenja zlatne žutice vinove loze u 2017., 2018. i 2019. godini

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Informiranje javnosti i preporuke (internet, televizija, radio)	3	3	3	2	66	67
Pregledi vinograda	449	775	800	871	112	109
Praćenje vektora (broj žutih ploča)	370	378	378	567	150	150
Uzorci za laboratorijske analize (biljni materijal + vektori)	215	303	700	751	248	107
Radionice i predavanja	7	6	10	5	83	50

- Monitoring rezistentnosti - u 2019. godini koordinirao se i provodio nacionalni program „Monitoring rezistentnosti štetnih organizama na sredstva za zaštitu bilja u Republici Hrvatskoj“. Program je odobren krajem 2017. godine. U Tablici 25. prikazane su aktivnosti provedene u okviru programa u 2019. godini.

Tablica 25. Štetni organizmi, broj populacija i broj aktivnih tvari na koje se testirala osjetljivost u okviru nacionalnog monitoringa rezistentnosti u 2017., 2018. i 2019. godini

Štetni organizam	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Broj štetnih organizama	-	7	7	7	100	100
Broj populacija za analizu	-	70	70	70	100	100
Broj djelatnih tvari za analizu	-	20	20	20	100	100

- Proveden monitoringa rezistentnosti.
- Provedene su aktivnosti praćenja i istraživanja suzbijanja crne štitaste uši u suradnji s općinom Sutivan na otoku Braču. Izvješće o provedenim aktivnostima dostavljeno je krajem siječnja 2020. godine.
- Provedene su aktivnosti vezane uz praćenje, nadzor, suzbijanje i istraživanje korovnih i invazivnih biljnih vrsta.
- Stručnjaci su sudjelovali u 2019. godini u provedbi izvještajno-prognoznih poslova (IPP). Naglasak je bio na određivanju nazočnosti i/ili proširenosti invazivnih biljnih vrsta, srebrnolisne pomoćnice (*Solanum elaeagnifolium*) i divovske ambrozije (*Ambrosia trifida*)

L.) na teritoriju Republike Hrvatske. Osim praćenja spomenutih vrsta, u okviru izvještajno-prognoznih poslova obavljani su pregledi i analize drugih korovnih vrsta. U Tablici 26. prikazan je plan provedbe i izvršenje osnovnih aktivnosti za 2019. godinu.

Tablica 26. Aktivnosti u okviru praćenja korovnih i invazivnih biljnih vrsta u 2017., 2018. i 2019. godini

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Vizualni pregledi	41	102	100	158	155	158
Analize u okviru IPP-a	32	33	100	36	109	36

- Organizirali su se, koordinirali i provodili zadaci dobiveni od Agencije, Centra, Ministarstva poljoprivrede ili međunarodnih stručnih tijela i organizacija. Među zadacima koje je tijekom 2019. godine zatražilo Ministarstvo poljoprivrede bili su:
 - Sudjelovanje u povjerenstvima za donošenje i izmjenu propisa iz područja biljnog zdravstva;
 - Sudjelovanje u radnim grupama organiziranima u cilju provedbe nacionalnih aktivnosti vezanih izravno ili neizravno za područje biljnog zdravstva;
 - Sudjelovanje u izradi završnog izvješća o provedbi programa posebnog nadzora organizama štetnih za bilje za 2019. godinu, koje je dostavljeno Europskoj komisiji;
 - Sudjelovanje u prijavi programa posebnog nadzora organizama štetnih za bilje za 2020. godinu, koja je dostaljena Europskoj komisiji;
 - Sudjelovanje u izradi polugodišnjeg izvješća o provedbi programa posebnog nadzora organizama štetnih za bilje za 2019. godinu, koje je dostavljeno Europskoj komisiji;
 - Sudjelovanje u izradi, provedbi i reviziji nacionalnih akcijskih planova vezanih uz organizme štetne za bilje;
 - Sudjelovanje u komunikaciji s Europskom komisijom kroz aplikaciju EUROPHYT (Surveys i Outbreaks);
 - Izrada nacionalnih prijedloga programa posebnog nadzora;
 - Izrada nacionalnih izvješća za programe posebnog nadzora;
 - Na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, izrađivane su stručne i znanstvene analize koje su od Republike Hrvatske zatražile Europska komisija, Europska i mediteranska organizacija za zaštitu bilja (EPPO), Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) ili druge međunarodne organizacije.

Stručnjaci Odjela za biljno zdravstvo tijekom 2019. aktivno su sudjelovali na stručnim i znanstvenim skupovima u tuzemstvu i inozemstvu, kao i u panelima i radionicama EPPO-a, EFSA-e i drugih međunarodnih organizacijama čiji je rad vezan uz biljno zdravstvo. Sudjelovanje djelatnika na stručnim skupovima, radionicama i sastancima prikazano je u godišnjem izvješću o provedbi izvještajno-prognoznih poslova.

- Provodili su se poslovi organizacije, usmjeravanja koordinacije i nadziranja rada, analize i ocjene svih poslovnih funkcija, izvršavanja planova i programa sukladno zakonodavstvu Europske unije (EU) te izrade polugodišnjeg i godišnjeg izvješća, vezano uz ocjenu dokumentacije i procjenu rizika za sredstva za zaštitu bilja i aktivne tvari te biocidne pripravke sukladno Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja, Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla,

Zakonu o provedbi Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskoga parlamenta i vijeća u svezi sa stavljanjem na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda te pratećim propisima.

- Provodili su se poslovi ocjene dokumentacije i procjene rizika SZB i aktivnih tvari te znanstveni i stručni poslovi i zadaci sukladno Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i Zakonu o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla te pratećim propisima:
 - Rad na ocjeni dokumentacije i procjeni rizika sredstava za zaštitu bilja (SZB) u postupcima registracije ili odobravanja SZB sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EZ) 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja iz područja identiteta sredstva, fizikalno kemijskih svojstava, izloženosti primjenitelja, radnika i drugih nazočnih osoba, ostataka, ponašanja u okolišu, ekotoksikologije i učinkovitosti. U 2019. godini zaprimljeno je ukupno 277 novih zahtjeva za registraciju ili izradu stručnih mišljenja u svrhu odobravanja ili izdavanja dozvola za SZB od strane Ministarstva poljoprivrede;
 - Ocjenjivanje dokumentacije sredstava za zaštitu bilja u postupku registracije sukladno odredbama Zakona o sredstvima za zaštitu bilja („Narodne novine“, br. 70/05, 80/13) i pratećim propisima, koji su usklađeni sa zahtjevima EU i Direktivom 91/414/EC. Danom ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju Zakon o sredstvima za zaštitu bilja i prateći propisi više nisu na snazi, ali s obzirom da je zahtjev za registraciju pojedinih sredstava zaprimljen u postupak registracije prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku Uniju, sukladno navedenom zakonu su i završeni ocijenjeni. Stručnjaci Centra za zaštitu bilja ovlašteni su za izradu ocjene SZB prema jedinstvenim načelima u Republici Hrvatskoj;
 - Započeo je postupak ponovne ocjene aktivnih tvari koji do sada nije obavljan u Agenciji - Centru za zaštitu bilja, a znatno je složenija aktivnost u odnosu na do sada obavljane poslovne aktivnosti te se odvija isključivo na EU razini prema Provedbenoj Uredbi Komisije (EU) br. 844/2012 od 18. rujna 2012. o određivanju odredaba potrebnih za provedbu postupka obnavljanja odobrenja za aktivne tvari, kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja. Republika Hrvatska kao najnovija članica EU, uključena je u AIR IV program (AIR-4 Renewal Programme – SANTE-2016-10616-rev 8, October 2017) produljenja odobrenja aktivnih tvari kojima odobrenja istječu najkasnije do 31. prosinca 2021. Prema Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 2016/183, a s ciljem ravnomjerne raspodjele odgovornosti i poslova među državama članicama, Republici Hrvatskoj dodijeljena je, u svojstvu države članice izvjestiteljice (RMS), ponovna ocjena 4 aktivne tvari te 3 aktivne tvari u svojstvu države članice suizvjestiteljice (coRMS). U sklopu navedenog programa u tijeku je ponovna ocjena aktivnih tvari kizalofop-P-tefuril i dimetaklor;
 - Na razini EU provode se postupci ocjene postojećih MDK vrijednosti i postupci utvrđivanja novih MDK vrijednosti za aktivne tvari prema Uredbi (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla. U tu svrhu, potrebno je dostaviti podatke u obrascu „Evaluation Report for the review of the existing MRLs“ na zahtjev EFSA-e. U 2019. godini završeni su i preneseni u EFSA DMS sustav „Evaluation report“ obrasci za 3 aktivne tvari.
 - Sukladno obavijesti zaprimljenoj od Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA), Republika Hrvatska kao država članica izvjestiteljica (RMS) za produljenje odobrenja aktivne tvari spinetoram, određena je i kao država članica koja vrši ocjenu (Evaluating

Member State - EMS) postojećih MDK vrijednosti za aktivnu tvar spinetoram prema članku 12. Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla. U tu svrhu utvrđene su najkritičnije GAP tablice sredstava koja sadrže spinetoram na EU razini te je izrađen „Evaluation report“ korištenjem aplikacije „EFSA tool“ putem EFSA DMS sustava za sve države članice EU;

- S ciljem poštivanja zakonski obvezujućih rokova na EU razini, zaposleno je 16 djelatnika na neodređeno vrijeme u Odsjeku za ocjenjivanje dokumentacije aktivnih tvari te je započela njihova dugotrajna edukacija. Zbog preraspodjele jednog djelatnika u Centar za sigurnost hrane i otkaza jedne djelatnice, edukacija iz svih područja ocjene na nacionalnoj razini provodila se za ukupno 14 djelatnika, u Zagrebu i u Osijeku. U suradnji s Institutom za medicinska istraživanja i medicinu rada provedena je edukacija iz toksikologije sisavaca, područje za koje je nadležna spomenuta institucija;
- Osposobljavanje i edukacija stručnjaka Centra za zaštitu bilja iz područja ocjene aktivnih tvari sukladno Uredbi (EZ) 1107/2009 te osposobljavanje i edukacija novih djelatnika iz područja ocjene dokumentacije i procjene rizika SZB i aktivnih tvari na nacionalnoj razini;
- U tijeku je organizacija edukacije novih djelatnika iz područja ponašanja u okolišu u suradnji s HSE – CRD iz Ujedinjenog Kraljevstva, vezane uz postupke ocjene dokumentacije i procjene rizika aktivnih tvari i SZB;
- Određeni su relevantni FOCUS (Forum for the Co-ordination of pesticide fate models and their Use) scenariji za površinske vode za Republiku Hrvatsku, potrebni za ocjenu dokumentacije i procjenu rizika SZB iz područja ponašanja u okolišu i ekotoksikologije u svrhu registracije SZB te su o odluci obaviješteni podnositelji zahtjeva na godišnjem sastanku s predstavnicima/zastupnicima proizvođača sredstava za zaštitu bilja;
- Ocjena ekvivalentnosti izvora aktivne tvari sukladno Uredbi (EZ) br. 1107/2009 nije provedena, obzirom da nije bio zaprimljen niti jedan zahtjev 2019. godine;
- Obavljene su procjene rizika za potrošače u sklopu Nacionalnog programa praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani i Nacionalnog sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASFF SUSTAV);
- Aktivno sudjelovanje stručnjaka na sastancima, panelima i radionicama Europske Komisije, Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA), uključujući i „Pesticides Peer Review Experts Meeting“ te drugih relevantnih organizacija gdje se provodi edukacija, izrađuju protokoli i propisi u svezi SZB i aktivnih tvari;
- Aktivno sudjelovanje stručnjaka Centra za zaštitu bilja na radionicama i edukacijama u organizaciji BTSF (Better Training for Safer Food) iz područja ocjene SZB;
- Aktivno sudjelovanje stručnjaka na edukacijama u sklopu priprema za Predsjedanje RH Vijećem EU u prvoj polovici 2020. godine (HRPRES2020).
- Aktivno sudjelovanje stručnjaka na sastancima organiziranim na zahtjev podnositelja zahtjeva, vezanima uz ocjenu dokumentacije i procjenu rizika SZB;
- Sudjelovanje stručnjaka na sastancima Odjela za SZB i biocide, s naglaskom na status ocjene aktivnih tvari;
- Sudjelovanje stručnjaka na pripremnom sastanku u Ministarstvu poljoprivrede vezanom uz Nacionalni programa praćenja ostataka pesticida u i na hrani u 2019. godini i Naputak za njegovu provedbu;
- Sudjelovanje stručnjaka u svojstvu člana stručnog povjerenstva ispred HAPIH-a i Ministarstva poljoprivrede u projektu „Najljepši školski vrtovi“.

Tablica 27. Brojčani pokazatelji ocjena u svrhu donošenja rješenja ili dozvola o registraciji sredstva za zaštitu bilja u 2017., 2018. i 2019. godini

vrsta zahtjeva	broj izvješća/prijedloga za registraciju ili stručnih mišljenja					
	2017.	2018.	Plan 2019.*	Izvršenje 2019.	Indeks (2019 /2018)	Indeks (2019/ plan 2019)
Ponovna ocjena aktivne tvari (RH=RMS)	-	-	2	-	-	-
Ponovna ocjena aktivne tvari (RH=RMS) – provjera zahtjeva	1	1	-	-	-	-
Evaluation Report	-	4	3	4	100	133,33
Zonalna registracija (RH=zRMS) - gotova ocjena (Part B i C) – komentiranje u tijeku	-	2	-	-	-	-
Zonalna registracija (RH=zRMS) - gotova ocjena	1	-	3	2	-	66,67
Zonalna registracija (RH=zRMS) – provjera kompletnosti dokumentacije	1	2	4	1	50	25
Zonalna registracija (RH=zRMS) – studije kategorije 4	-	1	-	2	200	-
Zonalna registracija (RH=cMS)	32	16	48	35	218,75	72,92
Priznavanja registracije	-	-	-	-	-	-
Standardna	3	-	-	-	-	-
Uzajamna priznavanja	45	36	35	33	91,67	94,29
Korak 2	2	-	-	-	-	-
Korak 1 – dopuna/izmjena	2	22	2	40	181,82	2000
Dozvola za istraživanje i razvoj	2	-	3	-	-	-
Dozvola u hitnim situacijama	19	1	8	9	900	112,5
Dopuna/izmjena rješenja + male namjene	67	112 + 5	65	88 + 4	78,63	141,54
Stručna mišljenja	-	5	4	2	40	50
Paralelna trgovina	15	2	8	4	200	50
Ukupno	190	209	187	224	107,18	119,79
Ostali zahtjevi u postupku	162	235	-	273	116,17	-
Ukupno (završeni i u postupku)	352	444	-	497	111,94	-

* brojčani pokazatelji ostvarivi uz početak rada Odsjeka za ocjenjivanje dokumentacije aktivnih tvari

Broj završenih izvješćaja/prijedloga za registraciju ili stručnih mišljenja za 2019. godinu ovisi o:

1. broju zaprimljenih Zahtjeva za registraciju ili dozvolu za sredstvo za zaštitu bilja u Ministarstvu poljoprivrede koje su dostavili podnositelji zahtjeva;
2. provjeri kompletnosti dokumentacije u Ministarstvu poljoprivrede i vremenu potrebnom za dostavljanje dopune dokumentacije, ako je tražena. Nakon određivanja kompletnosti, dokumentacija se prosljeđuje u institucije nadležne za ocjenu i procjenu rizika;
3. vremenu potrebnom za dostavljanje dopune dokumentacije, ako je dodatnu dokumentaciju tražila stručna institucija u svrhu završetka ocjene i procjene rizika;
4. vremenu potrebnom za završetak cjelokupne ocjene zonalne ili interzonalne države izvjestiteljice (zRMS/izRMS) u postupcima u kojima je Republika Hrvatska dotična država članica (cMS);
5. Uredbama Europske Komisije vezanim uz odobrenje novih aktivnih tvari i produljenje odobrenja postojećih aktivnih tvari.

6. Broju kvalificiranih i samostalnih stručnjaka – ocjenjivača uključenih u postupak ocjene dokumentacije i procjene rizika.

- Stručnjaci Zavoda izradili su sljedeća stručna mišljenja/prijedloge u svezi sa SZB i aktivnim tvarima:
 - Poslano mišljenje u Ministarstvo poljoprivrede o reviziji Radnog dokumenta o hitnim odobrenjima koja se izdaju na temelju članka 53. Uredbe (EZ) br. 1107/2009 (Working document on emergency situations according to Article 53 of Regulation (EC) No 1107/2009).
 - Poslano mišljenje u Ministarstvo poljoprivrede o dokumentu draft Commission Regulation populating Annex III to Regulation (EC) No 1107/2009 (setting a list of unacceptable co-formulants).
 - Poslano mišljenje RH o provedbi procjene rizika u zaštićenim prostorima na razini Južne administrativne zone.
 - Poslano mišljenje o potrebi revizije smjernica za procjenu rizika za člankonošce iz područja ekotoksikologije na zahtjev Austrije i Njemačke.
 - Poslano mišljenje u Ministarstvo poljoprivrede vezano uz nacrt Uredbe koja regulira koformulante koji nisu prihvatljivi za uključivanje u sredstva za zaštitu bilja i nacrt Priloga III. koji sadrži te neprihvatljive koformulante;
 - Poslan upitnik „Survey on biocides resources – December 2018“ u Ministarstvo zdravstva.
 - Na zahtjev podnositelja zahtjeva poslano stručno mišljenje za MODRO ULJE, s ciljem pripreme što kvalitetnije dokumentacije za zonalni postupak registracije u kojem je Republika Hrvatska zonalna izvjestiteljica (zRMS).
 - Na zahtjev Ureda ravnatelja pripremljeno Očitovanje za sredstvo za zaštitu bilja SIVANTO PRIME.
- Inicijalna procjena rizika u sklopu Nacionalnog sustava brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASSF SUSTAV)
Pravilnikom o sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (NN 155/13) Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu – Centar za zaštitu bilja imenovan je kao jedna od institucija koja je uključena u HR RASFF sustav kao kontakt točka (KT HCPHS) za provedbu inicijalne procjene rizika (IPR) za potrošače kod premašenja postavljenih MDK vrijednosti za pesticide u hrani. HAPIH-CZB zaprima obavijesti i poduzima potrebne aktivnosti 24 sata na dan, sve dane u godini. Nakon radnog vremena, provodi se pasivno dežurstvo koje obuhvaća vrijeme od 15:00 h do 07:00 h (16 h dnevno) radnim danom te 24 h vikendom i blagdanom. Nakon obavijesti o incidentu ili potencijalnom incidentu sve obavijesti koje se odnose na ostatke pesticida prosljeđuju se KT HAPIH. Nakon dostavljene obavijesti i potrebnih podataka ocjenjivači iz područja ostataka izrađuju inicijalnu procjenu rizika (IPR) u roku od 3 sata.
U 2019. godini zaprimljeno je ukupno 35 zahtjeva za inicijalnu procjenu rizika putem HR RASFF sustava na: grožđicama (1), krastavcu (11), naranči (1), čili paprici (1), jagodama (2), jasmin zelenom čaju (1), oolong čaju (1), mandarinu (2), mladom luku (2), mrkvi (2), smrznutoj višnji (1), baby špinatu (1), breskvi (1), krumpiru (1), kruški (3), paprici (3) i rajčici (1).
- Procjena rizika za potrošače u sklopu Nacionalnog programa praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani
Ministarstvo poljoprivrede odobrilo je Nacionalni program praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani u 2019. godini prema kojem je HAPIH – Centar za zaštitu bilja jedan od suradnika na programu, odgovoran za procjenu rizika za potrošače kod

svakog prekoračenja MDK vrijednosti uključujući i prekoračenja unutar mjerne nesigurnosti te u slučaju bilo kakve sumnje na rizik za potrošače. Proizvodi na kojima se provodi istraživanje u okviru praćenja (monitoringa) ostataka pesticida odabiru se prema Provedbenoj Uredbi Komisije (EU) br. 2017/660 od 6. travnja 2017. godine vezanoj uz koordinirani višegodišnji program kontrole EU za 2018., 2019. i 2020. godinu, s ciljem osiguranja sukladnosti s maksimalnim razinama ostataka pesticida te procjene izloženosti potrošača ostacima pesticida u i na hrani biljnog i životinjskog podrijetla. U 2019. godini zaprimljena su dva zahtjeva za procjenu rizika na: celeru (1) i kiviju (1).

- Procjena rizika za potrošače u sklopu Procedure uzimanja uzoraka bilja na razini primarne proizvodnje u svrhu ispitivanja prisutnosti pesticida
Ministarstvo poljoprivrede odobrilo je Proceduru uzimanja uzoraka bilja na razini primarne proizvodnje u svrhu ispitivanja prisutnosti pesticida u uzorcima bilja na razini primarne proizvodnje u polju i neposredno nakon berbe. U sklopu Procedure HCPHS – Zavod za zaštitu bilja jedan je od suradnika na programu, odgovoran za procjenu rizika za potrošače kod svakog prekoračenja MDK vrijednosti i kod primjene SZB koja nemaju dozvolu primjene na kulturi koja je predmet inspekcijskog nadzora. Procjena rizika dostavlja se u roku od 5 dana (najkasnije 10 dana u slučaju nepredviđenih okolnosti) inspektoru koji je istu zatražio te Ministarstvu poljoprivrede. U 2019. godini nije zaprimljen niti jedan zahtjev za procjenu rizika.
- Provodili su se poslovi ocjene dokumentacije i procjene rizika biocidnih pripravaka sukladno Zakonu o provedbi Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskoga parlamenta i vijeća u svezi sa stavljanjem na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda te pratećim propisima:
 - Rad na ocjeni dokumentacije i procjeni rizika biocidnih proizvoda u postupcima međusobnog priznavanja registracije sukladno odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskoga parlamenta i vijeća u svezi sa stavljanjem na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda iz područja identiteta sredstva, fizikalno kemijskih svojstava i analitičkih metoda, ponašanja u okolišu, ekotoksikologije i učinkovitosti (Tablica 28.);
 - Usavršavanje stručnjaka Centra za zaštitu bilja iz područja ocjene biocidnih proizvoda sukladno Uredbi (EU) 528/2012;
 - Sudjelovanje stručnjaka na sastancima u sklopu grupe za učinkovitost Europske Agencija za Kemikalije (ECHA);
 - Sudjelovanje stručnjaka na sastancima Povjerenstva za biocidne proizvode pri Ministarstvu zdravstva;
 - Sudjelovanje stručnjaka na radionica „Active Substance Approval Process“ u Europskoj agenciji za kemikalije (ECHA), Helsinku, Finska.

Tablica 28. a) Brojčani pokazatelji ocjena u svrhu donošenja rješenja o registraciji biocidnih proizvoda u 2017., 2018. i 2019.

vrsta zahtjeva	Broj stručnih mišljenja i sažetaka opisa svojstava biocidnog proizvoda*					
	2017.	2018.	2019. plan	2019. izvršenje	Indeks 2019/2018	Indeks 2019/2019 plan
Sekvencijalno međusobno priznavanje	2	5	5	1	20,00	20,00
Usporedno međusobno priznavanje	9	3	11	5	166,66	45,45
Izmjena odobrenja	1	-	2	2	-	100,00
Obnova odobrenja	-	5	-	-	-	-
Ukupno	12	13	18	8	61,54	44,44
Ostali zahtjevi u postupku	4	7	-	4	-	-
Ukupno (završeno + u postupku)	16	20	-	12	-	-

Tablica 28. b) Brojčani pokazatelji ocjena u svrhu donošenja rješenja o registraciji biocidnih proizvoda u 2019. godini

vrsta zahtjeva	broj završenih stručnih mišljenja i sažetaka opisa svojstava biocidnog proizvoda (SPC)
Sekvencijalno međusobno priznavanje	1 (insekticid PT 18)
Usporedno međusobno priznavanje	3 (insekticid PT 18) 1 (dezinficijens PT 1) 1 (sredstva za zaštitu drva PT 8)
Izmjena odobrenja	1 (insekticid PT 18) 1 (dezinficijens PT 2)
Ukupno (završeno):	8
vrsta zahtjeva	broj zahtjeva koji su u postupku ocjene
Usporedno međusobno priznavanje	1 (insekticid PT 18) 1 (sredstva za zaštitu drva PT 8)
Sekvencijalno međusobno priznavanje	1 (sredstva za zaštitu drva PT 8)
Obnova odobrenja	1 (rodenticid PT 14)
Ukupno (u postupku):	4
Ukupno (završeno + u postupku)	12

Izvor: HAPIH, Centar za zaštitu bilja

- Obavljane su dijagnostičke laboratorijske analize u laboratorijima za bakteriologiju, mikologiju, nematologiju, virologiju, zoologiju i Odsjeku za molekularnu biologiju, u kojima se određivala nazočnost primarno karantenskih i gospodarski važnih štetnih organizama (bakterija i fitoplazmi, gljiva i pseudogljiva, nematoda, virusa i viroida,

insekata i grinja) za potrebe provođenja PPN-a kojeg sufinancira Europska komisija, IPP-a, novih projekata te na zahtjev stranaka. Stručnjaci laboratorija sudjelovali su u međulaboratorijskim usporedbama (MLU).

- Nastavljeno je provođenje godišnjeg programa postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja, s ciljem provjere ispravnosti i kakvoće sredstava za zaštitu bilja u prometu u suradnji s poljoprivrednom inspekcijom MP kao i provođenje laboratorijskih analiza uzoraka sredstava za zaštitu bilja u laboratoriju za kontrolu sredstava za zaštitu bilja na zahtjev pravnih ili fizičkih osoba.
- Stručnjaci su provodili edukacije stručnjaka iz drugih institucija i zemalja u skladu s potrebama i mogućnostima. Specijalisti laboratorija nastavit će s usavršavanjem u zemlji ili inozemstvu i aktivno sudjelovati na nacionalnim međunarodnim i drugim skupovima. Dijagnostičari Odjela sudjelovat će prema mogućnostima u radu panela i radionica Europske organizacije za zaštitu bilja (EPPO) i drugih relevantnih organizacija na kojima se izrađuju protokoli i propisi u svezi dijagnostike. Uvest će se nove dijagnostičke metode u skladu s potrebama provođenja programa posebnog nadzora za 2019. godinu koji će sufinancirati Europska komisija.

U uporabu je puštena poboljšana aplikacija za evidenciju, prijem uzoraka i izdavanje izvješća o rezultatima analiza te je u potpunosti usklađena sa zahtjevima novog izdanje norme HRN EN ISO/IEC ISO 17025:2017. U Laboratoriju za nematologiju i Laboratoriju za bakteriologiju nastavilo se s radom u skladu s Normom HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te je provedena prilagodba sustava kvalitete sukladno zahtjevima revizije norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017. Postupak akreditacije prema normi HRN EN/ISO IEC 17025:2017 Laboratorija za kontrolu sredstava za zaštitu bilja je završen u ožujku 2019., te je Laboratorij za kontrolu sredstava za zaštitu bilja akreditiran od strane Hrvatske akreditacijske agencije u području "Ispitivanje sredstava za zaštitu bilja" za ukupno 6 metoda navedenih u prilogu Potvrde o akreditaciji broj 1552. Također je provedena prilagodba sustava upravljanja kvalitetom Laboratorija za kontrolu sredstava za zaštitu bilja sukladno zahtjevima novog izdanja norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017.

- Nastavljena je dugogodišnja suradnja s relevantnim institucijama u zemlji i inozemstvu.
- U Laboratoriju za bakteriologiju u 2019. godini nepredviđeno je povećan broj uzoraka u okviru PPN-a za dva štetna organizma.
- Tijekom 2019. godine laboratorij je sudjelovao na EUPHRESKO projektu „Modelling the epidemiology of Flavescence dorée in relation to its alternate host plants and vectors“ (8/2017-7/2020). Krajem 2020. godine predviđen je završetak projekta.
- Tijekom 2019. godine laboratorij za bakteriologiju sudjelovao je u 3 testa stručnosti (*proficiency test*) i u dvije studije uspješnosti testa (*test performance study*).

Tablica 29. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza po pojedinom štetnom organizmu u sklopu PPN-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

štetni organizam	broj analiziranih uzoraka					
	2017.*	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Candidatus Liberibacter asiaticus</i> i <i>C. Liberibacter africanus</i>	31	36	30	36	100	120
<i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i>	45	37	-	-	-	-
<i>Erwinia stewartii</i>	21	31	100	100	323	100
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	174	148	133	158	107	119
<i>Ralstonia solanacearum</i>	229	196	181	197	101	109
Grapevine <i>flavescence dorée</i> fitoplazma & <i>Scaphoideus titanus</i>	428	488	700	751	154	107
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	5	6	20	23	383	115
<i>Xanthomonas citri</i> pv. <i>citri</i> i <i>X. axonopodis</i> pv. <i>aurantifolii</i>	27	20	20	24	120	120
<i>Xylella fastidiosa</i>	231	530	400	591	112	148
ukupno	1171	1473	1584	1880	128	119

Tablica 30. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu IPP-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize u sklopu IPP-a	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Razno (<i>Erwinia amylovora</i> , <i>Candidatus Phytoplasma asteris</i> , Stolbur fitoplazma, <i>Candidatus Phytoplasma pyri</i> , <i>Pseudomonas</i> spp. itd)	4	30	30	30	100	100
ukupno	4	30	30	30	100	100

Tablica 31. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu premještanja za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize temeljem premještanja	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	112	85	100	70	82	70
<i>Ralstonia solanacearum</i>	112	85	100	70	82	70
ukupno	224	170	200	140	82	70

Tablica 32. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu uvoza za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize iz uvoza	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	1	9	8	20	222	250
<i>Ralstonia solanacearum</i>	12	27	30	55	204	183
ukupno	13	36	38	75	208	197

Tablica 33. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza na zahtjev stranke za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize na zahtjev stranke	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Xylella fastidiosa</i>	2	14	10*	3	21	30
<i>Flavescence dorée</i>	8	55*	20*	30	55	150
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	-	-		11	-	-
ukupno	10	69*	30*	44	64	147

*nije moguće predvidjeti broj i vrstu uzoraka na zahtjev stranke za 2019. godinu no najviše zahtjeva očekuje se za dva navedena štetna organizma

- U Laboratoriju za mikologiju u 2019. obavljeno je 319 laboratorijskih analiza u sklopu programa posebnog nadzora, za šest štetnih organizama: *Gibberella circinata*, *Geosmithia morbida* i *Pityophthorus juglandis*, *Phyllosticta citricarpa*, *Synchytrium endobioticum* i *Phytophthora ramorum*.

- Obavljene su 64 laboratorijske analize uzoraka biljnog materijala, uzorkovanih tijekom provedbe Izveštajno-prognoznih poslova, te 17 laboratorijskih analiza uzoraka biljaka na zahtjev stranke.
- Tijekom ljeta 2019. godine u laboratoriju je analizirano 10 uzoraka zrna pšenice na smrdljivu snijet (*Tilletia* spp.)
- Nastavljena je suradnja, sukladno potrebama, s relevantnim institucijama u inozemstvu i u zemlji: *Centre for Ecology and Hydrology, Oxfordshire* i *Forestry Commission, Bristol, Engleska*; *Julius Kühn Institut - Federal Research Center for Cultivated Plants (JKI)* Institute for Plant Protection in Horticulture and Forestry, Braunschweig, Njemačka; *Neiker-Tecnalia Accredited laboratory for quarantine harmful organisms, Forest Protection Department, Vitoria-Gasteiz, Španjolska*; *Plant Protection Service Wageningen, Nizozemska*; *EPPO, Pariz*; Savjetodavna služba u županijama i gradu Zagrebu; Agronomski fakultet, Zagreb; Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Osijek; Poljoprivredni Institut Osijek; Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko; Šumarski fakultet i dr.

Tablica 34. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza po pojedinom štetnom organizmu u sklopu PPN-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

štetni organizam	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Diaporthe vaccinii</i>	25	30	-	-	-	-
<i>Gibberella circinata</i>	40	37	20	20	54	100
<i>Geosmithia morbida</i> i <i>Pityophthorus juglandis</i>	41 + 28	30	50	50	167	100
<i>Phyllosticta citricarpa</i>	20	50	160	159	318	99
<i>Synchytrium endobioticum</i>	-	-	50	50	-	100
<i>Phytophthora ramorum</i>	27	40	40	40	100	100
ukupno	181	187	320	319	171	99,7

Tablica 35. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu IPP-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

vrsta analize	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
laboratorijske analize u sklopu IPP-a	63	50	50	64	128	128
ukupno	63	50	50	64	128	128

Tablica 36. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza na zahtjev stranke za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

vrsta analize	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
laboratorijske analize na zahtjev stranke	18	15	15	17	113	113
ukupno	18	15	15	17	113	113

Tablica 37. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza uzoraka u sklopu Projekta - „Monitoring rezistentnosti štetnih organizama na sredstva za zaštitu bilja u Republici Hrvatskoj (2018-2020.)“ financiran od MPŠ

štetni organizam	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Botrytis cinerea</i>	-	21	10	15	71	150
<i>Phytophthora infestans</i>	-	11	10	10	91	100
<i>Cercospora beticola</i>	-	12	10	15	125	150
<i>Monilinia</i> spp.	-	7	10	16	229	160
ukupno	-	51	40	56	109	280

Tablica 38. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza uzoraka zrna pšenice na smrdljivu snijet (*Tilletia* spp.) za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

vrsta analize	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
laboratorijske analize na zahtjev stranke	-	5	10	13	260	130
ukupno	-	5	10	13	260	130

- U Laboratoriju za nematologiju u sklopu programa posebnog nadzora obavljeno je 425 laboratorijskih analiza na četiri štetna organizma. Za izvještajno prognozne poslove od planiranih 20 analiza obavljena je jedna. Za potrebe premještanja na tržištu EU od planiranih 35 analiza obavljeno je 9 (broj analiza ovisi o planu Državnog inspektorata), a na zahtjev stranke za kontrolu zdravstvenog stanja sjemenskih usjeva i certificiranog sadnog materijala voćaka i vinove loze pretpostavka odrađeno je ukupno 128 analiza. Analize sjemena lucerne na stabljikinu nematodu obavljene su nakon žetve i dorade sjemena. U tu svrhu planirano je odraditi 26 laboratorijskih analiza, a ukupno je obavljeno 25 analiza.
- U Laboratoriju za nematologiju su od ožujka 2017. službeno akreditirane metode izdvajanja i detekcije te identifikacije krumpirovih cistolikih nematoda *Globodera rostochiensis* i *G. pallida*. Krajem 2019. i početkom 2020. obavljeno je sudjelovanje u testu osposobljenosti (Proficiency test) koju svake druge kalendarske godine organizira francuski ANSES - Plant health laboratory, Nematology Unit, Le Rheu, Francuska s ciljem ispunjenja uvjeta vanjske kontrole i vrednovanja rada laboratorija. Navedeni laboratorij je tijekom 2019.g. proglašen ERL (Europskim referentnim laboratorijem te je kao takav i organizirao Proficiency test na razini EU. Provedena je i suradnja s nematološkim laboratorijem (KIS – Slovenija) u svezi testova osposobljenosti sukladno napatku vodećeg ocjenitelja za akreditaciju prema ISO 17025:2007.
- Nastavljena je suradnja s Plant Protection Service Wageningen (nematološki laboratorij), Nizozemska; ANSES, Plant health laboratory, Nematology Unit, Le Rheu, Francuska, Kmetijski Inštitut Slovenije, Oddelek za varstvo rastlin, nematološki laboratorij, Ljubljana, Slovenija, FERA, Agri-Innovation Campus, Sand Hutton, York, Engleska u svezi razmjene informacija, planiranja zajedničkih projekata/suradnje i specijalizacija/školovanja te s Fakultetom agrobiotehničkih znanosti, nematološki laboratorij, Osijek.

Tablica 39. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza po pojedinom štetnom organizmu u sklopu PPN-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

štetni organizam	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.*	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Krumpirove cistolike nematode - <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i>	500	600	200	201	33,5	100,5
Borova nematoda - <i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	66	120	73	74	61,6	101,3
Podgrizajuća nematoda - <i>Radopholus similis</i>	40	60	0**	-	-	-
Korijenove nematode - <i>Meloidogyne chitwoodi</i> i <i>M. fallax</i>	-	-	100	100	-	100
Nematode vektori virusa – <i>Xiphinema americanum</i> sensu lato	-	-	50	50	-	100
ukupno	40	780	423	425	54,48	100,4

* Prema planu za 2018. godinu.

**2018. godina je predviđena kao zadnja godina istraživanja

Tablica 40. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu IPP-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize u sklopu IPP-a	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.*	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
razne vrste biljno parazitskih nematoda na raznim vrstama kultiviranog i nekultiviranog bilja	4	20	20	1	5	5
ukupno	4	20	20	1	5	5

* Prema planu za 2018. godinu.

Tablica 41. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu premještanja za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize za premještanje unutar EU	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
krumpirove cistolike nematode - <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i>	31	32	35	9	28,1	25,7
ukupno	31	32	35	9	28,1	25,7

Tablica 42. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu uvoza za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize u sklopu uvoza	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Krumpirove cistolike nematode - <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i>	0	0	4	0	-	-
ukupno	0	0	4	0	-	-

Tablica 43. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza na zahtjev stranke u sklopu zdravstvene kontrole sjemenskih usjeva i rasadnika certificiranog sadnog materijala voćaka i vinove loze za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize na zahtjev stranke	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018*.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
analiza uzoraka tla za proizvodnju sjemenskog krumpira na <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i>	59	70	70	59	84,3	84,3
analiza uzoraka tla sadnica voćaka na <i>Globodera rostochiensis</i> i <i>G. pallida</i>	0	2	2	4	200	200
analiza sjemena lucerne na stabljikinju nematodu - <i>Ditylenchus dipasci</i>	15	26	26	24	92,3	92,3
analiza uzoraka tla na slododnoživuće nematode - vektore virusa <i>Longidorus</i> spp., <i>Xiphinema</i> spp. i <i>Trichodorus</i> spp.	112	60	60	40	66,6	66,6
analiza akvarijskog bilja na krumprove cistolike nematode i slobodnoživuće nematode	1	0	0	1	100	100
ukupno	187	158	158	128	81	81

* Prema planu za 2018. godinu.

- U Laboratoriju za virologiju u 2019. godini nastavljeno je provođenje programa posebnog nadzora koje je sufinanciran od Europske komisije. U okviru PPN-a „Štetni organizmi

agruma“ prikupljeno je i analizirano 248 uzoraka bilja za laboratorijske analize na prisutnost CTV-a. Na zahtjev stranke u 2019. godini, broj analiza matičnih stabala koštičavog voća na *Plum pox virus* (PPV) bio je 502, dok je u matičnim nasadima vinove loze na nazočnost virusa vinove loze (GLRaV-1, GLRaV-3, GFLV i ArMV) od predviđenih 200 prikupljeno 256 uzoraka (analize provedene u 2020.g.) te ukupno 40 uzoraka/analiza matičnih stabala agruma na nazočnost *Citrus tristeza virus* (CTV) . Za izvještajno prognozne poslove nije obavljena niti jedna analiza.

Tablica 44. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza po pojedinom štetnom organizmu u sklopu PPN-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

štetni organizam	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Citrus tristeza virus</i> (CTV) - izvaneuropski izolati	30	50	150	248	496	165
<i>Tomato leaf curl New Delhi virus</i> (ToLCNDV)	47	200	0	0	0	0
<i>Hop stunt viroid</i> (HSVd) i <i>Citrus bark cracking viroid</i> (CBCVd)	60	250	0	0	0	0
ukupno	137	500	150	248	496	165

Tablica 45. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih na zahtjev stranke za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize na zahtjev stranke	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Plum pox virus</i> (PPV)	0	300	300	502	167	167
Virusi vinove loze (GLRaV-1, GLRaV-3, GFLV i ArMV)	61	100	200	0	-	-
<i>Citrus tristeza virus</i> (CTV)	74	50	50	40	80	80
<i>Tomato spotted wilt virus</i> (TSWV)	4	0	5	0	0	0
ukupno	139	450	555	542	247	247

Tablica 46. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu IPP-a za 2017., 2018. te plan i izvršenje za 2019. godinu

laboratorijske analize u sklopu IPP-a	broj analiziranih uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
<i>Pepino mosaic virus</i> (PepMV)	1	2	0	0	0	0
<i>Satsuma dwarf virus</i> (SDV)	2	2	0	0	0	0
<i>Tomato spotted wilt virus</i> (TSWV)	0	6	5	0	0	0
ukupno	3	10	5	0	0	0

- U Laboratoriju za zoologiju u 2019. obavljeno je u sklopu programa posebnog nadzora 1055 laboratorijskih analiza. Za izvještajno prognozne poslove obavljeno je 18 analiza. Na temelju ugovora realizirano je 195 analiza, a na zahtjev stranaka obavljene su dvije analize.

Tablica 47. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza po pojedinom štetnom organizmu u sklopu PPN-a za 2017. i 2018. i plan te realizacija za 2019. godinu

štetni organizam	analizirani uzorci			broj analiziranih uzoraka		
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
<i>Aleurocanthus</i> spp. – štitasti moljci agruma	37	70	30	56	80	187
<i>Anoplophora chinensis</i> i <i>A. glabripennis</i> - azijska strizibuba i zvjezdano nebo	12	50	70	49	98	70
<i>Anthonomus eugenii</i> – pipa paprike	22	80	15	16	20	107
<i>Aromia bungii</i>	12	60	30	32	53	107
<i>Dacus dorsalis</i> i <i>Pterandrus rosa</i> – izvaneuropske voćne muhe	119	260	260	292	112	112
<i>Diaphorina citri</i> , <i>Trioza erythrae</i> – lisne buhe agruma	21	15	15	17	113	113
<i>Eotetranychus lewisi</i> - Lewisova grinja	102	100	-	-	-	-
<i>Epitrix cucumeris</i> , <i>E. similaris</i> , <i>E. subcrinita</i> , <i>E. tuberis</i> - krumpirovi buhači	73	75	75	72	96	96

štetni organizam	analizirani uzorci			broj analiziranih uzoraka		
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Izvineuropski krasnici (<i>Agrilus</i> spp.) na drvenastom bilju	5	10	5	5	50	100
<i>Monochamus</i> spp. (izvineuropske vrste strizibuba)	30	20	15	30	150	200
<i>Pityophthorus juglandis</i>	28	70	10	10	14	100
<i>Pomacea</i> spp. - jabučni puževi	0	0	0	0	0	0
<i>Popillia japonica</i> – japanski pivac	37	50	40	39	78	98
<i>Rhagoletis fausta</i>	30	120	30	32	27	107
<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	30	30	-	100
<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> - crvena palma pipa	133	-	-	-	-	-
<i>Scaphoideus titanus</i> – američki cvrčak vektor zlatne žutice vinove loze	469	407	200	189	46	95
<i>Spodoptera frugiperda</i>	-	80	30	38	48	127
<i>Scirtothrips</i> spp. – tripsi agruma	44	40	10	20	50	200
<i>Tecia solanivora</i>	-	-	40	39	-	98
<i>Thaumatotibia leucotreta</i> - savijač plodova agruma	29	55	20	22	40	110
<i>Thrips setosus</i> – japanski cvjetni trips	65	80	-	-	-	-
<i>Toxoptera citrida</i> – smeđa lisna uš agruma	100	80	50	67	84	134
ukupno	1368	1722	975	1055	61	108

- Nastavljena je dugogodišnja suradnja u području dijagnostike s relevantnim institucijama u inozemstvu i u zemlji. Sukladno potrebama, stručnjaci Laboratorija surađivali su sa sljedećim institucijama: Plant Protection Service Wageningen, Nizozemska; EPPO, Pariz, Università di Padova, Dipartimento Agronomia Ambientale e Produzioni Vegetali - Entomologia, Padova, AGES Institut i Federal Research and Training Centre for Forests, Natural Hazards and Landscape, Beč, Austrija; Kmetijsko Gozdarski Zavod Nova Gorica, Nova Gorica, Biotehniška fakulteta, Ljubljana, Slovenija, Savjetodavna služba u županijama i gradu Zagrebu, Botanički vrt PMF-a, Hrvatski prirodoslovni muzej, Agronomski fakultet, Zagreb, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Osijek; Hrvatski šumarski institut, Jastrebarsko; Šumarski fakultet i dr.

Tablica 48. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza u sklopu IPP-a za 2017. i 2018. i plan te realizacija za 2019. godinu

laboratorijske analize u sklopu IPP-a	broj analiziranih uzoraka			broj analiziranih uzoraka		
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Analize uzoraka kukaca i puževa prikupljenih tijekom obavljanja IPP-a	25	20	20	18	90	90
ukupno	25	20	20	18	90	90

Tablica 49. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza temeljem ugovora za 2017., 2018. i plan te realizacija za 2019. godinu

laboratorijske analize temeljem ugovora	broj analiziranih uzoraka			broj analiziranih uzoraka		
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Analize uzoraka kukaca skladišnih štetnika temeljem ugovora	57	100	100	195	195	195
ukupno	57	100	100	195	195	195

Tablica 50. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza temeljem zahtjeva stranaka za 2017., 2018. i plan te realizacija za 2019. godinu

laboratorijske analize temeljem zahtjeva stranaka	broj analiziranih uzoraka			broj analiziranih uzoraka		
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Analize uzoraka kukaca temeljem zahtjeva stranaka	-	30	30	2	7	7
ukupno	-	30	30	2	7	7

- U 2019. godini Odsjek za molekularnu biologiju je sudjelovao u uvođenju i optimizaciji dijagnostičkih protokola s ciljem proširenja akreditacije laboratorija Centra prema zahtjevima Norme ISO 17025. Nastavljena je suradnja s dijagnostičkim laboratorijima Centra u skladu s njihovim potrebama. Molekularne metode se koriste u dijagnostici štetnih organizama, najviše u području fitopatologije (bakteriologija, mikologija i virologija) osobito za nove štetne organizme i one koji još nisu nazočni i široko rasprostranjeni u EU kao potvrda identifikacije nalaza na području Republike Hrvatske. Molekularne metode služe i kao potvrda identifikacije u slučajevima kada ona drugim metodama nije u potpunosti pouzdana.

Laboratorij je ujedno podrška u istraživanjima koja se provode unutar Centra i Agencije, za potrebe doktorskih studija, suradnje između Centra te znanstvene projekte koji se provode u suradnji s različitim znanstvenim institucijama (najvećim dijelom fakultetima Sveučilišta u Zagrebu). Nastavak navedenih aktivnosti planira se i u 2020. godini, u skladu s produljenjima znanstvenih projekata.

- U Laboratoriju za kontrolu sredstava za zaštitu bilja u 2019. godini u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede koordiniran je program postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja (monitoring formulacija sredstava za zaštitu bilja). Program monitoringa formulacija sredstava za zaštitu bilja u 2019. godini obuhvatio je sredstva za zaštitu bilja na osnovi aktivnih tvari lambda cihalotrin i kizalofop-p-etil. Zaprimito je i analizirano ukupno 70 uzoraka sredstava za zaštitu bilja za koje su napravljene 594 laboratorijske analize fizikalno-kemijskih parametara. U okviru inspekcijskog nadzora zaprimljen je i analiziran 1 uzorak sredstva za zaštitu bilja uzet na temelju sumnje u ispravnost uzorka. Tijekom 2019. analizirano je ukupno 26 uzoraka sredstava za zaštitu bilja zaprimljenih na zahtjev stranke za koje je napravljeno 279 laboratorijskih analiza fizikalno-kemijskih parametara.
- Nastavljena je stručna i znanstveno-istraživačka suradnja sa sljedećim institucijama Sveučilišta u Zagrebu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije, Agronomski fakultet i Farmaceutsko-biokemijski fakultet.
- Laboratorij za kontrolu sredstava za zaštitu bilja je uključen u radnu skupinu laboratorija koji obavljaju analize pesticida koje je osnovala Europske Komisije s ciljem usklađivanja i poboljšanja analiza formulacija pesticida i njihovih metoda te uvođenje akreditacije prema normi ISO/IEC 17025 u referentne EU laboratorije. Radna skupina također je zadužena za unaprjeđenje smjernica koje se tiču analitičkih metoda pesticida, a vrijede za potrebe registracije i postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja. Sastanak radne skupine održava se jednom godišnje, planirano krajem rujna ili početkom listopada.
- Laboratorij za kontrolu sredstava za zaštitu bilja je akreditiran u ožujku 2019. godine prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007 od strane Hrvatskoj akreditacijskoj agenciji te sukladno novoj Uredbi o službenim kontrolama (EU) 2017/625 (Uredba (EU) 2017/625 Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o službenim kontrolama i drugim službenim aktivnostima kojima se osigurava primjena propisa o hrani i hrani za životinje, pravila o zdravlju i dobrobiti životinja, zdravlju bilja i sredstvima za zaštitu bilja, o izmjeni uredaba (EZ) br. 999/2001, (EZ) br. 396/2005, (EZ) br. 1069/2009, (EZ) br. 1107/2009, (EU) br. 1151/2012, (EU) br. 652/2014, (EU) 2016/429 i (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća, uredaba Vijeća (EZ) br. 1/2005 i (EZ) br. 1099/2009 i direktiva Vijeća 98/58/EZ, 1999/74/EZ, 2007/43/EZ, 2008/119/EZ i 2008/120/EZ te o stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 854/2004 i (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 89/608/EEZ, 89/662/EEZ, 90/425/EEZ, 91/496/EEZ, 96/23/EZ, 96/93/EZ i 97/78/EZ te Odluke Vijeća 92/438/EEZ (Uredba o službenim kontrolama) i preporukama Europske Komisije navedene u Izvješću revizije provedene u Hrvatskoj u cilju kontrole stavljanja na tržište i uporabe sredstva za zaštitu bilja (ref. Ares (2016)834877-17/02/2016). Laboratorij je u 2017. i 2018. godini bio uključen u program međulaboratorijske suradnje koji organizira FASFC, Belgija u području analitike formulacija sredstava za zaštitu bilja. Sudjelovanje u međulaboratorijskim ispitivanjima osigurava Laboratorij redovito sudjeluje u međulaboratorijskim ispitivanjima od 2017. godine koje organizira FASFC, Belgija, te AGES, Austrija, u području analitike formulacija sredstava za zaštitu bilja. Sudjelovanje u međulaboratorijskim ispitivanjima osigurava Laboratoriju da dokaže svoju sposobnost naručitelju analiza tako i akreditacijskom tijelu.

Tablica 51. Usporedba brojčanih pokazatelja analiziranih uzoraka i laboratorijskih analiza u okviru programa postregistracijske kontrole (monitoringa formulacija) sredstava za zaštitu bilja za 2017., 2018. i 2019. godinu.

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Program postregistracijske kontrole sredstava za zaštitu bilja	97 uzoraka 910 laboratorijskih analiza	138 uzoraka 1359 laboratorijskih analiza	69 uzoraka 621 laboratorijskih Analiza (ovisno o vrsti formulacije i količini uzorka)	70 uzoraka 594 laboratorijskih analize	50,72 (uzorak) 43,70 (laboratorijske analize)	101,44 (uzorak) 95,65 (laboratorijske analize)

Tablica 52. Usporedba brojčanih pokazatelja analiziranih uzoraka i laboratorijskih analiza u okviru programa inspeksijskog nadzora sredstava za zaštitu bilja za 2017., 2018. i 2019. godinu.

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Inspeksijski nadzor	33 uzorka 347 laboratorijskih analiza	2 uzorka 12 laboratorijskih analiza	Broj nije poznat unaprijed	1 uzorak 9 laboratorijskih analiza	50,00 (uzorak) 75,00 (laboratorijske analize)	Nije moguće utvrditi

Tablica 53. Usporedba brojčanih pokazatelja laboratorijskih analiza na zahtjev stranaka za 2017., 2018. i 2019. godinu.

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Inspeksijski nadzor	3 uzorka 11 laboratorijskih analiza	10 uzoraka 90 laboratorijskih analiza	Broj nije poznat unaprijed	26 uzoraka 279 laboratorijskih analiza	260,00 (uzorak) 310,00 (laboratorijske analize)	Nije moguće utvrditi

- Stručnjaci Odjela za istraživanje i primjenu SIT tehnike sudjelovali su kao suradnici na programima posebnog nadzora za štetne organizme: CTV- Izvaneuropski izolati, Zlatna žutica vinove loze (FD), *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, *Phyllosticta citricarpa*, kao i u provedbi izvještajno prognoznih poslova. Nastavljena je koordinacija PPN-a izvaneuropske voćne muhe, kao i obavljanje analiza u laboratoriju Odjela za istraživanje i primjenu SIT tehnike. U sklopu PPN poslova u Odjelu je ukupno obavljen 341 vizualni pregled, sakupljeno 770 uzoraka, obavljen je 341 vizualni pregled te su provedene 292 analize.
- Provođenje Akcijskog plana suzbijanja sredozemne voćne muhe u dolini Neretve:
 - Program se provodi u suradnji Ministarstva poljoprivrede, kao nositelja a pod koordinacijom Upravljačkog tima. Ispod upravljačkog tima za operativni dio oformljeni su Operativni timovi: Sektora fitosanitarne politike MP, HAPIH-CZB-a, Fitosanitarne

inspekcije, Poljoprivredne inspekcije, HPŠSS-e, Dubrovačko-neretvanske županije, lokalnih jedinica samouprave i posjednika bilja. U 2019. godini nastavljeno je s aktivnostima dodjeljenim Operativnom timu HAPIH-CZB, temeljem Akcijskog plana a koje su uključivale:

- Monitoring populacije odraslih jedinki sredozemne voćne muhe na 158 kontrolnih lokacija na području cijele doline Neretve, prikup ulova i pregled ulova pod UV lampama i izrada izvješća na tjednoj razini.
- Osim u dolini Neretve monitoring populacije odraslih, radi usporedbe i evaluacije rezultata suzbijanja, pratio se na odabranim lokalitetima u Dubrovačko-neretvanskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji.
- Monitoring ličinki redosljedom dozrijevanja najvažnijih domaćina na cijelom području doline Neretve kroz sustavne obilaskе i prikup malih simptomatičnih uzoraka plodova u voćnjacima sa naglaskom na voćnjake breskve, nektarine i mandarine, evidentiranje obilazaka i uzoraka. U ovoj aktivnosti obavljeno je prikupljanje velikih uzoraka (60-100 Kg) svih dosad potvrđenih i nekih nepotvrđenih domaćina na cijelom području doline Neretve.
- Osim u dolini Neretve monitoring ličinki, radi usporedbe i evaluacije rezultata suzbijanja, pratio se na odabranim lokalitetima u Dubrovačko-neretvanskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji.
- Paralelno, kroz navedene monitoringe provodila se aktivnost reagiranja u slučaju rane detekcije žarišta u vidu slanja obavijesti Fitosanitarnoj inspekciji radi postupanja prema važećoj Naredbi (NN. 73/18).
- Provođenje mjera adulticidnog suzbijanja sredozemne voćne muhe u voćnjacima breskve i nektarine, smokvicima, prirodnom okolišu i na javnim površinama postavljanjem lovki za masovni ulov na cijelom području doline Neretve, evidentiranje.
- Provođenje tehnike sterilnih kukaca (SIT) na području od Ušća do grada Opuzena, dovoz i prijem pošiljki biološkog materijala-laboratorijski steriliziranih kukuljica, priprema hrane, pakiranje, razvoj, provođenje procesa aromaterapije, sterilizacija oprema za razvoj korištenjem visokotlačnog perača.
- Ispuštanje sterilnih jedinki obavljalo će hodajući u voćnjacima ispuštanjem iz sustava papirnatih vrećica, pothlađivanjem i kolekcijom imaga za strojno ispuštanje kao i uporabom čamaca s ciljem što bolje distribucije jedinki na površini od cca 5000 ha.
- Paralelno sa prijemom pošiljki odrađivalo se postavljanje i očitavanje standardnih testova kontrole kvalitete biološkog materijala sterilnih kukuljica i razmjena podataka s ugovorenim partnerom na tjednoj razini.
- Izrada i prezentacija odrađenih aktivnosti i rezultata suzbijanja.
- Djelatnici Odjela sudjelovali su u povjerenstvima Ministarstva poljoprivrede u izradi i dopuni Akcijskog plana i Naredbe za suzbijanje i spriječavanje širenja sredozemne voćne muhe *Ceratitis capitata* (Wied.) kao i u radu županijskog povjerenstva za mandarinu.
- Zajedno sa ostalim dionicima u provedbi Akcijskog plana o poduzimanju mjera za spriječavanje širenja i suzbijanje sredozemne voćne muhe *Ceratitis capitata* (Widemann) u dolini rijeke Neretve tijekom 2019.(predstavnici DIRH-a (fitosanitarna i poljoprivredna inspekcija)), Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva Ministarstva poljoprivrede, Udrugom proizvođača mandarina, predstavnicima jedinica lokalne samouprave na području doline Neretve, Dubrovačko – neretvanske županije sa svojim razvojnim Agencijama, Sveučilište u Dubrovniku) održane su prezentacije s ciljem izvještavanja o poduzetim aktivnostima tijekom 2018.g.:

- CZB: Provođenje Akcijskog plana suzbijanja sredozemne voćne muhe – *Ceratitis capitata* Wied. U dolini Neretve tijekom 2018. godine. Aktivnosti Operativnog tima HAPIH-CZB, Ministarstvo Poljoprivrede, Zagreb, 29. ožujak 2019.
- CZB: Provođenje Akcijskog plana suzbijanja sredozemne voćne muhe – *Ceratitis capitata* Wied. U dolini Neretve tijekom 2018. godine. Aktivnosti Operativnog tima HAPIH-CZB, Metković, 25. travanj 2019.

Tablica 54. Brojčani pokazatelji provođenja programa suzbijanja sredozemne voćne muhe u 2017., 2018., planirano za 2019. i izvršenje za 2019. godinu

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Uvezene pošiljke biološkog materijala	50	62	62	56	90	90
Laboratorijski pregledi uzoraka plodova	160	400	400	1525	381	381
Broj lovki za detekciju i monitoring	158	160	160	167	104	104
Pregledi kontrolnih lovki	44	44	44	50	113	113
Testovi kontrole kvalitete	168	62	62	56	90	90
Broj parametara u testovima kontrole kvalitete	10	10	10	10	100	100
Količina lovki za masovni ulov u žarištima i urbanim zonama	3288	4500	4500	3593	79	79

Suradnja s drugim institucijama:

- Nastavljena je suradnja s međunarodnim organizacijama čije je djelovanje vezano uz rad Centra;
- Djelatnici Centra su aktivno sudjelovali u radu Međunarodnih organizacija (EPPO), u Povjerenstvima pri MP za izradu propisa iz područja biljnog zdravstva, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrtu propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi MP;
- Nastavljena je aktivna suradnja s Fitosanitarnom inspekcijom Državnog inspektorata u području propisanih poslova Centra;
- Suradnja u Povjerenstvima pri MP za izradu propisa iz područja biljnog zdravstva, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrtu propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi MP;
- Suradnja s Hrvatskom gospodarskom komorom i udrugama proizvođača u Republici Hrvatskoj;

- Suradnju s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te s Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu;
- Centar surađuje s Upravom za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva Ministarstva poljoprivrede po pitanjima edukacija djelatnika te Uprave, ali i organizaciji te sudjelovanju na njihovim radionicama lokalnog i regionalnog karaktera.
- Centar surađuje sa svim udrugama i proizvođačima u Republici Hrvatskoj koji traže suradnju i sudjelovanje naših djelatnika u edukacijama kako na raznim manifestacijama, radionicama, izložbama vina, poljoprivrednih proizvoda i slično. Održane radionice za posjednike bilja:
 - Ivančan, G.: Zlatna žutica vinove loze – kako dalje? Godišnja Skupština Vrbovečke udruge vinogradara i vinara, Vrbovec, 3. ožujak 2019
 - Ivančan, G., Budinščak, Ž.: Rezultati provedbe programa posebnog nadzora „Zlatna žutica vinove loze i S. titanus” u Vukovarsko-srijemskoj i Brodsko-posavskoj županiji 2010.-2018., Vukovar, 7. svibanj 2019.
 - Ivančan, G., Budinščak, Ž.: Rezultati provedbe programa posebnog nadzora „Zlatna žutica vinove loze i S. titanus” i Akcijskog plana u Bjelovarsko-bilogorskoj, Koprivničko-križevačkoj i Virovitičko-podravskoj županiji, Bjelovar, 15. svibanj 2019.
 - Ivančan, G., Budinščak, Ž.: Rezultati provedbe programa posebnog nadzora „Zlatna žutica vinove loze i S. titanus” i Akcijskog plana u Karlovačkoj i Zagrebačkoj županiji i Gradu Zagrebu, Zagreb, 17. svibanj 2019.
 - Ivančan, G., Budinščak, Ž.: Rezultati provedbe programa posebnog nadzora „Zlatna žutica vinove loze i S. titanus” i Akcijskog plana u Varaždinskoj, Međimurskoj i Krapinsko-zagorskoj županiji Varaždin, 18. lipanj 2019

6.4.4 POSEBNI CILJ 4.4 Aktivnosti vezane za tlo

AKTIVNOST

U Centru za tlo nastavljaju se aktivnosti s ciljem zaštite poljoprivrednog zemljišta, tj. zaštite tala Republike Hrvatske kao općeg dobra i značajne sastavnice okoliša, sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN 20/18, 115/18, 98/19.), Zakonu o poljoprivredi (Narodne novine 118/118), Deklaraciji o zaštiti okoliša u Republici Hrvatskoj (NN 34/92), Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša (NN 46/02), Zakonu o zaštiti okoliša (NN 110/07, 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18.), Strategiji održivog razvoja Republike Hrvatske (Narodne novine 30/09), Odluci o prihvaćanju Nacionalnog plana za provedbu Stockholmske konvencije o postojećim organskim onečišćujućim tvarima (Narodne novine 145/08), i dr.

Poslove zaštite poljoprivrednog zemljišta obavlja Agencija kroz Centar za tlo. Poslovi zaštite poljoprivrednog zemljišta obavljaju se kroz program trajnog praćenja stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta i kroz ispitivanje plodnosti tla.

- U 2019. godini u Odjelu za zaštitu poljoprivrednog zemljišta započeta je pripremna faza za provođenje „Programa trajnog praćenja stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta“ koji ima za cilj zaštitu poljoprivrednog zemljišta od degradacije. Pripremna faza za provedbu monitoringa na državnoj razini uključivala je reviziju Programa i troškovnika sukladno novom Pravilniku o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta NN 47/19. koji je stupio na snagu krajem svibnja.

Tablica 55. Realizirane pripremne aktivnosti na provedbi „Programa trajnog praćenja stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta“ u 2019. godinu

Aktivnost	Vremenski period	Planirani broj
Revizija Programa trajnog praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta Republike Hrvatske te revizija troškovnika (sukladno Pravilniku o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta NN 47/19.)	svibanj-lipanj	√

- Odjel za zaštitu poljoprivrednog zemljišta provodio je praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta kroz ispitivanje plodnosti tla prema novom Zakonu o poljoprivrednom zemljištu NN 20/18, 115/18, 98/19. prema kojem su fizičke i pravne osobe upisane u upisnik poljoprivrednika dužne pratiti stanje poljoprivrednog zemljišta evidentiranog u sustav za identifikaciju poljoprivrednih parcela i evidenciju uporabe poljoprivrednog zemljišta u digitalnom grafičkom obliku (ARKOD sustav) ispitivanjem plodnosti tla te voditi evidenciju o primjeni gnojiva (mineralnih i organskih), poboljšivača tla i pesticida. Praćenje stanja u smislu ispitivanja plodnosti tla obavljaju i drugi ovlašteni laboratoriji koje je rješenjem na rok od četiri godine ovlastilo Ministarstvo poljoprivrede.

Praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta provodilo se na temelju analize tla:

- na zahtjev korisnika, svake četvrte godine;
- za korisnike koji su upisani u upisnik proizvođača integrirane i ekološke proizvodnje po zahtjevima takve proizvodnje;
- za korisnike poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje se koristi na temelju ugovora o zakupu, zakupu zajedničkog pašnjaka i zakupu za ribnjake, dugogodišnjeg zakupa i koncesije tijekom prve godine nakon uvođenja u posjed i zadnje godine prije isteka ugovora te periodično najmanje svake četvrte godine za vrijeme trajanja zakupa.

Minimalna površina za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta propisana je Pravilnikom o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta NN 47/19 koji je stupio na snagu krajem svibnja i odnosi se na poljoprivredno zemljište čija je veličina jednaka ili veća od 1,00 ha, a koje se u naravi koristi kao oranica, livada, pašnjak, krški pašnjak, vinograd, voćnjak, maslinik te kao kulture kratke ophodnje ili mješoviti višegodišnji nasad. Prema podacima Agencije za plaćanje u poljoprivredi na dan 15. siječnja 2018. godine u ARKOD je upisano 1.124.436,44 ha u sklopu 1.334.109 parcela, gdje je više od 80% parcela površinom manje od 1,00 ha. Za ARKOD parcele koje su manje od 1 ha na temelju analize rizika koji će biti izrađena tijekom 2020. godine utvrdit će se obveza praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta do 5 % parcela i/ili površina. Analiza rizika obuhvaća: način korištenja poljoprivrednog zemljišta, prijetnje prema tlu, veličinu površine, ukupne površine poljoprivrednog gospodarstva. Agencija će o obvezi koja proizlazi iz analize rizika obavijestiti korisnike.

Tablica 56. Prikaz poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD po razredima (broj parcela i površina u hektarima)

Razredi (ha)	Broj parcela	Površina (ha)
<1	1.111.064	354.825,48
1-3	175.070	280.498,57
3-5	22.790	85.881,26
5-10	12.122	83.434,19
10-20	7.397	105.091,88
20-50	4.766	137.294,59
50-100	691	45.792,56
100-300	204	29.752,60
300-750	5	1.865,31
750-1500	0	0,00
1500-3000	0	0,00
>3000	0	0,00
UKUPNO	1.334.109	1.124.436,44

Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 15. siječnja 2018. godine

- Sve podatke o oštećenju poljoprivrednog zemljišta sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu i rezultate svih laboratorijskih analiza tla drugi ovlaštenu laboratoriji i institucije dostavili su u Centru za tlo. Podaci će se na propisan način biti uneseni u informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta u modul koji se odnosi na ispitivanje plodnosti tla koji će povezati sve dionike sustava u jedinstvenoj bazi podataka informacijskog sustava za zaštitu poljoprivrednog zemljišta.

Na temelju podataka provedbe ispitivanja plodnosti tla iz 2019. godine planira se priprema programa nadzora provedbe na terenu i u laboratoriju za 2020. godinu.

Kontrolu provedbe praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta po službenoj dužnosti obavljat će Agencija, odnosno Centar za tlo (na terenu i u laboratoriju) kao referentni laboratorij koji je ovlastio ministar.

- Odjel za zaštitu poljoprivrednog zemljišta u 2019. godini provodio je aktivnosti vođenja evidencije provedbe agrotehničkih mjera na području cijele RH sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu NN 20/18, 115/18, 98/19. i Pravilniku o agrotehničkim mjerama NN 22/19. Izvješća o provedbi agrotehničkih mjera na području gradova i općina dostavilo je 135 od ukupno 556 gradova i općina na području RH, što je 24,3 %. Ovim Pravilnikom propisuju se agrotehničke mjere koje moraju provoditi vlasnici i posjednici poljoprivrednog zemljišta prilikom obrade poljoprivrednog zemljišta kako se ne bi umanjila njegova bonitetna vrijednost.
- U Odjelu su tijekom 2019. godine pokrenute pripremne aktivnosti za izradu Informacijskog sustava za zaštitu poljoprivrednog zemljišta sukladno Zakonu o poljoprivrednom zemljištu NN 20/18, 115/18, 98/19. i Pravilniku o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta NN 47/19. Informacijski sustav za zaštitu poljoprivrednog zemljišta je interoperabilni sustav za unos, verifikaciju, javnu objavu i razmjenu prostornih podataka koji se prikupljaju na temelju Zakona o poljoprivrednom zemljištu u dijelu koji se odnosi na održavanje, zaštitu i korištenje poljoprivrednog

zemljišta. Informacijski sustav je organiziran kao sustav samostalnih funkcionalnih cjelina – modula za unos i verifikaciju podataka koji se mogu međusobno povezivati.

- U 2019. godini započeta je informatizacija Centra za tlo. Prikupljeni su podaci od ovlaštenih institucija i laboratorija koji su dobiveni provedbom praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta te će biti smješteni u budući Informacijski sustav podataka o zaštiti poljoprivrednog zemljišta na razini Republike Hrvatske, ovisno o dostupnim financijskim sredstvima.
- Laboratorij je nastavio sa razvojem i održavanje sustava kvalitete sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007. U 2019. godini odrađena je prilagodba sustava kvalitete prema reviziji norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017 i proširenje područja akreditacije na metodu utvrđivanja proteina u žitaricama.
- U Odjelu laboratorija nastavlja se sa radom na području agrokemije, prikupljene su ponude za opremanje laboratorija za mikrobiologiju i biologiju tla.
- Odjel laboratorija zaprimio je i analizirao ukupno 6015 uzoraka tijekom 2019. godine. Osim uzoraka koji su odrađeni za potrebe ispitivanja plodnosti tla, odrađen je znatan broj uzoraka i na ostale parametre (N-min, CEC, teški metali, mikroelementi, fizikalne analize – mehanički sastav, volumna gustoća i dr.), uzorci biljnog materijala i organskih gnojiva.
- Odjel je za potrebe Centra za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo odardio zaprimanje uzoraka vina.
- Odjel laboratorija je sudjelovao u provođenje međulaboratorijskih usporedbi (Proficiency i Ring testovi) sukladno akreditacijskom standardu (HRN EN ISO/IEC 17025);
- Odjel laboratorija odradio je revalidaciju pojedinih analitičkih metoda ispitivanja i procijenjenih mjernih nesigurnosti.
- Odjel laboratorija proveo je edukaciju vezano uz validaciju i verifikaciju analitičkih metoda, te novog izdanja norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017.

Tablica 57. Usporedba brojeva analiziranih uzoraka po vrstama za 2017. i 2018. godinu i 2019. godinu i indeks (2019. / 2018.) i indeks (2019. / plan 2019.)

Vrsta uzoraka	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019 / 2018)	Indeks (2019 / plan 2019)
Kemija tla	2.528	2.902	5.000	5.012	172,7	100,2
Fizika tla	182	61	150	65	106,6	43,3
Biljni materijal	58	378	300	874	231,2	291,3
Organska gnojiva	90	73	100	64	87,7	64
Ukupno	2.858	3.414	5.550	6.015	176,2	108,4

Suradnja s županijama, lokalnim upravama i znanstvenim institucijama

- Odrađen je nastavak i proširenje suradnje na projektima od zajedničkog interesa.

Suradnja s tvrtkama, institucijama ustanovama

- Centar je nastavio i proširio suradnju na poslovima ispitivanja uzoraka tla, biljnog materijala i gnojiva s tvrtkama i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.
- Centar je nastavio suradnju s CROLAB-om i Hrvatskim mjeriteljskim društvom (HMD) na sustavima upravljanja te ostalim temama vezanih uz rad laboratorija s ciljem povećanja učinkovitosti rada i uspostave izvrsnosti u laboratoriju.
- Centar je sudjelovao u radu Povjerenstava pri MP vezanih uz izradu propisa iz područja zaštite poljoprivrednog zemljišta, u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrtu propisa te je stručna potpora nadležnoj upravi MP.
- Centar je za potrebe projekta istraživanja i razvoja u sektoru voća za potrebe Centra za voćarstvo i povrćarstvo odradio analize biljnog materijala i tla.
- Centar je nastavio i pojačao suradnja s Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Osijek
- Nastavljena je suradnja sa HTD-om.

6.4.5 POSEBNI CILJ 4.5 Aktivnosti vezane za sigurnost hrane

AKTIVNOSTI

U Centru za sigurnost hrane obavljaju se aktivnosti s ciljem zaštite života i zdravlja ljudi te zdravlja i dobrobiti životinja. Osnovna djelatnost CSH je procjena rizika u području sigurnosti hrane i hrane za životinje te obavještanje o rezultatima procjene rizika. Aktivnosti CSH provode se sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN 111/18), Zakonu o hrani (NN 81/13, 14/14, 30/15, 115/18), Zakonu o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN 81/2013, 115/18), Zakon o genetski modificiranim organizmima (N.N. 70/05, 137/09,28/13,47/14 i 15/18, 115/18) te Pravilniku o izdavanju znanstvenog mišljenja i pružanju znanstvene i tehničke pomoći (NN 130/2009), Pravilniku o pravilima uspostave nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje (NN 043/2010), Pravilniku o ovlašćivanju službenih i referentnih laboratorija za hranu i hranu za životinje (NN 86/2010) i Pravilniku o sustavu brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (NN 86/2012).

U okviru navedenog, Centar je ostvario svoje zadaće kroz sljedeće aktivnosti:

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete - nastavljena je provedba sustava kvalitete sukladno normi ISO 9001:2015;
- Koordiniranje nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje;
- Znanstveno mišljenje: Povezanost dobrobiti krava i pojave subkliničkog mastitisa, sigurnosti i kvalitete mlijeka - izrađeno, potrebno je osnovati RG koja će ga usvojiti;
- Znanstveno mišljenje o unosu soli putem kruha i pekarskih proizvoda za odraslu populaciju u Republici Hrvatskoj - izrađeno, potrebno je osnovati RG koja će ga usvojiti;
- Znanstveno mišljenje u unosu soli iz mesnih prerađevina za odraslu populaciju u Republici Hrvatskoj - izrađeno, potrebno je osnovati RG koja će ga usvojiti;
- Završeno koordiniranje nacionalnog sustava za prikupljanje i prijavu podataka o zoonozama, uzročnicima zoonoza, antimikrobnoj rezistenciji, epidemijama

uzrokovanim hranom, statusima stada vezano za brucelozu i tuberkulozu i populacijama životinja;

- Prikupljeni, validirani i prijavljeni podaci o kontaminantima porijeklom iz hrane i hrane za životinje Europskoj agenciji za hranu;
- Uspostava i implementacija Nacionalnog podatkovnog repozitorija rezultata službenih kontrola hrane i hrane za životinje – u izradi;
- Uspostava Nacionalne baze podataka o prehrambenim navikama i sastavu hrane – u izradi;
- Provedeno istraživanje - Određivanje T-2 i HT-2 toksina u žitaricama uzgojenim u RH;
- Provedeno istraživanje - Citrinin i aristolohična kiselina kao kontaminanti žitarica i potencijalni uzročnici endemske nefropatije.

Tablica 58. Aktivnosti vezane uz RASFF sustav u 2019. godini

Aktivnosti	2017.	2018.	2019. Plan	Izvršenje 2019.	Index 2019/2018	Indeks (2019/plan2019)
Broj inicijalnih procjena rizika (IPR)	24	11	Nije moguće planirati jer zahtjevi dolaze od NK ovisno o vrsti i broju obavijesti EU RASFF sustava i nacionalnog sustava	14	127,27 %	/
Broj zaprimljenih RASFF obavijesti	78	90		95	105,56 %	/
UKUPNO	102	101		109	107,92 %	/

Suradnja s europskim institucijama:

- Sudjelovanje u radu tijela EFSA-e:
 - Advisory Forum (01.-04.04.2019, Bukurešt, 01.-05.07.2019., Reykjavik, 16.-20.09.2019., Helsinki, 25.-29.11.2019., Parma)
 - Focal Point Network (25.-28.02.2019., Parma, 20.-23.05.2019., Sarajvo, 03.-05.09.2019., Sofija, 11.-15.11.2019., Parma)
 - "ALPHA Unit – AHAW Panel, Scientific Network for Risk Assessment in Animal Health and Welfare" (19.-22.05.2019, Parma)
 - BIOCONTAM Unit, Scientific Network for Microbiological Risk Assessment (MRA) (20.-23.05.2019, Parma)
 - CEN Network, Scientific Network on Communications (13.-15.03.2019, Parma)
 - DATA Unit, Scientific Network on Zoonoses Data Collection (20.-22-10.2019., Parma)
 - DATA Unit, Scientific Network on Chemical Occurrence Data (19.-21.03.2019., Parma)
 - DATA Unit, Scientific Network on Food Consumption Data (20.-23.05.2019., Parma)
 - "GMO Unit, Scientific Network for Risk Assessment of GMOs (Food and Feed)" (17.-20.06.2019., Parma)
 - SCER Unit, Scientific Network on Emerging Risk Exchange (EREN) (09.-11.04.2019., Parma, 19.-22.11.2019, Pariz)

- SCER Unit, Scientific Network on Risk Assessment of Nanotechnologies in Food Feed (NANO) 24.-27.09.2019., Stresa)
- Sudjelovanje u radu WHO INFOSAN mreže (08.-12.12.2019- Abu Dhabi)
- Suradnja s Federal Institute for Risk Assessment (BfR)
- Suranja s Austrijskom agencijom za zdravlje i sigurnost hrane (AGES).

Suradnja s nacionalnim institucijama:

- Institucije iz područja sigurnosti hrane u RH
- Institucije s kojima je potpisan sporazum o suradnji
- Institucije s Liste nacionalne mreže institucija iz područja sigurnosti hrane i hrane za životinje temeljem Pravilnika o pravilima uspostave nacionalne mreže institucija u području sigurnosti hrane i hrane za životinje (NN 43/10)
- Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
- Agronomski fakultet, Zagreb
- Veterinarski fakultet, Zagreb
- Prehrambeno tehnološki fakultet Osijek
- Prehrambeno biotehnološki fakultet, Zagreb
- Medicinski fakultet, Osijek
- Medicinski fakultet, Zagreb
- Medicinski fakultet, Split
- Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb
- Hrvatski veterinarski institut, Zagreb,
- Institut „Ruđer Bošković“, Zagreb
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Zagreb
- Nastavni zavod za javno zdravstvo „Dr. Andrija Štampar“
- i ostale nacionalne institucije koje djeluju u području sigurnosti hrane.

Tablica 59. Brojčani pokazatelji aktivnosti vezanih uz razmjenu znanstvenih informacija putem EFSA Focal point mreže u 2019. godini

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan2019)
Broj informacija u NMI	70	85	Nije moguće planirati jer obavijesti i upiti dolaze od EFSA-e i nacionalnih FP zemalja članica ovisno potrebama	78	91,76 %	/
Broj informacija objavljenih na web stranici HAH-a	22	22		2	9,09 %	/
Ukupno	92	107		80	74,77 %	/

Tablica 60. Brojčani pokazatelji aktivnosti vezanih uz upite građana i medija u 2019. godini.

Aktivnost	2017.	2018.	2019. Plan	2019.	Indeks 2019/2018	Indeks (2018/2019 plan)
Upiti građana	191	203	Nije moguće planirati, jer upiti dolaze od trećih strana	116	57,14 %	/
Upiti medija	84	86		54	62,79 %	/
Ukupno	277	289		170	58,82 %	/

6.4.6 POSEBNI CILJ 4.6 Aktivnosti vezane za stočarstvo

AKTIVNOSTI

U Centru za stočarstvo provode se aktivnosti iz područja označavanja, registracije, uzgoja i testiranja domaćih životinja, a sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (Narodne novine, br. 115/18), Zakonu o poljoprivredi (Narodne novine 118/18), Zakonu o veterinarstvu (Narodne novine, br. 82/13), Nacionalnom programu očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj, Zakonu o zaštiti životinja (Narodne novine 102/17) i dr. Temeljem Sporazuma o poslovnoj suradnji s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju Sektor za podršku poslovnih procesa provodi pružanje tehničke pomoći pri popunjavanju i pripremi Jedinственог zahtjeva za ostvarivanje potpora u poljoprivredi, te provodi klasične kontrole na terenu prihvatljivosti izravnih potpora i IAKS mjera ruralnog razvoja te kontrola višestruke sukladnosti. Centar za stočarstvo pruža kontinuiranu stručnu i tehničku podršku radu uzgojnih udruženja, s naglaskom na razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Važnu aktivnost predstavlja promocija uzgoja domaćih životinja i stočarske proizvodnje općenito, pri čemu se posebno ističu stočarske izložbe i smotre, te izložbe poljoprivrednih proizvoda.

SEKTOR ZA UZGOJ I TESTIRANJE DOMAĆIH ŽIVOTINJA

- Provedena je registracija HAPIH-a kao javnog tijela u poslovima uzgoja i testiranja domaćih životinja (treća strana).
- Provedena je registracija HAPIH-a kao javnog tijela u provedbi uzgojnih programa u pasmina u kojih uzgojna udruženja nisu utemeljena (uzgojno udruženje).
- Provedena je provedba kontrole proizvodnosti u mliječnim, kombiniranim i mesnim stadima goveda sukladno preporukama ICAR-a.
- Nadzirana je provedba kontrole mliječnosti i plodnosti u ovaca i koza sukladno preporukama ICAR-a.
- Nadzirana je provedba kontrole proizvodnosti svinja iz hrvatskog uzgojnog programa.
- U suradnji sa uzgojnim udruženjima definiran je koordinacijski protokol vezan uz provedbu uzgojnih programa po pasminama.
- Pripremljeni su podaci za genetsko vrednovanje goveda, svinja, ovaca i koza.
- Održane su edukacije i radionice za djelatnike Centra za stočarstvo i uzgajivače.
- Organizirana su i održana godišnja savjetovanja za uzgajivače goveda, svinja, konja, ovaca i koza.
- Razvojem računalnih aplikacija (web aplikacija za posjednike) i alata potaknut je razvoj govedarske proizvodnje (primjena rezultata kontrole proizvodnosti, kontrola srodstva, upravljanje reproduktivnim statusom itd).
- Sudjelovalo se u pripremi dokumentacije za razvoj novih funkcionalnosti u sklopu postojećih aplikacija za Govedarstvo, Svinjogojstvo i Ovčarstvo.
- Sudjelovalo se u razvoju aplikacija na ručnim računalima, mobitelima (kontrola mliječnosti, ocjena vanjštine, registracija teladi) i velikim farmama (aplikacija za prijenos podataka).
- Sudjelovalo se u razvoju Registra reproduksijskog materijala goveda.
- Sudjelovalo se u pripremi podataka za procjenu uzgojne vrijednosti svinja BLUP metodom.

- Sudjelovalo se u praćenju trendova u uzgojnim populacijama domaćih životinja, provedbi uzgojni mjera, te postupcima očuvanja i održivog korištenja genetskih resursa.
- Sudjelovalo se u pripremi web stranice HAPIH-a.
- Provedena je suradnja s jedinicama lokalne i regionalne samouprave na projektima od zajedničkog interesa.
- Provedena je suradnja sa znanstvenim institucijama na projektima od zajedničkog interesa.
- Provedena je suradnja sa stočarskim poljoprivrednim gospodarstvima u provedbi postojećih aktivnosti, te poticati razvoj suradnje na novim aktivnostima.

Tablica 61. Brojno stanje uzgojnih populacija domaćih životinja

Godina	Krave	Ovce	Koze	Konji	Svinje
2014.	178.827	40.893	6.480	21.444	99.000
2015.	174.805	39.883	6.277	21.868	96.000
2016.	167.628	39.122	6.519	22.775	100.000
2017.	160.560	40.794	6.837	23.209	102.000
2018.	155.960	41.387	7.395	23.209	99.000

ODJEL ZA UZGOJ DOMAĆIH ŽIVOTINJA

- Provedena je suradnja sa uzgojnim udruženjima kao treća strana, koordinacija provedbe uzgojnih programa prema pasminama.
- Organizirale su se provedbe uzgojnih programa u onih pasmina u kojih nisu utemeljena uzgojna udruženja.
- Organizirala se provjera porijekla rasplodnih bikova za umjetno osjemenjivanje putem DNA testa (paternity testing), te uvesti provjere za bikove u prirodnom pripustu.
- Rutinskom provjerom srodstva omogućilo se sparivanje nesrodnih jedinki.
- Temeljem genetskih karakteristika izvršen je odabir ili preporuka bikova za umjetno osjemenjivanje i prirodni pripust.
- Unaprijeđen je sustav odabira najboljih roditelja buduće generacije.
- U suradnji sa uzgojnim udruženjima i centrima za umjetno osjemenjivanje odabrani su simentalški bikovi iz genomske selekcije za umjetno osjemenjivanje.
- Izrađen je plan umjetnog osjemenjivanja goveda za tekuću godinu.
- Unaprijeđen je sustav odabira teladi za genomsku selekciju u simentalskoj i holstein pasmini, s ciljem povećanja broja grla.
- Sudjelovao se u izradi prijedloga novih uzgojnih programa za određene pasmine goveda (buša, smeđa i mesne pasmine).
- Sudjelovao se u radu stručnih tijela uzgojnih udruženja, te pripremi stručnih članaka za glasila uzgojnih udruženja. (Uzgoj goveda, Ovčarsko-kozarski list, Svinjogojstvo),
- Sudjelovao se u pripremi podataka za izdavanje uzgojne dokumentacije (zootehnički certifikat) za potrebe uzgojnih organizacija.
- Izvršeno je izdavanje zootehničkih certifikata za vrste i pasmine domaćih životinja gdje je HAPIH uzgojno udruženje.
- Unaprijeđena je govedarska proizvodnja korištenjem plana osjemenjivanja izrađenog putem računalnog modela, izvršena promocija usluge i priprema podataka za izračun.

- Unaprijeđena je procedura za prihvata podataka kontrole mliječnosti iz robotskih sustava za mužnju (Lely i Westfalia).
- Sudjelovalo se u aktivnostima u svezi zaštite izvornih i ugroženih pasmina goveda.
- Planskim vođenjem uzgoja omogućeno je održavanje genetske strukture izvornih pasmina goveda.
- Provedeno je sudjelovanje u izradi procedura i plana prikupljanja uzoraka biološkog materijala za banku gena.
- Organizirano je prikupljanje uzoraka biološkog materijala za pohranu u banku gena.
- Provedeno je sudjelovanje u monitoringu ugroženih pasmina, te u analizi njihove genetske strukture.
- Izvršena je kontinuirana revizija matičnih stada izvornih pasmina svinja (crna slavonska, turopoljska i banijska šara), kako bi se očuvala genetska struktura izvornih pasmina.
- Sudjelovalo se u projektu sistematizacije rodovničkih podataka izvornih pasmina svinja.
- Sudjelovalo se u reviziji uzgojnih programa izvornih pasmina svinja.
- Sudjelovalo se u aktivnostima u svezi priznavanje nove izvorne pasmine svinja (mangulica).
- Sudjelovalo se u pripremi ažuriranih uputa za provedbu uzgojnih programa u svinja.
- Sudjelovalo se u provedbi uzgojnih programa kopitara i njihovoj reviziji.
- Sudjelovalo se u reviziji brojnog stanja kopitara.
- Sudjelovalo se u prikupljanju i korekciji rodovničkih, proizvodnih i vlasničkih podataka kopitara.
- Provedeno je testiranje roditeljstva na molekularnoj razini (DNK test) pasmina lipicanac, engleski i arapski punokrvnjak (konji).
- Provedena je identifikacija uvezenih kopitara.
- Ažurirali su se podaci u Središnjem registru kopitara (SRK).
- U SRK-u je izvršen upis novih grla (registracija ždrebadi i puladi), kao i registracija izlučenih grla.
- Prema zahtjevu uzgajivača obavljen je prijenos vlasništva kopitara i izdavanje potvrda o vlasništvu.
- Sudjelovalo se u izdavanju identifikacijskog dokumenta tj. putovnice za kopitare.
- Sudjelovalo se u edukaciji preglednika kopitara.
- Sudjelovalo se u analizi i korekciji proizvodnih podataka goveda, svinja, ovaca i koza.
- Održane su stočarske izložbe i smotre te promoviran uzgoj domaćih životinja.
- Objavljeni su znanstveni i stručni radovi.
- Sudjelovalo se u nacionalnim i međunarodnim razvojnim projektima.
- Vođena je evidencija matičnih stada ovaca i koza.
- Provedena je koordinacija matične evidencije i postupaka identifikacije i registracije kopitara.
- Vođene su matične knjige u konjogojstvu za pasmine za koje se provodi uzgojni program.
- Vođene su matične evidencije prema međunarodnim protokolima za pet pasmina konja (engleski punokrvnjak, arapski punokrvnjak, lipicanac, gidran, haflinger).

ODJEL ZA TESTIRANJE RASTA I RAZVOJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

- Provedena je kontrola proizvodnosti u mliječnim i kombiniranim stadima goveda sukladno preporukama ICAR-a, koja uključuje kontrolu mliječnosti, fitnesa i vanjštine.

- Provedena je provedba kontrole proizvodnosti u mesnim stadima goveda sukladno preporukama ICAR-a, koja uključuje kontrolu tovnosti (vaganja teladi i junadi), fitnesa i vanjštine.
- Pripremljen je godišnji plan rada ocjenjivača krava (mliječne, kombinirane i izvorne pasmine).
- Razvojem kontrolnih postupaka i alata sukladno preporukama ICAR-a optimiziran je sustav mjerenja, prikupljanja, obrade i analize podataka u stadima mliječnih i kombiniranih pasmina goveda.
- Provjerom kvalitete podataka u sklopu sustava nadkontrole doprinjelo se svi postupci u kontroli proizvodnosti mliječnih i kombiniranih pasmina goveda provode sukladno ICAR-ovim smjernicama.
- Proveden je performance test bikova s ciljem odabira najboljih grla za rasplod.
- Uvedena je ocjena tjelesne kondicije krava s ciljem održavanja optimalnog hranidbenog, zdravstvenog i reproduktivnog statusa.
- Poticana je provedba laboratorijskog testa ranog utvrđivanje bređosti krava s ciljem upravljanja reprodukcijom krava, te vršiti provjeru prikupljenih podataka.
- Provedena je organizacija kontrole mliječnosti i plodnosti u ovaca i koza sukladno preporukama ICAR-a.
- Izvršena je procjena uzgojnih vrijednosti BLUP za svojstva mliječnosti za mliječne pasmine ovaca i koza
- Razvijen je sustav genetskog vrednovanja za svojstva plodnosti i porodne težine alpina, srnaste i sanske pasmine koza
- Izvršeno je označavanje i registracija goveda, ovaca, koza, svinja i peradi.
- Provedeno je označavanje i registracija kopitara (konja i magaraca).
- Provedeno je ispitivanje radne sposobnosti konja.
- Organizirana je provedba kontrole proizvodnosti svinja iz hrvatskog uzgojnog programa, što uključuje kontrolu plodnosti krmača.
- Obavljena je ocjena uzgojne vrijednosti svinja FIELD testom.
- Izvršen je odabir mladih rasplodnih nerastova izvornih pasmina svinja.
- Uveden je sustav ocjene vanjštine nazimica izvornih pasmina svinja.
- Sudjelovalo se u utvrđivanju statusa maligne hipetermije (MHS) u izvornih pasmina svinja.
- Izvršen je izračun uzgojnih vrijednosti kod svinja BLUP animal modelom.
- Izvršeno je ocjenjivanje vanjštine muške janjadi i jaradi u sklopu performance testa.
- Sudjelovalo se u provedbi kontrole proizvodnosti kokoši hrvaticice i zagorskog purana.
- Sudjelovalo se u edukaciji ocjenjivača vanjštine goveda na međunarodnoj razini.
- Na razini HAPIH-a organizirala se edukacija ocjenjivača vanjštine goveda, svinja, ovaca i koza.
- Organizirala se provedba farmskog sustava kvalitete za meso junetine, janjetine i jaretine.
- Sudjelovalo se u provedbi sustava pomoći poljoprivrednim gospodarstvima pri popunjavanju zahtjeva za izravne potpore i pojedine mjere ruralnog razvoja.
- Provedeno je informiranje poljoprivrednih gospodarstva o višestrukoj sukladnosti.
- Proveden je sustav kontrole na terenu prihvatljivosti zahtjeva za potpore u poljoprivredi i pojedine mjere ruralnog razvoja.
- Unaprjeđena je procedura za prihvatanje podataka kontrole mliječnosti iz robotskih sustava za mužnju (Lely i Westfalia).

Tablica 62. Brojno stanje goveda i pojedinih kategorija u kontroli proizvodnosti

Godina	Goveda		Krave						Junad
			Ukupno		Kontrola proizvodnosti				
					Mliječnost	Vanjština	Fitnes	Tovnost	
	Grla	Stada	Grla	Stada	Grla	Stada	Grla	Grla	Grla
2014.	462.568	35.631	178.827	29.277	100.871	5.767	7.021	143.460	24.926
2015.	472.299	34.347	174.805	27.745	98.567	5.480	8.524	137.835	22.588
2016.	462.361	33.079	167.628	26.297	93.080	4.950	9.953	137.442	24.926
2017.	466.215	31.576	160.560	24.434	87.825	4.636	9.266	127.812	21.467
2018.	465.111	30.527	155.960	22.975	84.382	4.434	10.552	123.730	18.546

ODJEL ZA RAZVOJ I KOORDINACIJU RADA UZGOJNIH UDRUŽENJA

- Pružana je kontinuirana stručna i tehnička podrška u radu uzgojnih udruženja, što uključuje izradu i provedbu programa suradnje HAPIH-a sa uzgojnim udruženjima temeljem kojih se organizirao daljnji razvoj uzgojnih udruženja, s posebnim naglaskom na razvoj središnjih uzgajivačkih saveza.
- Izrađen je godišnji program rada za svaki od četiri središnja Saveza uzgajivača (H.U.SIM., SUHUH, HSUOIK i SUS).
- Suradivalo se sa Sektorom za uzgoj i testiranje domaćih životinja u provedbi uzgojnih aktivnosti i poslova koji se odnose na testiranje, genomsku selekciju, procjenu uzgojnih vrijednosti i odabir životinja koje su doprinjele daljnjem genetskom napretku populacije te unapređenju i razvoju stočarske proizvodnje (npr. sudjelovati u ocjeni vanjštine i projektu genomske selekcije).
- Pružana je tehnička potpora uzgojnim udruženjima (središnji uzgajivački savezi i uzgojne udruge) u pripremi dokumentacija za prijavu na natječaj Ministarstva poljoprivrede u svezi sufinanciranja rada uzgojnih udruženja.
- Pomagalo se u osmišljavanju i iznalaženju novih načina sufinanciranja uzgojnih udruženja u skladu sa pravnim propisima Republike Hrvatske i Europske Unije.
- Sudjelovalo se u izradi programa razvoja stočarske proizvodnje te pripadajućih studija.

Tablica 63. Održane Skupštine i sjednice Udruga i Saveza uzgajivača 2019.

	SKUPŠTINA / SJEDNICA	Mjesto i datum
1.	Godišnja skupština Saveza uzgajivača simentalskog goveda Zagrebačke županije i grada Zagreba	Vrbovec, 28. veljače 2019.
2.	14. Godišnja izvještajna skupština Središnjeg saveza udruga uzgajivača svinja	Virovitica, 06. ožujka 2019.
3.	Sjednica Upravnog i Nadzornog odbora Središnjeg saveza hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda	Sveti Ivan Žabno, 07. ožujka 2019.
4.	Izvještajna godišnja skupština Udruge međimurskih uzgajivača holstein goveda	Belica, 09. ožujka 2019.
5.	Godišnja skupština Hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda	Križevci, 14. ožujka 2019.
6.	Osnivačka skupština Saveza mesnih pasmina goveda	Sisak, 26. ožujka 2019.
7.	Godišnja skupština Udruge uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca	Gajna, 12. travnja 2019.
8.	Godišnja skupština SUHUH-a	Đakovo, 14. lipnja 2019.
9.	Godišnja skupština Europskog simentalskog Saveza	Austrija, Ried, 03. rujna 2019.
10.	Upravni Odbor udruge uzgajivača Srijemskog podolca	Sl. Brod, 26. Rujna 2019.

- Sudjelovalo se na stručnim seminarima i konferencijama u Hrvatskoj i inozemstvu, zbog upoznavanja sa zakonskom regulativom RH i EU iz područja poljoprivrede i prehrambene industrija - dvodnevno sudjelovanje na radionici u Osijeku „CAP FOR YOU“ u sklopu potpore Europske komisije „Potpora mjerama informiranja koje se odnose na Zajedničku poljoprivrednu politiku“.
- Izdavala se uzgojna dokumentacija za potrebe uzgojnih udruženja u govedarstvu, te administrirao u poslovima naplate njihovih usluga.
- Uređivala su se stručna glasila središnjih uzgojnih udruženja i tako popularizirati njihov rad - Izdani novi brojevi glasila: Mljekarski list i Uzgoj goveda.
- Sudjelovalo se u pripremi edukacija uzgajivača i organizaciji savjetovanja.
- Sudjelovalo se i organizirale edukacije i savjetovanja uzgajivača zajedno s drugim kolegama iz Centra za stočarstvo,
- Održano u 2019.:
 - Održana radionica „Strategija razvoja poljoprivrede RH nakon 2020.“,
 - Održana radionica „Dobra poljoprivredna praksa u ratarstvu i stočarstvu“, fakultet Agrobiotehničkih znanosti, Osijek (13.ožujak 2019.)
 - Održana radionica „Uzgoj i genetika- alati za unaprjeđenje stada“, Srednja gospodarska škola Križevci (29. ožujak 2020.) Održana međunarodna radionica ocjenjivača vanjštine krava na OPG- Imbrišić (na radionici su sudjelovali kolege iz Slovenije i Njemačke) (17.travnja 2019.)
 - Održana radionica „ Poljoprivrednik za 10“ iz programa ruralni razvoj RH 2014.- 2020.u Đakovu (06. svibnja 2019.).
 - 7.-9.10.Sastanak i radionica ocjenjivača vanjštine (Exterieur grupa) Europskog simentalskog saveza Slovačka Josip Crnić
- Sudjelovalo se u pripremi i održavanju stočarskih izložbi i smotri , te izložbi poljoprivrednih proizvoda.
- Poticalo se udruživanje uzgajivača i osnivanje proizvođačkih organizacija.
- Sudjelovalo se u pružanju savjetodavnih usluga članovima uzgojnih udruženja, što uključuje savjete o menadžmentu, genetici, hranidbi, reprodukciji, držanju, potporama, fondovima i ostalom.
- Poticalo se korištenje dodatnih stručnih usluga na farmama članova uzgojnih udruženja (kontrola stočne hrane, laboratorijsko utvrđivanje bređosti te izrada plana osjemenjivanja).
- Pružala se potpora članovima uzgojnih udruženja u njihovom sudjelovanju radu Hrvatske poljoprivredne komore (HPK) i drugih stručnih institucija i organizacija, kao i radu u stručnim skupinama i povjerenstvima Ministarstva poljoprivrede.
- Sudjelovalo se u promociji i označavanju poljoprivrednih proizvoda s hrvatskih farmi:
 - Održan medni doručak s hrvatskih pčelinjaka u Gudovcu (09. veljače 2019.)
 - Održan medni doručak s hrvatskih pčelinjaka u Osijeku (01. ožujka 2019.)
- Suradivalo se s domaćim institucijama na istraživanjima, stručna suradnja, usvajanje novih znanja i novih tehnologija (MP, Hrvatska gospodarska komora, Agronomski fakultet Zagreb, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Veterinarski fakultet Zagreb, Prehrambeno tehnološki fakultet Zagreb/Osijek, Visoko gospodarsko učilište Križevci (VGUK)...),
 - Održana edukacija za učenike Srednje gospodarske škole Križevci i studente iz VGUK na temu ocjenjivanja krava, radi pripreme njihovog odlaska na Europsko prvenstvo,

- Održana edukacija za studente Agronomskog fakulteta Zagreb, linearna ocjena vanjštine krava.

SEKTOR ZA PODRŠKU POSLOVNIH PROCESA

Sektor za podršku poslovnih procesa ustrojen je u 26 područnih ureda i središnjim uredom za koordinaciju rada područnih ureda, te je zadužen za provedbu svih aktivnosti Centra za stočarstvo koje se odvijaju u sklopu uzgoja i testiranja domaćih životinja te razvoja kroz terenski rad te promocije stočarske proizvodnje, primarno kroz stočarske izložbe i smotre, te izložbe poljoprivrednih proizvoda. Dodatno, Sektor je provodio, temeljem pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja tehničku potporu poljoprivrednim proizvođačima pri popunjavanju zahtjeva za potpore i kontrole prihvatljivosti zahtjeva za potpore u poljoprivredi, pojedinim mjerama ruralnog razvoja i višestrukoj sukladnosti. Sektor je osiguravao lokalnu tehničku i organizacijsku potporu svim aktivnostima Centra za stočarstvo. Sektor je koordinirao provedbu aktivnosti na području označavanja domaćih životinja i registracije poljoprivrednih gospodarstva sa stručnim službama Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede, provedbe delegiranih aktivnosti od strane Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, te koordinaciju sa stručnim službama Centra za stočarstvo i Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda na provedbi sustava kontrole proizvodnosti domaćih životinja.

- Provedena je kontrola proizvodnosti u mliječnim i kombiniranim stadima goveda sukladno preporukama ICAR-a, koja uključuje kontrolu mliječnosti, fitnesa i vanjštine.
- Provedena je kontrola mliječnosti i plodnosti u ovaca i koza sukladno preporukama ICAR-a.
- Pružana je potpora u organizaciji godišnjih savjetovanja za uzgajivače goveda, svinja, konja, ovaca i koza.
- Surađivalo se s jedinicama lokalne i regionalne samouprave na projektima od zajedničkog interesa.
- Surađivalo se sa stočarskim poljoprivrednim gospodarstvima u provedbi postojećih aktivnosti, te razvoj suradnje na novim aktivnostima.
- Izvršena su prikupljanja uzoraka biološkog materijala za pohranu u banku gena.
- Sudjelovalo se u organizaciji stočarskih izložbi i smotri, promovirao se uzgoj domaćih životinja.
- Proveden je farmski sustava kvalitete za goveda.
- Provedeno je označavanje i registracija domaćih životinja.
- Provedena je Registracija farmi poljoprivrednih proizvođača.
- Unoseni su strani zootehnički certifikati u selekcijsku bazu goveda, ovaca i koza.
- Proveden je program Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva poljoprivrede.

Tablica 64. Aktivnosti u provedbi Centra za stočarstvo i Sektora za podršku poslovnih procesa

Aktivnost	2017.	2018.	2019. (plan)	Izvršenje 2019	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Kontrola mliječnosti - krave	771.877	739.088	740.000	696.778	94,27	94,15
Kontrola mliječnosti - ovce	17.972	18.729	19.000	19.173	102,37	100,91
Kontrola mliječnosti - koze	19.512	18.364	18.000	21.046	114,60	116,92
Ocjena vanjštine krava	9.266	10.553	10.000	8.116	76,90	81,16
Ocjena vanjštine mladih bikova	168	194	180	176	90,72	97,77
Pregled uzgojne valjanosti stranih junica	1.355	1.126	2.500	2.920	259,32	116,80
Ocjenjivanje ovnova i jarčeva	580	605	620	543	89,75	87,58
Ocjenjivanje nerastića crne slavonske svinje	152	190	200	99	52,10	49,50
Označavanje i registracija goveda	44.795	42.763	40.500	40.753	95,29	100,62
Označavanje i registracija ovaca i koza	79.647	60.661	60.000	64.263	105,93	107,10
Označavanje i registracija peradi	7.153	6.651	7.000	7.864	118,23	112,34
Označavanje i registracija kopitara	2.596	3.149	3.200	4.698	149,19	146,81
Banka gena (uzorci)	2.198	2.826	2.700	2.923	109,06	108,25
FSK (farme)	4.647	2.908	4.000	5.985	205,81	149,62

Suradnja s drugim institucijama

- Provedena je suradnja s Ministarstvom poljoprivrede na poslovima vezanim uz označavanje i registraciju domaćih životinja, provedbu mjera agrarne politike te promociju poljoprivrednih proizvoda (dobrovoljni sustavi označavanje oznakama kvalitete, farmerski sustavi kvalitete itd).
- Provedena je suradnja sa uzgojnim udruženjima na poslovima testiranje rasta i razvoja domaćih životinja te genetskog vredovanja, kao i pružanje potpore u provedbi uzgojnih programa.
- Provedena je suradnja sa županijama, gradovima i općinama u promociji stočarske proizvodnje, te provedbi programa državne potpore.
- Provedena je suradnja sa znanstvenim institucijama na projektima usmjerenim na razvoj stočarske proizvodnje te primjenu novih alata, metoda i tehnologija.
- Provedena je suradnja sa uzgajivačima i poljoprivrednim gospodarstvima u konkretnoj primjeni rezultata kontrole proizvodnosti.
- Provedena je suradnja s međunarodnim organizacijama (ICAR, INTERBULL) i krovnim pasminskim udruženjima u primjeni međunarodno prihvatljivih standarda, metoda i pravila.

Tablica 65. Aktivnosti Centra za stočarstvo u 2019. godini

PARAMETRI		2018.	2019. plan	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan)
GOVEDARSTVO	Broj velikih mliječnih farmi na kojima je provedena kontrola mliječnosti	34	33	26	76,47	78,78
	Broj srednjih i malih gospodarstava na kojima je provedena kontrola mliječnosti	4.400	4.300	3.995	90,79	92,90
	Ukupan broj farmi i gospodarstava na kojima je provedena kontrola mliječnosti	4.434	4.333	4.021	90,68	92,79
	Broj uzorkovanih uzoraka mlijeka (na velikim mliječnim farmama)	175.468	168.300	141.630	80,71	84,15
	Broj uzorkovanih uzoraka mlijeka (na srednjim i malim gospodarstvima)	564.123	590.300	555.148	98,40	94,04
	Ukupan broj uzorkovanih uzoraka mlijeka na farmama i gospodarstvima	739.591	758.600	696.778	94,21	91,85
	Ocjena vanjštine krava prvotelki (simentalska pasmina)	4.743	4.200	3.969	83,68	94,50
	Ocjena vanjštine krava prvotelki (holstein pasmina)	5.810	4.800	4.147	71,37	86,95
	Ocjena vanjštine mladih bikova	159	180	176	110,69	97,77
	Broj izdanih rodovnika za goveda simentalske i holstein pasmine	650	1.500	1.750	269,23	116,66
	Broj uvezenih uzgojno valjanih junica (sve pasmine)	1.126	2.500	2.920	259,32	116,80
KONJOGOJSTVO	identifikacija uvezenih kopitara	/	10	15	/	150
	Zaprimljeni uzorci grive za DNA test	180	200	191	106,11	95,5
SVINJOGOJSTVO	Ocjenjivanje nerastića crne slavonske svinje	190	200	99	52,10	49,5
	Ocjenjivanje nazimica crne slavonske svinje (ocjenjivanje započelo od 01.01.2019.)	/	120	68	/	56,66

Tablica 66. Aktivnosti označavanja, registracije i uzorkovanja područnih ureda HAPIH-a u 2019. godini

PARAMETRI		2017.	2018.	2019. (plan)	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA	Goveda	44.795	42.763	40.500	40.753	95,29	100,62
	Ovce/Koze	79.647	60.661	60.000	64.263	105,93	107,10
	Svinje	/	6.727	5.000	5.875	87,33	117,50
	Perad	7.153	6.651	7.000	7.864	118,23	112,34
	Kopitari	2.596	3.149	3.200	4.698	149,19	146,81
	RFU (farme)	8.638	2.146	8.500	9.914	461,97	116,63
UZORKOVANJE	Banka gena	2.006	2.680	2.700	2.923	109,06	108,25
	Stočna hrana	446	725	900	931	128,41	103,44
	Test bređosti	803	4.230	4.800	4.811	113,73	100,22
	Med (uzorci)	158	515	700	721	140	103
KONTROLE	FSK (farme)	4.647	2.908	4.000	5.985	205,81	149,62
	KNT (kontrola – kampanja 2018.)	3.530	2.999	2.500	2.435	81,19	97,40
	Agronet	10.183	10.490	10.500	10.080	96,09	96

Tablica 67 a. Datumi održanih stočarskih izložbi i smotri u 2019. godini

Kalendar stočarskih izložbi za 2019. godinu		
Datum	Izložba	Mjesto održavanja
03.-05.05.2019.	23. Dani travnjaka KKŽ / Bambino cup (05.05.)	Koprivnica
10.-11.05. 2019.	11. Sajam poljoprivrede, obrtništva i gospodarstva Đakovo Expo/	Đakovo
11.05.2019.	XIX. izložba stoke i XXI. Izložba konja Krapinsko-zagorske županije „ Zlatar 2019.“, Bambino kup	Zlatar
12.05.2019.	Državna izložba lipicanaca i međuzupanijska izložba hrvatskog hladnokrvnjaka i hrvatskog posavca Slavonski Brod 2019.	Slavonski Brod
18.05.2019.	Županijska izložba stoke i bambino kup	Popovača
25.05.2019.	18. Izložba rapske ovce	Rab
01.06.2019.	V. Izložba konja i 4. Bambino kup LSŽ	Krivi Put-Senj

Kalendar stočarskih izložbi za 2019. godinu		
Datum	Izložba	Mjesto održavanja
08.06.2019.	17. županijska izložba simentalskog goveda	Dubrava
15.06.2019.	XI. kup mladih uzgajivača- Bambino kup	Gola
15.06.2019.	15. Smotra konja pasmine HH i ostalih pasmina konjogojske Udruge Vrbovec	Vrbovec
05.07.2019.	19. Izložba paške ovce i paškog sira	Novalja
13.07.2019.	Državna izložba konja	Sunja
28.07.2019.	Izložba rasplodne stoke Istarskog goveda Mandalenjina 2019.	Višnjan
06.-08.09.2019.	27. Jesenski međunarodni bjelovarski sajam i 27. Državna	Gudovac
22.09.2019.	Smotra Istarske ovce (u sklopu festivala sira u Svetvičenatu)	Svetvinčenat
25.09.2019.	Bambino kup- Svjetski dan mlijeka	Zagreb (Bundek)
08.-10.11.2019.	6. Državna izložba izvornih pasmina peradi	Križevci

Tablica 67 b. Stočarske izložbe u 2019. godini

	2017.	2018.	2019.	Izvršenje (01.01.- 30.06.2019.)	Izvršenje 2019.
IZLOŽBA GOVEDA	5	8 (+ 4 Bambino kupa)	5 (+ 8 Bambino kupa)	2 (6 Bambino kupa)	5 (7 Bambino kupa)
IZLOŽBA KOPITARA	3	8	8	4	7
IZLOŽBA OVACA I KOZA	7	8	6	1	4
IZLOŽBA SVINJA	5	5	2	1	2
IZLOŽBA PERADI	2	2	2	/	2

Izložbe i manifestacije

- Održana je Državna izložba stoke (Gudovac), prvi vikend u rujnu, Ministarstvo poljoprivrede pokrovitelj (svake godine iz Državnog proračuna MP plaća Bjelovarskom sajmu troškove Državne stočarske izložbe), a HAPIH uz uzgojna udruženja bio je glavni organizator - materijalni troškovi, putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj, naknada za članove komisija i suce.
- Održana je Državna izložba peradi (Varaždin) - materijalni troškovi, putni troškovi, dnevnice, naknada za članove komisije i suce.

- Održane i ostale stočarske izložbe i smotre - materijalni troškovi, putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj (prema potrebi).
- Održana je ocjena pastuha i kobilica u konjogojstvu (lipicanci) i ostale pasmine za koje pomažemo u provedbi uzgojnih programa - putni troškovi, dnevnice, naknada za članove komisije i suce.
- Održana su redovita godišnja Savjetovanja uzgajivača goveda, svinja, konja, ovaca i koza - putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj, naknade za predavače, materijalni troškovi, tiskanje materijala i zbornika, ugovor o organizaciji (*već su odrađena savjetovanja za govedare i konjogojce, svinjogojci su 28.-29. svibnja 2019., a ovčari u listopadu*).
- Održane su godišnje skupštine (osnivačke, redovne, izborne) uzgajivačkih udruženja, suradnja i poslovi na provedbi uzgojnih programa (putni troškovi, dnevnice).
- Održane su međunarodne aktivnosti (stručna izobrazba, edukacije, seminari, konferencije, kongresi, radionice, razmjena i usuglašavanje metoda i postupaka u provedbi uzgojnih programa, suradnja s inozemnim institucijama i savezima uzgajivača stoke) - putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj (prema potrebi).
- Održane su stručno edukativne radionice za naše djelatnike i uzgajivače s kojima surađujemo u provedbi uzgojnih programa i vođenju poljoprivrednih gospodarstava (međunarodne i domaće) - putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj (prema potrebi).
- Održan je Medni doručak – (U suradnji s MP održano je šest doručaka: u Osijeku, Gudovcu , Virovitici, Novoj Gradišci, Splitu i Zagrebu) putni troškovi, dnevnice, hotelski smještaj (prema potrebi), materijalni troškovi.
- Organizirana je izrada materijala potrebnih za održavanje stočarskih izložbi i smotri (medalje, rozete, pehari, zvona, diplome, zahvalnice...).

6.4.7 POSEBNI CILJ 4.7 Aktivnosti vezane za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda

AKTIVNOSTI

U Centru za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda provode se aktivnosti iz područja kontrole kvalitete mlijeka, meda i stočne hrane. Navedene aktivnosti provode se unutar Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka i Službe za kontrolu kvalitete meda i stočne hrane. Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM) je hrvatski nacionalni laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka. SLKM je započeo s radom 2002. godine s ciljem osiguranja jedinstvenog i neovisnog utvrđivanja kvalitete mlijeka za sve proizvođače i otkupljivače mlijeka u Republici Hrvatskoj. Osim uzoraka mlijeka koji se analiziraju radi pune provedbe Pravilnika o utvrđivanju sastava sirovog mlijeka (NN 27/17) i Pravilnika o pregledu sirovog mlijeka namijenjenog javnoj potrošnji (NN 84/16), u SLKM-u se ispituju i uzorci mlijeka uzeti u sklopu kontrole mliječnosti pojedinih grla, koja se obavlja kao sastavni dio provedbe uzgojnih programa. Postupak uzimanja uzoraka mlijeka prilikom kontrole mliječnosti kao i laboratorijska ispitivanja uzoraka propisuje International Committee for Animal Recording (ICAR). SLKM je 2004. godine akreditiran sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025, nakon čega je više puta uspješno proveden godišnji nadzor od strane Hrvatske akreditacijske agencije. Do danas je akreditirano 11 analitičkih metoda.

Služba za kontrolu kvalitete meda i stočne hrane obavlja poslove sukladno odredbama Pravilnika o medu (NN 53/15 i 47/17), Pravilnika o kakvoći uniflornog meda (NN 122/2009 i 141/13), Pravilnika o sigurnosti hrane za životinje (NN 102/16), te Uredbi Komisije (EZ) br. 165/2010 o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani u odnosu na aflatoksine. U sklopu Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. Ministarstva poljoprivrede, Služba provodi kontrolu stočne hrane na mikotoksine. U području kontrole kvalitete meda Služba, u suradnji s Hrvatskim pčelarskim savezom i Ministarstvom poljoprivrede, sudjeluje u provedbi projekata Med hrvatskih pčelinjaka i Nacionalna staklenka za med. Služba surađuje i s pčelarskim udrugama za potrebe ocjenjivanja meda i s pčelarima u području pružanja usluge ispitivanja kvalitete meda u svrhu osiguranja potvrde o vrijednosti njihova proizvoda, a potrošačima potvrđuje kvalitetu i sigurnost u proizvod. Služba surađuje s znanstveno-istraživačkim ustanovama te obavlja i poslove primjene novih tehnologija u području kontrole kvalitete meda, stočne hrane i mlijeka. Služba provodi i test utvrđivanja steonosti krava iz uzoraka mlijeka, koji su prikupljeni tijekom službene kontrole mliječnosti, s ciljem utvrđivanja nesteonih krava i uspostave programa upravljanja reprodukcijom na farmi. Služba je akreditirana sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17025 i ovlaštena pri Ministarstvu poljoprivrede za provođenje službenih kontrola meda, stočne hrane i mlijeka (aflatoksin M1).

Središnji laboratorij za kontrolu kvalitete mlijeka

- Provedena su laboratorijska ispitivanja komercijalnih i selekcijskih uzoraka kravljeg, ovčjeg i kozjeg mlijeka.
- Organiziran rad laboratorijske analitike, nadzor nad analitičkom opremom i rezultatima laboratorijskih ispitivanja s ciljem kvalitetnije i učinkovitije provedbe laboratorijskih ispitivanja.
- Provedeno je redovito održavanje i servisiranje analitičkih i drugih uređaja od strane laboratorijskog osoblja i ovlaštenih serviser.
- Provedena su ispitivanja sposobnosti mjerenja s laboratorijima: Huefner Njemačka, MUVA Kempten Njemačka, QSE Njemačka, ICAR, QLIP B.V i Referentni laboratorij za mlijeko i mliječne proizvode, Agronomski fakultet Zagreb.
- Održavana je redovna komunikacije s Referentnim laboratorijem za mlijeko i mliječne proizvode, Agronomski fakultet Zagreb vezano za umjeravanja i ispitivanje sposobnosti mjerenja.
- Provedene su interne edukacije zaposlenika s ciljem kvalitetnije i učinkovitije provedbe radnih zadataka.
- Izrađeni su godišnji planovi nabave, održavanja i dr.
- U tijeku je razvoj novih parametara i metoda laboratorijskih ispitivanja s ciljem unapređenja usluge krajnjem korisniku (parametri: masne kiseline, kazein, ketonska tijela).

Tablica 68. Plan provođenja laboratorijskih ispitivanja kvalitete mlijeka za 2019. godinu

Tip	Vrsta	Analize	Godina			Izvršenje 2019	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/Plan 2019)
			2017.	2018.	2019.			
Komerrijalni uzorci	Krave	Kemija	185.904	164.664	145.000	145.964	88,64	100,66
		Somatske st.	105.008	97.107	80.000	84.634	87,16	105,79
		Mikrobiologija	167.245	152.137	145.000	135.068	88,78	93,15
		Inhibitori	66.492	60.200	62.400	53.981	89,67	86,51
	Ovce	Kemija	3.316	3.129	3.120	2.989	95,53	95,80
		Somatske st.	1.850	1.741	1.740	1.614	92,71	92,76
		Mikrobiologija	3.341	3.103	3.120	3.006	96,87	96,35
		Inhibitori	1.389	1.438	1.740	1.428	99,30	82,07
	Koze	Kemija	2.551	2.527	2.500	2.656	105,10	106,24
		Somatske st.	1.371	1.357	1.356	1.486	109,51	109,59
		Mikrobiologija	2.571	2.552	2.500	2.654	104,00	106,16
		Inhibitori	1.208	1.193	1.200	1.228	102,93	102,33
Službeni uzorci	Somatske st.	1.679	1.623	2.000	1.543	95,07	77,15	
	Mikrobiologija	1.767	1.751	2.000	1.635	93,38	81,75	
Selekcijski uzorci	Krave	Kemija	771.877	739.099	740.000	696.778	94,27	94,16
		Somatske st.	770.817	735.119	740.000	690.781	93,97	93,35
	Ovce	Kemija	17.972	18.729	18.800	19.173	102,37	101,98
		Somatske st.	17.958	18.716	18.800	19.063	101,85	101,40
	Koze	Kemija	19.512	18.364	18.400	21.046	114,60	114,38
		Somatske st.	19.456	18.331	18.400	21.135	115,30	114,86
Ukupno			2.163.284	2.042.880	2.008.076	1.907.862	93,39	95,01

- Provedene su aktivnosti komunikacije s kupcima što obuhvaća aktivnosti vezane za davanje telefonskih i pisanih odgovora na upite kupaca, pisana izvješća laboratorijskih ispitivanja, prijem stranaka i preuzimanje uzoraka, promjene korisničkih podataka u bazi SLKM, te edukacije vezane za postupanje s mlijekom i uzorcima (telefonski, osobno, organizirano na zahtjev otkuplivača mlijeka).

Tablica 69. Plan aktivnosti komunikacije s kupcima za 2019. godinu

	2017.	2018.	2019	Izvršenje 2019	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/Plan 2019)
Telefon	10.525	10.286	11.000	9.212	89,56	83,75
Dopis	7.392	6.901	7.000	5.905	85,57	84,36
Stranke	1.544	1.923	2.000	2.049	106,55	102,45
Promjena podataka	557	357	300	363	101,68	121,00
Edukacije	4.812	4.242	4.000	3.315	78,15	82,88

- Izrađeni su mjesečni planovi za uzimanje uzoraka mlijeka i slanje prema otkupljivačima mlijeka, područnim uredima i farmama.
- Poslani su podaci otkupljivačima i proizvođačima mlijeka nakon svake obavljene ispitivanja uzoraka.
- Izračunata je prosječna kvaliteta mlijeka te slanje izvještaja otkupljivačima i proizvođačima mlijeka.
- Poslani su podaci ovlaštenim veterinarskim subjektima o nesukladnim rezultatima nakon svakog obavljenog ispitivanja uzoraka, te slanje podataka o mjesečnim prosjecima.
- Nastavljena je suradnja s proizvođačkim organizacijama u vidu dostave podataka o proizvedenim količinama i kvaliteti mlijeka za njihove članove temeljem sklopljenog ugovora.
- Provedena je redovna komunikacija s otkupljivačima i proizvođačima mlijeka.
- Provedena je redovna komunikacija i suradnja s područnim uredima Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu.
- Provodi se uska suradnja s Centrom za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu.
- Provedena je suradnja s Državnim zavodom za statistiku vezano za dostavu podataka o bilanci u preradi mlijeka za sve mljekare u RH te osiguranje podataka za potrebe Eurostata.
- Provedena je suradnja s Centrom za sigurnost hrane u smislu dostavljanja podataka o broju ispitanih službenih uzoraka mlijeka.
- Odrađeno je sudjelovanje na savjetovanjima, simpozijima i edukacijama.

Tablica 70. Plan pripreme ambalaže za uzimanje uzoraka mlijeka i transport uzoraka Mlijeka

		2017.	2018.	2019.	Izvršenje 2019	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/Plan 2019)
Priprema i pranje ambalaže za uzimanje uzoraka mlijeka	Broj opranih bočica	1.623.676	1.590.607	1.600.000	1.467.513	92,26	91,72
	Broj pripremljenih i poslanih kašeta	65.007	59.098	60.000	58.537	99,05	97,56
Ispis bar kodova	Proizvođači mlijeka	305.616	273.824	300.000	245.408	89,62	81,80
	Područni uređi i farme	869.180	882.100	900.000	745.460	84,51	82,83
	Sabirna mjesto	199.707	108.329	100.000	40.336	37,23	40,34
Transport uzoraka mlijeka	Broj linija	336	708	750	729	102,97	97,20
	Pređeni kilometara	213.159	272.779	300.000	359.932	131,95	119,98

- Izrađeni su planovi rada za pripremu ambalaže za uzimanje uzoraka mlijeka i planovi rada za transport uzoraka mlijeka.
- Izrađeni su i obrađeni putni nalozi za vozače.
- Izrađen je plan korištenja službenih vozila za transport ambalaže i uzoraka mlijeka za naredni tjedan.
- Poslani su bar kodovi za označavanje komercijalnih uzoraka mlijeka prema kupcima.
- Kontrolirane su evidencije provođenja hlađenja uzoraka mlijeka na liniji dopreme, te kontrola i pregled vraćene, neiskorištene ambalaže za uzorke mlijeka.
- Napravljen je obračun troškova za službena vozila, organizacija redovnog i izvanrednog održavanja službenih vozila.

Služba za kontrolu kvalitete meda i stočne hrane

- Provedena su fizikalno-kemijska ispitivanja proizvoda u području meda, stočne hrane i mlijeka odgovarajućim instrumentalnim tehnikama.
- Provedena su ispitivanja uzoraka stočne hrane i meda za potrebe određivanja ukupnog škroba, kiselih i neutralnih detergent vlakana u stočnoj hrani te pH i prolina u medu temeljem ovlaštenja Ministarstva poljoprivrede.
- Provedena su ispitivanja mikotoksina u stočnoj hrani (aflatoksina B1, zearalenona, deoksinivalenola) i mikotoksina u mlijeku (M1).

- Provedena su utvrđivanja steonosti krava iz uzoraka mlijeka koji su prikupljeni tijekom službene kontrole mliječnosti s ciljem utvrđivanja nesteonih krava i uspostave programa upravljanja reprodukcijom na farmi.
- Potpisivanjem Ugovora o suradnji s Eurofins Agro Testing Wageningen bv izvršena je planirana aktivnost znatno bržom metodom i Kupcima financijski pristupačnijom. Uvođenjem metode određivanja hlapljivih organskih kiselina (mliječna, octena, maslačna) u silažama HPLC tehnikom. Odjel je akreditiran sukladno HRN EN ISO/IEC 17025:2007 za metodu određivanja hlapljivih kiselina po Fliegu, no zbog slaboprotočne tehnike planira se unapređenje sustava znatno bržom tehnikom.
- Izvršene su temeljne aktivnosti za uvođenje metode utvrđivanja mikrobiološke ispravnosti meda i stočne hrane na ukupne bakterije, kvasce i plijesni, enterobakterije i klostridije.
- Nabavom FT-NIR Agri Quant B1 uređaja i potpisivanjem Ugovora o suradnji s Eurofins Agro Testing Wageningen bv s izvršena je planirana aktivnost. Razvoj umjernih modela na analizatoru bliže infracrvene spektroskopije te kemometrijska obrada podataka multivarijantnim statističkim metodama za parametre osnovne hranidbene vrijednosti (i opsežnije) stočne hrane.
- Provedene su osnovne aktivnosti u razvoju metode utvrđivanja rezidua antibiotika i pesticida u medu i mlijeku.
- Provedena je revalidacija pojedinih analitičkih metoda ispitivanja i procijenjenih mjernih nesigurnosti.
- Izvršeno je ažuriranje kontrolnih karata za interne referentne materijale koji za svaki ispitani parametar ima određene referentne vrijednosti u svrhu praćenja i osiguranja kvalitete rezultata.
- Provedena je provjera osposobljenosti laboratorija putem međulaboratorijskih usporedbi (MLU). Odjel za područje fizikalno-kemijske analize meda sudjeluje u programima međulaboratorijskih usporednih ispitivanja koje organizira BIPEA (Bureau Inter Professionnel d'Etude Analytique) iz Francuske, a za područje stočne hrane sudjeluje u programima koje organizira Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture, Češka. Sudjelovanje u međulaboratorijskim ispitivanjima za metodu određivanje mikotoksina HPLC tehnikom. Sudjelovanje u međulaboratorijskim ispitivanjima za metodu mikrobiološke ispravnosti meda, hidrosimetilfurfurala i šećera u medu.
- Proveden je razvoj i održavanje sustava kvalitete temeljem norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te se planira prilagodba sustava kvalitete reviziji norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017.
- Djelomično je realizirana nadogradnja postojećeg informatičkog sustava i uspostava automatiziranog tijeka podataka od ulaza uzoraka u laboratorij, unošenja rezultata o provedenim ispitivanjima do izlaza, odnosno kreiranja ispitnog izvještaja prema kupcu, a koja će Službi omogućiti jednostavniji, učinkovitiji i sigurniji rad. Područje djelomične nadogradnje se odnosi na izdavanje ispitnih izvještaja o provedenim mikotokiskološkim ispitivanjima.
- Nabavom FT-NIR Agri Quant B1 uređaja i potpisivanjem Ugovora o suradnji Eurofins Agro Testing Wageningen bv izvršena je svrha planirane aktivnosti nabave uređaja za umjetnu probavu stočne hrane s ciljem unaprijeđenja usluge.
- Realizirana je nabava analizatora za određivanje sirovih bjelančevina u stočnoj hrani kao zamjena za postojeći uređaj kojem je istekla servisna podrška.

- Realizirana je nabava uređaja za brzu infracrvenu spektroskopsku analizu stočne hrane, kao zamjena za analizator kojem je istekla servisna podrška, i analizu meda.
- Realizirana je nabava UV-Vis spektrofotometra s ciljem povećanja broja ispitanih uzoraka meda navedenom tehnikom s najvećim naglaskom na parametar aktivnosti dijastaze.
- Izvršeno je kontinuirano održavanje baze proizvođača meda i stočne hrane.
- Realizirana je prilagodbe prostora laboratorija za uvjete uvođenja mikrobiološke ispravnosti meda i stočne hrane pripremom idejnog projekta i specifikacija za provedbu postupka javne nabave.
- Odrađeno je sudjelovanje u Povjerenstvima pri Ministarstvu poljoprivrede za izradu propisa iz područja meda i stočne hrane, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrtu propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi Ministarstva poljoprivrede.
- Nastavljena je suradnja s Hrvatskim pčelarskim savezom i Ministarstvom poljoprivrede na provedbi projekta dobrovoljnog označavanja meda oznakama kvalitete i projekta Nacionalna staklenka za med.
- Provedena je suradnja s udrugama i proizvođačima u Republici Hrvatskoj u vidu održavanja radionica i edukacija za članove udruga i proizvođače kroz 23. Proljetni međunarodni bjelovarski sajam i 27. Jesenski međunarodni bjelovarski sajam..
- Odrađeno je sudjelovanje u radnim grupama organiziranim u cilju provedbe nacionalnih aktivnosti u području pčelarstva i stočarstva kroz 23. Proljetni međunarodni bjelovarski sajam i 27. Jesenski međunarodni bjelovarski sajam
- Izvršene su edukacije u području bliže infracrvene spektroskopije (FT-NIR). Odrađeno je sudjelovanje na stručnim radionicama melisopalinologije i sensorike meda: 9. Županijsko ocjenjivanje meda BBŽ, 17. Ocjenjivanje meda Zagrebačke županije.

Suradnja s međunarodnim institucijama

Nastavljena je kontinuirana suradnja sa sljedećim međunarodnim institucijama:

- MUVA Kempten, Njemačka, laboratorij – suradnja na poslovima umjeravanje i ispitivanje sposobnosti mjerenja opreme za laboratorijsku analitiku.
- MIH Dr.Huefner, Njemačka, laboratorij – ispitivanje sposobnosti mjerenja opreme za laboratorijsku analitiku.
- QSE GmbH Mich Prüfung Bayern laboratorij, Njemačka.
- ICAR (International Committee for Animal Recording), Italija.
- Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj, Slovenija.

Suradnja s domaćim institucijama na istraživanjima, usvajanju novih znanja i tehnologija

Nastavljena je kontinuirana suradnja sa sljedećim međunarodnim institucijama:

- Agronomski fakultet Zagreb, Referentni laboratorij za mlijeko i mliječne proizvode
- Proizvođačke organizacije: Udruga proizvođača mlijeka Drava-Sava, Udruga Simentalac, Proizvođačka organizacija Mliječni put,
- Agronomski fakultet Zagreb Zavod za stočarstvo,
- Biotehnološki fakultet Zagreb,
- Veterinarski fakultet Zagreb,
- Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek,

- Visoko gospodarsko učilište Križevci,
- Srednja gospodarska škola Križevci,
- Veleučilište Karlovac,
- Veterinarski zavod Križevci,
- Hrvatski veterinarski institut,
- Hrvatska mljekarska udruga,
- Hrvatsko mjeriteljsko društvo,
- Crolab - Udruženje hrvatskih laboratorija,
- Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping,
- Državni zavod za statistiku
- Nastavljena je suradnja s jedinicama regionalne samouprave glede sufinanciranja/financiranja ispitivanja kvalitete uzoraka meda i stočne hrane te testa utvrđivanja steonosti krava te na ostalim projektima od zajedničkog interesa.
- Nastavljena je suradnja s nadležnim ministarstvom pri izradi propisa iz područja kvalitete mlijeka, meda i stočne hrane, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacрта propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi Ministarstva poljoprivrede.

6.4.8 POSEBNI CILJ 4.8 Aktivnosti vezane za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo

AKTIVNOSTI

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo provodi aktivnosti sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu.

Najvažnije Uredbe koje se koriste u radu su:

- Uredba Komisije (EZ) br. 555/2008 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 o zajedničkoj organizaciji tržišta vina u vezi s programima potpore, trgovinom s trećim zemljama, proizvodnim potencijalom i o nadzoru u sektoru vina;
- Delegirana Uredba Komisije (EU) 2019/33 od 17. listopada 2018. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za zaštitu oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza u sektoru vina, postupka podnošenja prigovora, ograničenja upotrebe, izmjena specifikacija proizvoda, poništenja zaštite te označavanja i prezentiranja (SL L 9, 11. 1. 2019.);
- Provedbena Uredba Komisije (EU) 2019/34 od 17. listopada 2018. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za zaštitu oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza u sektoru vina, postupka podnošenja prigovora, izmjena specifikacija proizvoda, registra zaštićenih naziva, poništenja zaštite i upotrebe simbola;
- Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća, od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007;
- Uredba (EU) br. 251/2014 Europskog parlamenta i vijeća od 26. veljače 2014. godine o definiciji, opisivanju, prezentiranju, označavanju i zaštiti oznaka zemljopisnog

podrijetla aromatiziranih proizvoda od vina i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91;

- Delegirana Uredba komisije (EU) 2018/273 od 11. prosinca 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izvjava, obavijesti i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredaba Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560;
- Provedbena Uredba komisije (EU) 2018/274 od 11. prosinca 2017. o utvrđivanju pravila za primjenu Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja nasada vinove loze, certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izvjava i obavijesti te Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih provjera i o stavljanju izvan snage Provedbene uredbe Komisije (EU) 2015/561.

Temeljem uredbi doneseni su nautci koji se koriste na nacionalnoj razini:

- Nautak o provedbi članka 73. stavka 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009 od 14. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zaštićenih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla, tradicionalnih izraza, označavanja i prezentiranja određenih proizvoda u sektoru vina (NN 127/13);
- Nautak o provedbi Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća (EU) br. 1308/2013 od 17. prosinca 2013. kojom se uspostavlja zajednička organizacija tržišta poljoprivrednih proizvoda i ukidaju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2012 i (EZ) br. 1234/2007 43/14 proizvoda i ukidaju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2012 i (EZ) br. 1234/2007 (NN 43/14).

Nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje vrlo je složeno i zahtjevno, poglavito zbog činjenice da je većina specijalističkih propisa u primjeni paralelno sa Zakonom o općem upravnom postupku.

Najvažniji propisi nacionalnog zakonodavstva su:

- Zakon o vinu (NN 32/19) kao temeljnom zakonu koji definira zadaće Centra;
- Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN 149/09, 22/11, 120/12);
- Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (NN 173/03, 186/03, 76/07, 49/11, 46/18);
- Zakon o poljoprivredi (NN 118/18);
- Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14, 115/18);
- Zakon o normizaciji (NN 80/13);
- Zakon o općem upravnom postupku (NN 47/09);
- Zakon o trošarinama (NN 106/18);
- Zakon o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (NN 81/13, 14/14, 56/15, 32/19).

Sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu, (NN 111/18) Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo sudjeluje u istraživanjima u području biotehničkih znanosti, tj. istraživanjima čimbenika kakvoće grožđa i vina te načina unapređenja kakvoće cijelog vinogradarsko-vinarskog sektora.

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete - tijekom 2019. godine primjenjivan je sustav upravljanja kvalitetom sukladno normi HRN EN ISO 9001:2015, na razini svih organizacijskih jedinica Centra. Nastavilo se s održavanjem i razvojem sustava kvalitete rada ispitnih laboratorija temeljem norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007. Nastavilo se s održavanjem i razvojem sustava kvalitete sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013, za certificiranje proizvoda.
- Odrađeno je vođenje evidencije proizvođača i proizvedenih količina voćnih vina.
- Odrađeno je održavanje baze podataka korisnika koji svoje proizvode stavljaju na tržište.
- Odrađeno je organiziranje i provođenje nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina.
Postupak se operativno provodi u Centru i ugovornom suradnjom s vanjskim suradnicima, a potpuna samostalnost Centra u poslovima bit će ostvarena otvaranjem regionalnih ureda i zapošljavanjem djelatnika.
- Odrađeno je godišnje potvrđivanje sukladnosti proizvoda zahtjevima specifikacije, temeljem analize rizika, a sukladno Pravilniku o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina (NN 141/10, 31/11, 78/11, 120/12) i Uredbi Komisije (EZ) br. 607/2009.
- Izrađena je analiza rizika za potrebe određivanja plana i programa aktivnosti potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa zahtjevima specifikacija.
- Prikupljeni su uzorci grožđa i proizvedeni su uzorci autentičnih vina, sukladno Provedbenoj Uredbi Komisije (EU) 2018/274 i Delegiranoj Uredbi (EU) 2018/273.
- Odrađena je nadogradnja informatičkog programa obzirom na donošenje novog Zakona o vinu i njegovih podzakonskih akata u dijelu stručne aplikacije koja će omogućiti jednostavniji, brži i sigurniji rad.
- Odrađeno je izdavanje mišljenja o kakvoći vina i drugih proizvoda od grožđa i vina i voćnih vina za uzorke u službenim kontrolama.
- Odrađena provjera sukladnosti parametara kakvoće s provedbenim propisima za sve proizvode u upravnim i neupravnim postupcima.
- U Odjelu za obradu zahtjeva za promet proizvoda odrađeno je izdavanje Certifikata za izvoz proizvoda (vina i voćnog vina) u treće zemlje, sukladno napatku Ministarstva poljoprivrede.
- Odrađeno je vođenje popisa proizvođača kojima je izdano rješenje o unosu grožđa iz pograničnog područja te pravo njegove prerade na teritoriju Republike Hrvatske za proizvodnju vlastitog vina bez zaštićene oznake izvornosti. Državljeni Republike Hrvatske nositelji pogranične propusnice, koji imaju u vlasništvu vinograde koji se nalaze u pograničnom području susjedne treće zemlje, mogu na temelju pogranične propusnice unijeti grožđe iz vinograda koje imaju u vlasništvu u Republiku Hrvatsku u svrhu njegove prerade u vino. Rješenja o odobrenju izdaje Ministarstvo poljoprivrede i dostavlja ih Centru na znanje. Godišnjim rješenjem određuje se količina vina koju je dopušteno proizvesti, a na temelju površina koje se nalaze u pograničnom području i količine ubranoga grožđa.
- U Odjelu za obradu zahtjeva za promet proizvoda izrađen je Registar certificiranih proizvoda (popis izdanih rješenja za vina sa zaštićenom oznakom izvornosti) sukladno preporuci Hrvatske akreditacijske agencije.
- Odrađeno je održavanje i nadogradnja „Skladišta vina“- elektronske baze podataka o ubranj količini grožđa i proizvodnji vina za proizvođače koji puštaju na tržište svoje proizvode.

- Odrađena je obrada svih zahtjeva u upravnim postupcima za izdavanje rješenja za stavljanje proizvoda na tržište.
- Odrađena je organizacija i provedba uzorkovanja i preuzimanje uzoraka u suradnji s drugim ugovornim institucijama.
- U Odjelu za obradu zahtjeva prometa proizvoda odrađeno je provođenje potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa zahtjevima specifikacije proizvoda u sklopu redovnog postupka izdavanja rješenja putem administrativne provjere sukladno Pravilniku o zaštićenim oznakama izvornosti i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, tradicionalnim izrazima i označavanju vina (NN 141/10, 31/11, 78/11, 120/12) kroz pregled provedenih koraka certifikacije do donošenja Odluke o certifikaciji.
- Odrađeno je izdavanje Rješenja o stavljanju na tržište proizvoda u upravnim postupcima na temelju članka 56. Zakona o vinu (NN 32/19) i članka 96. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09).
- Odrađeno je izdavanje Rješenja o stavljanju na tržište voćnih vina u upravnim postupcima temeljem članka 63. Zakona o vinu (NN 32/19), članka 10. Pravilnika o voćnim vinima (NN 73/06, 24/11, 28/11, 62/11, 82/11, 120/12 i 59/13) i članka 96. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku (NN 47/09).
- Odrađeno je preuzimanje i zbrinjavanje evidencijskih markica preostalih po izmjenama rješenja.
- Odrađena su fizikalno-kemijska ispitivanja svih proizvoda koji se stavljaju na tržište, kao i uzoraka u službenim kontrolama.
- Odrađena priprema i primjena internog referentnog materijala prema pravilima za izbor i uporabu referentnih tvari HAA-PR-2/8 u svrhu unutarnje kontrole kvalitete.
- Odrađena fizikalno-kemijska ispitivanja vina i voćnih vina, octa, voćnog octa, jakih alkoholnih pića i drugih proizvoda u sklopu uslužne djelatnosti.
- Odrađena su fizikalno-kemijska ispitivanja svih proizvoda u području obuhvaćenim odgovarajućim instrumentalnim tehnikama.
- Odrađene su fizikalno-kemijske analize radi formiranja baze podataka izotopnih vrijednosti hrvatskih vina i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina.
- Odrađeno su aktivnosti temeljem EU i nacionalnog zakonodavstva.
- Odrađeno je održavanje i razvoj sustava kvalitete u skladu s HRN EN ISO/IEC 17025:2007 i Zakona o akreditaciji. Sukladno tome nastaviti će se sa sudjelovanjem u međulaboratorijskim usporednim ispitivanjima.
- Odrađena edukacija djelatnice Centra za tlo za područje analize vina.
- Odrađena je organizacija i provedba senzornih ispitivanja na regionalnoj razini, sukladno pripadajućem pravilniku i mogućnostima (Osijek).
- Odrađena je interna međulaboratorijska suradnja (L1 i L2) s ciljem provedbe fizikalno-kemijskih analiza vina s negativnim senzornim rezultatima kao interna instrumentalna podrška senzornim ispitivanjima.
- Odrađeno je uvođenje kontrolnih karata rezultata senzornih ispitivanja kroz informatički program, za potrebe praćenja rada članova Povjerenstva.
- Odrađeno je provođenje senzornih ispitivanja vina i voćnih vina u postupku izdavanja Rješenja za stavljanje na tržište proizvoda.
- Odrađeno je provođenje senzornih ispitivanja vina i voćnih vina u službenim kontrolama.
- Osigurana je kvaliteta ispitivanja korištenjem uzoraka vina iz arhive i podizanje razine kvalitete rada povećanjem broja kontrolnih uzoraka.

Suradnja s drugim institucijama:

- Centar ugovorno surađuje s Institutom za poljoprivredu i turizam u Poreču, Institutom za jadranske kulture i melioraciju krš u Splitu, Sveučilištem u Dubrovniku (Zavodom za mediteranske kulture) i Savjetodavnom službom u dijelu aktivnosti koje se odnose na postupak donošenja Rješenja za stavljanje na tržište proizvoda.
- Centar sporazumno surađuje s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u Zagrebu s kojom ima i sporazumnu razmjenu podataka.
- Centar ugovorno surađuje s Hrvatskim mjeriteljskim institutom (HMI) (koji 1. siječnja 2019. prelazi u Državni zavod za mjeriteljstvo) radi korištenja opreme za određivanje stabilnih izotopa $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ i $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$.
- Centar ugovorno surađuje s Odjelom za kvalitetu hrane i prehranu, Fondacija Edmund Mach (FEM), San Michele all'Adige, Italija, radi službenih analiza uzoraka na stabilne izotope D/H, $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ i $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$ (u uzorcima u službenim kontrolama) i radi analiza D/H u autentičnim uzorcima.
- Centar sporazumno surađuje s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u dijelu ustupanja informacija iz baze podataka izdanih Rješenja.
- Sukladno stručnim potrebama i zajedničkim stručnim interesima, Centar je surađivao s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Osijek te s Prehrambeno-biotehničkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu.
- Nastavlja se suradnja s Ministarstvom poljoprivrede (odjelom vinarstva) te s Državnim inspektoratom u području nadzora vina na tržištu.
- Realizirana je suradnja s CROLAB-om i Hrvatskim mjeriteljskim društvom (HMD) na području mjeriteljstva u praksi i sustavima upravljanja te ostalih tema vezanih uz rad laboratorija s ciljem povećanja učinkovitosti rada i uspostavi izvrsnosti u laboratoriju.
- Realizirana je suradnja s Upravom za zdravlje, potrošače i referentne materijale Zajedničkog istraživačkog centra (Joint Research Centre – Directorate for Health, Consumers & Reference Materials, JRC-HCRM) u Geelu, Belgija.
- Nastavljena je suradnja s institucijom BAWB, Bundesamt für Weinbau iz Eisenstadt-a u Austriji, sukladno stručnim potrebama i zajedničkim stručnim interesima.
- Nastavljena je suradnja s Hrvatskom gospodarskom komorom i udrugama proizvođača u Republici Hrvatskoj kroz održavanje stručnih radionica na aktualne teme.
- Nastavljena je suradnja sa svim udrugama i proizvođačima u Republici Hrvatskoj koji traže suradnju i sudjelovanje naših djelatnika u edukacijama, izložbama vina i slično.
- Nastavilo se aktivno sudjelovanje djelatnika Centra u radu Međunarodnih organizacija (OIV) (sudjelovanje na sastanku radne skupine Vinarstvo tijekom kongresa u srpnju, 2019.) Odrađeno je sudjelovanje u Povjerenstvu pri MP za izradu propisa iz područja vinogradarstva i vinarstva, sudjelovanje u izradi stručnih podloga i mišljenja za izradu nacrtu propisa te znanstveno stručna potpora nadležnoj upravi MP.
- Realizirano je sudjelovanje u radu Tehničke komisije za pića u Ministarstvu regionalnog razvoja.

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo ovlašten je i naveden na slijedećim listama na razini EU:

- Member States' national and/or regional authorities responsible for ensuring compliance with the Union rules in the wine sector (članak 146 Uredbe (EU) br. 1308/2013; Lista br. 2).

- Competent authorities responsible for carrying out official analysis, the administrative certification procedure and checks related to the inward and outward register and accompanying documents (članci 50(1)(b) i 51(2) delegirane Uredbe komisije (EU) 2018/273; Lista 3).

Na nacionalnoj razini, Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo nalazi se na:

- Popisu službenih laboratorija za hranu i hranu za životinje (NN 48/15).

Djelatnosti Centra koje su provedene temeljem javne ovlasti su:

- Provedena su potvrđivanja sukladnosti proizvoda sa zahtjevima specifikacije proizvoda za vina sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI) (za vina berbe 2013. i mlađa) te provedba postupaka zaštite kontroliranog zemljopisnog podrijetla vina (za vina berbe 2012. i starija) te vođenje baze podataka vina s KZP-om.
- Organizirano je provođenje nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina.
- Vođena je evidencije proizvođača i proizvedenih količina voćnih vina.
- Odrađena je provedba upravnih postupaka donošenja rješenja o stavljanju na tržište mošta, vina i voćnih vina.
- Odrađeno je praćenje baze podataka o berbi grožđa i proizvodnji i zalihama vina i voćnih vina za proizvođače koji stavljaju na tržište svoje proizvode.
- Odrađena su fizikalno-kemijska i senzorna ispitivanja kakvoće vina i voćnih vina.
- Odrađena su fizikalno-kemijska ispitivanja kakvoće mošta, drugih proizvoda od grožđa i vina, jakih alkoholnih pića te vinskog i voćnog octa u sklopu uslužne djelatnosti.
- Odrađena su fizikalno-kemijska i senzorna ispitivanja kakvoće proizvoda i izdavanje mišljenja o kakvoći u službenim kontrolama.
- Odrađeno je izdavanja Izvješća o ispitivanju.
- Odrađeno je prikupljanje podataka te proizvodnja uzoraka hrvatskih autentičnih vina radi obavljanja izotopnih analiza i ažuriranje službene banke podataka o autentičnim vinima Europske unije.

Ostale odrađene djelatnosti Centra:

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete prema zahtjevima norme ISO 9001, HRN EN ISO/IEC 17025 i HRN EN ISO/IEC 17065.
- Uvođene su nove metode u ispitivanju kakvoće proizvoda.
- Fizikalno-kemijska ispitivanja kakvoće mošta, drugih proizvoda od grožđa i vina, jakih alkoholnih pića te vinskog i voćnog octa u sklopu uslužne djelatnosti.
- Znanstveno i stručno djelovanje na nacionalnoj i međunarodnoj razini, razmjena stručnjaka i znanja s drugim institucijama.
- Sudjelovanje u/na znanstvenim i stručnim projektima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- Suradnja s Ministarstvom poljoprivrede na svim razinama u području vinogradarstva i vinarstva.
- Suradnja s međunarodnim organizacijama čije je djelovanje vezano uz rad Centra.
- Suradnja s Europskom Komisijom.
- Suradnja s proizvođačima, udrugama proizvođača, drugim stručnim i znanstvenim institucijama.

ODRAĐENE DJELATNOSTI KOJE SE PROVODE TEMELJEM JAVNE OVLASTI

- Zaštita kontroliranog zemljopisnog podrijetla vina
- Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo provodio je postupak zaštite zemljopisnog podrijetla vina, tj. izdavanje prijedloga Ministarstvu poljoprivrede o zaštiti kontroliranog zemljopisnog podrijetla za vina, sukladno Naputku o provedbi članka 73. stavka 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009 od 14. srpnja 2009. o utvrđivanju određenih detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2008 u pogledu zaštićenih oznaka izvornosti i oznaka zemljopisnog podrijetla, tradicionalnih izraza, označavanja i prezentiranja određenih proizvoda u sektoru vina (NN 127/13).
- Sudjelovanje u radu povjerenstava Ministarstva poljoprivrede u 2019. godini:
 - Povjerenstvo za izradu Pravilnika o zemljopisnim područjima uzgoja vinove loze
 - Povjerenstvo za izradu Pravilnika o Nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze
- Godišnje potvrđivanje sukladnosti sa specifikacijom za vina sa zaštićenom oznakom izvornosti (ZOI)

Uredbom Europske komisije (EZ) 555/2008 propisana je obveza kontrole uvjeta proizvodnje sa specifikacijama zaštićenih oznaka izvornosti Republike Hrvatske. Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo u 2014. godini započeo je s provedbom nadzora nad proizvodnjom vina sa zaštićenom oznakom izvornosti. Godišnje potvrđivanje sukladnosti proizvoda sa zahtjevima specifikacije, obuhvaća cjelogodišnji nadzor nad proizvodnjom vina u svim fazama proizvodnje, kod određenog postotka proizvođača, sukladno odredbama Uredbe Komisije (EZ) br. 607/2009.

Tablica 71. Usporedba brojčanih pokazatelja o broju provedenih nadzora uvjeta proizvodnje sa zahtjevima proizvodne specifikacije proizvoda u 2017., 2018. 2019. godini

Godina	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./2019.
Broj nadzora	60	80	70	93	116,25	132,86

Budući da vina sa Zaštićenom oznakom izvornosti čine većinu vina na hrvatskom tržištu, a istodobno su i cjenovno najskuplja te najisplativija za proizvodnju, nužno je provođenje svih sustava nadzora koje dopušta zakonodavstvo EU i Republike Hrvatske. Slijedom navedenog, a upotrebom opisanih metoda analize rizika, u 2019. godini planirano je obaviti nadzor kod 70 proizvođača za berbu 2019. Odjel za vinogradarstvo odradio je 93 nadzora.

- Nadzor berbe i prerade grožđa za proizvodnju predikatnih vina
Nadzor berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina se provodi sukladno Zakonu o vinu, a operativno se obavlja u Centru i putem ugovorne suradnje s vanjskim suradnicima (Ministarstvo poljoprivrede - Savjetodavna služba). Prilikom nadzora, temeljem izmjerene sadržaja šećera u moštu utvrđuje se kategorija predikatnog vina (kasna, berba, izborna berba, izborna berba bobica, izborna berba prosušenih bobica i ledeno vino). Predikatna vina proizvode se u Kontinentalnoj Hrvatskoj, dok je desertno vino adekvatna kategorija u Primorskoj Hrvatskoj.

Tablica 72. Usporedba brožanih pokazatelja o provedbi nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina u 2017., 2018. i 2019. godini

Godina	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./ plan 2019.
Broj nadzora	17	109	70	106	97,25	151,43

Prema planu rada Agencije za 2019. godinu predviđeno je 70 nadzora berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina. Do 31. 12. 2019. je prikupljeno 106 izvješća o nadzoru, pri čemu su 24 nadzora bila za berbu 2018., a 82 nadzora za berbu 2019.

Proizvodnja predikatnih vina prije svega ovisi o klimatskim prilikama u proizvodnoj godini stoga broj nadzora i količine ovih vina koje se stavljaju na tržište varira od godine do godine.

Prema planu za 2019. daljnji nadzor berbe grožđa za proizvodnju predikatnih vina trebali su preuzeti nadzornici raspoređeni u kontinentalnoj Hrvatskoj.

- Evidencija proizvođača i proizvodnih količina voćnih vina

U Centru se vođenje Evidencije provodi temeljem Pravilnika o voćnim vinima (NN 73/06, 24/11, 28/11, 62/11, 82/11, 120/12, 59/13). Bazični podaci dobiveni od APPRRR nadopunjuju se sukladno prijavama proizvođača.

Tablica 73. Usporedba brožanih pokazatelja o proizvođačima voćnih vina u evidenciji proizvođača u 2017., 2018. i 2019. godini

Godina	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./ plan 2019.
Broj proizvođača	183	204	190	211	103,43	111,05

Tijekom 2019. godine provedeno je revidiranje stanja evidencije proizvođača i proizvodnih količina voćnih vina, obzirom da ih tek nešto više od trećine upisanih u Evidenciju podnosi zahtjev za stavljanje voćnog vina na tržište. Međutim, suprotno očekivanjima, broj upisanih raste iz godine u godinu, pa tako je do završetka 2019. godine u Evidenciju upisano 211 proizvođača voćnih vina.

- Odrađeno zaprimanje i urudžbiranje zahtjeva

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo zaprimao je zahtjeve proizvođača koji se odnose na:

- Izdavanje rješenja za stavljanje vina i drugih proizvoda na tržište;
- Promjene izdanih rješenja;
- Obustave postupka, djelomična ukidanja ili ukidanja rješenja u cijelosti, povrat u prijašnje stanje i dr.; sukladno Zakonu o općem upravnom postupku (NN 47/09);
- Ispitivanje kakvoće proizvoda u postupku službenih kontrola sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN 111/18);
- Izdavanje Certifikata za izvoz vina u treće zemlje sukladno Naputku Ministarstva poljoprivrede od 11. srpnja 2014.;
- Izdavanje Potvrda za korištenje carinskih koncesija pri izvozu vina iz Republike Hrvatske u Republiku Sjevernu Makedoniju sukladno ovlaštenju Ministarstva poljoprivrede od 1. lipnja 2015.

Ostvarenje navedenog ovisi o poslovnoj odluci proizvođača i punitelja (tražitelja usluga HAPIH-a), a u realizaciji planiranog sudjeluju: Ured predstojnika i Odsjek za administrativnu obradu zahtjeva.

Tablica 74. Usporedba brojčanih pokazatelja o zaprimljenim zahtjevima u 2017., 2018. i 2019. godini

Vrsta zahtjeva	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Zahtjev za stavljanje proizvoda na tržište (Rješenje)	5.254	5.407	6.500	6.378	117,96	122
Zahtjev za izmjenu rješenja	410	551		378	68,60	
Zahtjev za obustavu postupka	309	380		555	146,05	
Zahtjev za ponavljanje postupka	136	138		159	115,22	
Zahtjev za Ispitivanje kakvoće proizvoda u postupku službenih kontrola	188	167		83	49,70	
Zahtjev za izdavanje Certifikata za izvoz vina u treće zemlje	282	337		377	111,87	
Ukupno	6.579	6.980	6.500	7.930	113,61	122

Uspoređujući 2018. i 2019. godinu vidljivo je da zbog donošenja novog Zakona o vinu (NN 32/19) i financijskog rasterećenja proizvođača, odnosno podnositelja zahtjeva za stavljanje proizvoda na tržište u 2019. godini dolazi do značajnog povećanja u broju podnesenih zahtjeva za stavljanje proizvoda na tržište od 17,96%. Također zbog financijskog rasterećenja dolazi i do povećanja broja podnesenih zahtjeva za obustavu postupka, te do značajno manjeg broja podnesenih zahtjeva za izmjenu rješenja iz razloga što su donesenim zakonom ukinute markice i unutar rješenja nije više specificiran volumen ambalaže.

- Odrađeno arhiviranje uzorka

Sukladno Pravilniku o uvjetima analize mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina, voćnih vina i drugih proizvoda na bazi voćnih vina (NN 102/04, 64/05), Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo (ovlaštena pravna osoba), dužan je čuvati uzorke najmanje 6 mjeseci ako se radi o stolnom vinu/vinu bez zaštićene oznake izvornosti, tj. 12 mjeseci za sva druga vina i voćna vina, od dana izvršene analize, tj. provedenog ispitivanja.

Zaprimljeni uzorci, koji zadovoljavaju propisanu osnovu za pokretanje upravnog postupka, se u jedinici arhive proizvoda šifriraju te fizički arhiviraju unutar prilagođenog prostora.

Tablica 75. Usporedba brojčanih pokazatelja arhiviranih uzoraka u 2017., 2018. i 2019. godini

Arhivirani uzorci	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./plan 2019.
Ukupno	6.107	5.522	6.000	6.432	116,48	107,2

U odnosu na 2018. godinu, u 2019. godini došlo je do povećanja broja arhiviranih uzoraka za više od 16%.

Ostvarenje navedenog ovisi o poslovnoj odluci proizvođača i punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Odrađena obrada zahtjeva

U Odjelu za obradu zahtjeva za promet proizvoda tijekom 2019. godine putem stručne aplikacije je zaprimljeno i obrađeno 7.018 različitih zahtjeva za stavljanje proizvoda na tržište. Ukupno je 1751 proizvođač podnio je zahtjev za izdavanje rješenja za stavljanje proizvoda na tržište. U tijeku postupka Odjel za obradu zahtjeva za promet proizvoda je pripremio ukupno 407 zaključka prema strankama sukladno ZUP-u temeljem članaka 47., 73. i 161. s ciljem predumjivanja troškova postupka odnosno nadopune zahtjeva koji je onemogućavao postupanje po podnesku obzirom na nerazumljivost ili nepotpunost.

- Odrađena administrativna provjera

Odjel za obradu zahtjeva za promet proizvoda u okviru provedbe upravnog postupka izdavanja rješenja za stavljanje na tržište vina bez zaštićene oznake izvornosti i vina za zaštićenom oznakom izvornosti, uz pomoć podataka iz Vinogradarskog registra koji vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR), utvrđivao je dopušteni urod po hektaru odnosno maksimalnu dopuštenu proizvodnju vina po hektaru. Podaci iz Vinogradarskog registra (podaci o vinogradima) i podaci iz obveznih izvjava (izjava o berbi, proizvodnji i zalihama) koje vodi APPRRR izravno su dostupni djelatnicima Centra za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo putem informatičke aplikacije kojom je omogućeno povezivanje baza podataka Centra i APPRRR-a, a temeljem sporazumne suradnje između institucija.

Kod vina sa zaštićenom oznakom izvornosti godišnje potvrđivanje sukladnosti obavlja se u sklopu redovnog postupka izdavanja rješenja za stavljanje vina na tržište sukladno provedbenim propisima.

Pored gore spomenutih uvjeta iz specifikacije proizvoda provodila se i administrativna provjera vinograda za proizvodnju tog vina unutar granica područja zaštićene oznake izvornosti, dopušteni priznati kultivari vinove loze za proizvodnju tog vina, važne enološke postupke i ograničenja. Kod pojedinih vina za ZOI provjeravali su se i dodatni zahtjevi kao npr. punjenje unutar područja ZOI, dodatne odredbe koje se odnose na označavanje vina (dodatni izrazi).

Nakon provedene administrativne provjere te unosa zahtjeva u stručnu aplikaciju, provođeno je šifriranje (kodiranje) uzoraka te su takvi šifrirani (kodirani), tj. anonimni uzorci upućivani u daljnji postupak na fizikalno kemijsko i senzorno ispitivanje.

- Odrađeno fizikalno-kemijsko ispitivanje proizvoda

Fizikalno-kemijsko ispitivanje proizvoda provodi se u sklopu postupka izdavanja rješenja za stavljanje proizvoda (vina i voćnih vina) na tržište nakon administrativne provjere zahtjeva. Također, se provodi i fizikalno-kemijsko ispitivanje uzoraka autentičnih vina temeljem ovlaštenja Ministarstva poljoprivrede, a rezultati se unose u europsku bazu podataka koja služi kao podrška kontroli u sektoru vina. Nakon administrativne provjere zahtjeva Laboratorij je provodio fizikalno-kemijsko ispitivanje uzoraka za koje je podnesen zahtjev.

Tablica 76.a Usporedba brojčanih pokazatelja o provedenim fizikalno-kemijskim ispitivanjima prema vrsti i broju uzorka u 2017., 2018. i 2019. godini

Fizikalno kemijska ispitivanja prema vrsti uzorka	Broj uzoraka					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Uzorci u upravnom postupku	4.399	4.584	4.200	5.249	114,51	124,98
Uzorci u postupku službenih kontrola	175	156	180	81	51,92	45,00
Fizikalno-kemijske analize za vođenje Baze podataka stabilnih izotopa i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina	80	59	60	60	101,69	100,00
Izotopne analize za vođenje Baze podataka stabilnih izotopa i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina	60	60	60	60	100,00	100,00
Ukupno	4.714	4.859	4.500	5.450	112,16	121,11
Uzorci podrijetlom izvan RH	722	-	-	-		
Uzorci međulaboratorijske usporedbe	33	37	37	36	97,30	97,30
Uzorci za osobne potrebe - komercijalni	576	393	550	515	131,04	93,64
Ostalo (maslinovo ulje/mošć)	85	-	450	3	6,76	59,33
Uzorci provjere/ponovljene analize/ostalo	22	207		14		
Priprema referentnog materijala	125	44		-		
Unutarnja kontrola kvalitete	250	250		250		
Ukupno	1.813	931	1.037	818	87,86	78,88
Sveukupno	6.527	5.790	5.537	6.268	108,26	113,20

Tablica 76.b Usporedba brojčanih pokazatelja o provedenim fizikalno-kemijskim ispitivanjima prema vrsti uzorka i broju analiza u 2017., 2018. i 2019. godini.

Fizikalno kemijska ispitivanja prema vrsti uzorka	Broj analiza					
	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Uzorci u upravnom postupku	49.161	51.250	46.200	55.876	109,03	120,94
Uzorci u postupku službenih kontrola	1.478	1.300	1.200	872	67,08	72,67
Fizikalno-kemijske analize za vođenje Baze podataka stabilnih izotopa i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina	344	562	420	420	74,73	100,00
Izotopne analize za vođenje Baze podataka stabilnih izotopa i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina	174	713	150	180	25,25	120,00
Ukupno	51.157	53.825	47.970	57.348	106,55	119,55
Uzorci podrijetlom izvan RH	5.414	-	-	-		
Uzorci međulaboratorijske usporedbe	465	689	650	539	78,23	82,92
Uzorci za osobne potrebe - komercijalni	2.502	1.075	2.500	1.762	163,91	70,48
Ostalo (maslinovo ulje/mošt)	160			26		
Uzorci provjere/ponovljene analize/ostalo	32	537		178	33,15	
Priprema referentnog materijala	1.000	440				
Unutarnja kontrola kvalitete	2.000	2.000		2.000	100,00	
Ukupno	11.573	4.741	6.650	4.505	95,02	67,74
Sveukupno	62.730	58.566	54.620	61.853	105,61	113,24

- Odrađena je provjera sukladnosti parametara

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo, Odsjek za stranke provjeravao je vrijednosti rezultata u analitičkim izvješćima Laboratorija za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja (L1) te ugovornih laboratorija: Institut za poljoprivredu i turizam u Poreču, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša u Splitu, te Sveučilište u Dubrovniku, Zavod za mediteranske kulture, na osnovi važeće pravne regulative i uvjetima koje treba ispunjavati pojedini proizvod.

Tablica 77. Usporedba brojčanih pokazatelja provjere sukladnosti parametara u izvješćima po instituciji koja je provela ispitivanje 2017., 2018. i 2019. godini

Provjera sukladnosti parametara (broj kontroliranih izvješća)	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Laboratorij ZVVU (Zagreb)	4.399	4.584	4.200	5.249	114,50	124,98
Laboratorij ugovorne inastitucije (Institut za poljoprivredu i turizam, Poreč)	654	600		706	117,66	140,78
Laboratorij ugovorne inastitucije (Institut za jadranske kulture i melioraciju krša, Split)	262	233	900	340	145,92	
Laboratorij ugovorne inastitucije (Sveučilište u Dubrovniku, Zavod za mediteranske kulture, Dubrovnik)	69	83		138	166,27	
Postupci službenih kontrola	188	167	180	83	49,70	46,11
Ukupno	5.572	5.656	5.330	6.516	115,20	122,25

Tijekom 2019. se predviđala slična razina broja kontroliranih izvješća u odnosu na 2017. godinu i 2018. godinu, no došlo je do povećanja od 15,20% u odnosu na 2018. godinu. Ostvarenje navedenog ovisi o poslovnoj odluci proizvođača i punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Odrađeno je izdavanje obavijesti o rezultatima provedenih ispitivanja kakvoće proizvoda Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo izdaje obavijesti o rezultatima provedenih ispitivanja kakvoće proizvoda za proizvode koji u postupku senzornog ispitivanja nisu ocijenjeni sukladno podnesenom zahtjevu za stavljanje proizvoda na tržište.

U 2017. je izdano 932 obavijesti, u 2018. godini. izdano je 939 obavijesti, dok je u 2019. godini izdano 1.249 obavijesti.

Zbog izmjene provedbenih propisa, odnosno donošenja Zakona o vinu koji predviđa izostanak senzornog ispitivanja za vina bez zaštićene oznake izvornosti u 2019. godini se očekivalo se izdavanje manjeg broja Obavijesti o negativnim rezultatima. No, podaci na kraju godine demantirali su očekivanja. Naime, u 2019. godini došlo je do značajnog povećanja izdanih broja Obavijesti iako prema novoj zakonskoj regulativi vina bez ZOI/ sortna vina ne prolaze postupak organoleptičnog ocjenjivanja.

Svakako jedan od razloga takvog značajnog povećanja broja Obavijesti moguće je tražiti u odredbama Zakona o vinu i financijskom rasterećenju podnositelja zahtjeva te mogućoj nedovoljnoj pripremljenosti vina za tržište.

- Odrađeno je senzorno ispitivanje proizvoda

Senzorna ispitivanja se provode u Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu temeljem Zakona o vinu (NN 32/2019), sukladno Pravilniku o organoleptičkom (senzornom) ocjenjivanju vina i voćnih vina (NN 106/04, 137/12, 142/13, 48/14 i 1/15), Pravilniku o voćnim vinima (NN 73/2006, 24/2011, 28/2011, 62/2011, 82/2011, 120/2012 i 59/2013) i Pravilniku o službenim kontrolama grožđa, mošta, vina, voćnih vina i aromatiziranih proizvoda od vina (NN 28/2018). Senzorna ispitivanja provodi komisija koju imenuje ravnatelj Agencije za svaki saziv, a članovi komisija imenuju se iz Povjerenstva za organoleptičko ocjenjivanje vina i voćnih vina (NN 73/2017 i 20/2019). Popis ovlaštenih ocjenjivača vodi Agencija, koja i koordinira, upravlja i osigurava financijske, logističke i materijalne potrebe za rad komisija.

Tablica 78. Usporedba brožanih pokazatelja senzornih ispitivanja uzoraka u 2017., 2018. i 2019. godini

Aktivnost	2017.	2018.	Plan 2019.	2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Broj senzorno ispitanih uzoraka u upravnom postupku	5.425	5493	5.300	5.331	97,05	100,58
Broj senzorno ispitanih uzoraka u postupku službenih kontrola	68	71	60	65	91,55	108,33
Broj senzorno ispitanih uzoraka podrijetlom izvan RH	206					
Ostali (kontrolni uzorci, održavanje kvalitete ispitivanja)	404	233	300	247	106,01	82,33
Uzorci u ispitivanju senzorne kakvoće, ukupno	6.103	5797	5.660	5.578	96,22	98,55
Održano komisija za senzorno ocjenjivanje	126	121	115	121	100,00	105,22
Prosječno uzoraka po komisiji	48	48	49	46	95,83	93,88

Realizacija planiranog ovisi prvenstveno o brzini kojom će Republika Hrvatska donijeti provedbene propise vezano za novi Zakon o vinu, a sukladno kojima se očekuju značajne promjene u aktivnostima Centra.

- Izdana su Rješenja u upravnim postupcima

Aktivnost izdavanja rješenja o stavljanju proizvoda na tržište provođena je sukladno Zakonu o vinu, Zakonu o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda, Zakonu o poljoprivredi, Zakonu o hrani, te pratećih pravilnika. Izdavanje rješenja podrazumijeva upravni postupak te se u provedbi svih materijalnih propisa iz područja vinogradarstva i vinarstva u postupcima izdavanja rješenja za stavljanje proizvoda na tržište primjenjuje i Zakon o općem upravnom postupku.

Tablica 79. Usporedba brojčanih pokazatelja o izdanim prvostupanjskim rješenjima prema vrsti postupka u 2017., 2018. i 2019. godini.

Vrsta rješenja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Rješenja o stavljanju proizvoda na tržište	4.549	4.719	5.700	5.403	114,49	118,12
Rješenja o obustavi postupka	309	380		754	198,42	
Izmjena rješenja	445	551		242	43,92	
Rješenja o odbijanju	314	319		305	95,61	
Rješenja po službenoj dužnosti	20	20		25	125,00	
Rješenje o obnovi postupka, ukidanju rješenja (po zahtjevu Državnog inspektorata) i dr.	3	5		4	80,00	
Ukupno	5.640	5.994	5.700	6.733	112,33	118,12

Broj izdanih rješenja u 2019. godini veći je od planiranog (5.700) sukladno povećanju zaprimljenih zahtjeva i uzoraka u upravnom postupku. Jedan od razloga povećanja broja zahtjeva je i to što se trošak provjera, u postupku donošenja rješenja za stavljanje proizvoda na tržište, novim Zakonom o vinu koji je stupio na snagu 1. travnja 2019. godine podmiruje iz sredstava Državnog proračuna. Također, obradom zahtjeva uočen je trend povećanja broja novih proizvođača u svim vinogradarskim regijama koji po prvi puta stavljaju svoje proizvode na tržište.

Proizvodnja vina prije svega ovisi o agroklimatskim prilikama u proizvodnoj godini, te stoga količine vina na tržištu variraju od godine do godine.

Ostvarenje navedenog ovisi i o poslovnoj odluci samog proizvođača odnosno punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Izdane evidencijske markice tijekom 2019. godine

Uz rješenja za promet pojedinih proizvoda do 1. travnja 2019. godine izdane su evidencijske markice kojima se proizvod obvezno trebao označavati na tržištu sukladno starom Zakonu o vinu. U razdoblju 1. 1.– 1. 4. 2019. izdano je ukupno 17.718.457 komada različitih evidencijskih markica, prema obliku kako je prikazano u tablici 80.

Tablica 80: Pregled izdanih markica (kom) u razdoblju 1.1. – 1. 4. 2019.

Redni broj	Vrsta markice	Broj izdanih markica po rješenjima
1.	Samoljepive okrugle na arku	3.647.729
2.	Samoljepljive okrugle na roli	10.334.385
3.	Samoljepive pravokutne na arku	459.490
4.	Ugradbene	3.276.853
Ukupno:		17.718.457

- Odrađeno je preuzimanje i zbrinjavanje markica po promjenama rješenja

Centar je nadležan za kontrolirano zaprimanje i uništavanje neupotrebljenih markica preostalih po izmjeni Rješenja sukladno Pravilniku o stavljanju u promet vina i vina sa zaštićenom oznakom izvornosti (NN 142/13, 49/14) te prema napatku MP, od lipnja 2013. godine Centar preuzima i zbrinjava markice po zahtjevima za promjene rješenja.

Zbrinjavanje je riješeno s vanjskim partnerom, a preuzete i zbrinute markice prikazane su u tablici 81.

Tablica 81: Preuzimanje markica po promjenama rješenja za postupak zbrinjavanja od 1. 1. 2019.-31. 12. 2019.

R.br.	Vrsta markice	Broj zaprimljenih markica po promjenama rješenja
1.	Samoljepive markice, okrugle na arku	142.590
2.	Samoljepive markice, pravokutne na arku	20.421
3.	Samoljepive markice, okrugle na roli	418.031
4.	Ugradbene markice	1.053.778
5.	Vrpce/Trake	0
	UKUPNO	1.634.820

- Količine vina na tržištu

Nakon provedene administrativne kontrole zahtjeva, fizikalno-kemijskog i senzornog ispitivanja, izdaje se rješenje kojim se dopušta stavljanje proizvoda na tržište. Sukladno izdanim rješenjima prate se količine vina na tržištu prema vrsti proizvoda, godini berbe i kategoriji kakvoće odnosno tradicionalnom izrazu.

Temeljem izdanih rješenja tijekom 2019. godine na tržište je stavljeno 689.280,24 hL proizvoda.

Tablica 82. Usporedba brojčanih pokazatelja o količinama (hL) proizvoda na tržištu za koje je izdano rješenje u 2017., 2018. i 2019. godini

Kategorije vina	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Vino bez ZOI, sortno vino i stolno vino s OZP	122.174,35	140.908,32	560.000	111.624,70	79,22	123,09
Kvalitetno vino	371.575,47	370.821,87		392.033,43	105,72	
Vrhunsko vino	50.936,36	52.942,38		44.102,60	83,30	
Pjenušavo, gazirano, biser vino	4.525,61	6.133,25		6.190,23	100,93	
Specijalno vino	2.207,93	1.420,11		395,68	27,86	
Voćno vino	77.341,60	97.845,45		134.933,60	137,90	
Ocat i ostali proizvodi	10.419,96	17.495,68		-	-	
Ukupno	639.181,28	687.567,06		560.000	689.280,24	

ZOI – zaštićena oznaka izvornosti; OZP – oznaka zemljopisnog podrijetla

Kao što je vidljivo iz tabličnog prikaza, količina proizvoda koja je stavljena na tržište u 2019. godini veća je od planirane, sukladno povećanju broja zaprimljenih zahtjeva i uzoraka u upravnom postupku. Jedan od značajnih razloga povećanja količine proizvoda na tržištu je i to što se trošak provjera u postupku donošenja Rješenja za stavljanje na tržište proizvoda, novim Zakonom o vinu, koji je stupio na snagu 1. travnja 2019. godine podmiruje iz sredstava Državnog proračuna.

Također, obradom zahtjeva uočen je trend povećanja broja novih proizvođača u svim vinogradarskim regijama koji po prvi puta stavljaju svoje proizvode na tržište.

Realizacija planiranog ovisi prvenstveno o agroklimatskim prilikama u Republici Hrvatskoj te zbog toga količine vina na tržištu variraju od godine do godine. Također, realizacija planiranog ovisi i o poslovnoj odluci proizvođača odnosno punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Odrađeno je izdavanje certifikata za izvoz hrvatskih vina u treće zemlje

Odlukom Ministarstva poljoprivrede od 11. srpnja 2014. Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo ovlašten je za izdavanje certifikata za izvoz hrvatskih vina u treće zemlje. Certifikat se izdaje na temelju izdanog Rješenja za stavljanje vina na tržište, a pojedini ispitivani parametri (fizikalno kemijska analiza) se navode na certifikatu, na hrvatskom i engleskom jeziku. U 2019. godini izdano je 387 Certifikata.

Tablica 83. Usporedba brojčanih pokazatelja o izdanim certifikatima za izvoz vina u treće zemlje u 2017., 2018. i 2019. godini

Godina izdavanja certifikata	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019./2018.)	Indeks (2019./plan 2019.)
Broj izdanih certifikata za izvoz u treće zemlje	282	331	270	387	116,92	143,33

Ostvarenje navedenog ovisi prvenstveno o poslovnoj odluci proizvođača i punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Odrađeno je izdavanje potvrda za korištenje carinskih koncesija pri izvozu vina iz Republike Hrvatske u Sjevernu Makedoniju

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo od 1. lipnja 2015. ovlašten je od Ministarstva poljoprivrede za izdavanje i ovjeravanje potvrda za korištenje carinskih koncesija pri izvozu vina iz Republike Hrvatske u Sjevernu Makedoniju sukladno odredbama članka 52. Uredbe Komisije (EZ) br. 555/2008 te Prilogu I. Dodatnog protokola kojim se uređuju trgovinski aspekti Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sklopljenog između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Sjevernu Makedonije s druge strane. Tijekom 2017. godine izdano je 6 potvrda., a 2018. i 2019. godine nije izdana niti jedna potvrda.

Izdavanje potvrda za korištenje carinskih koncesija pri izvozu vina iz RH u Sjevernu Makedoniju ovisi i o poslovnoj odluci proizvođača odnosno punitelja (tražitelja usluga CVVU-a).

- Odrađeno je izdavanje mišljenja o kakvoći vina i drugih proizvoda od grožđa i vina i voćnih vina za uzorke u postupku službenih kontrola

Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo ovlašten je, sukladno Pravilnik o službenim kontrolama grožđa, mošta, vina, voćnih vina i aromatiziranih proizvoda od vina (NN 28/2018), za fizikalno-kemijske analize mošta, vina, voćnih vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koje se provode u službenoj kontroli.

Tablica 84. Usporedba brojčanih pokazatelja izdanih Mišljenja u postupku službenih kontrola u 2017., 2018. i 2019. godini

Vrsta mišljenja	2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks 2019./2018.	Indeks 2019./plan 2019.
Domaće tržište/promet mišljenje	83	83	180	80	96,39	46,11
Uvoz/unos mišljenje	105	84		3	3,57	
Ukupno	188	167	180	83	52,86	46,11

Tijekom 2017. godine Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo je zaprimio, u postupku službenih kontrola, 183 zahtjeva, tj. uzorka za ispitivanje kakvoće proizvoda te izdao 188 stručnih mišljenja, od čega 168 pozitivnih i 20 negativnih. U 2018. godini Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo je u postupku službenih kontrola zaprimio 167 zahtjeva, tj. uzorka za ispitivanje kakvoće proizvoda te je izdao isto toliko i stručnih mišljenja, od čega 137 pozitivnih i 30 negativnih. Centar je u 2019. godini izdao 83 Mišljenja.

- Razvoj i održavanje sustava kvalitete u Centru za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo
Nastavilo se redovito održavanje i poboljšavanje sustava upravljanja kvalitetom prema zahtjevima norme ISO 9001:2015 te s provođenjem razvoja i održavanja sustava kvalitete temeljem norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007 (Zakon o akreditaciji, NN 158/03, 75/09 i 56/13). Laboratorij za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja akreditiran je za ukupno 27 ispitnih metoda, a Laboratorij za senzorna ispitivanja akreditiran je za 3 ispitna postupka. Nastavilo se sa održavanjem i razvojem sustava kvalitete sukladno normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013.

Centar je akreditiran prema normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013 za postupak certificiranja vina sa oznakom izvornosti (ZOI).

Laboratorij za senzorna ispitivanja uveo je kontrolne karte praćenja rada članova Povjerenstva (ocjenjivača) kao sastavnicu programa koji se koristi u radu. Prikupljeni podaci bit će korišteni za izradu odgovarajućih alata za dodatnu analizu kvalitete rada.

- Aktivnosti članova Povjerenstva za organoleptično (senzorno) ocjenjivanje vina i voćnih vina i uključivanje novih ocjenjivača u rad komisija

U redovitim aktivnostima Komisija za senzorno ispitivanja vina i voćnih vina, sudjelovalo je 97 članova Povjerenstva za organoleptično ocjenjivanje vina i voćnih vina.

Prema zakonski definiranim kriterijima za uključivanje novih članova Povjerenstva za organoleptično ocjenjivanje u rad komisija 9 članova Povjerenstva prošlo je vježbenički staž, i svi su uključeni u redovite aktivnosti u radu komisija.

- Odrađena provjera osposobljenosti putem međulaboratorijskih usporedbi (MLU)
Laboratorij za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja (L1) je tijekom 2019. godine sudjelovao u tri programa međulaboratorijskih usporednih ispitivanja (područje fizikalno kemijskih ispitivanja vina, alergena u vinu i jakih alkoholnih pića) koje organizira BIPEA (Bureau Inter Professionnel d'Etude Analytique, Pariz, Francuska), tvrtka koju je za organiziranje MLU akreditirala francuska akreditacijska agencija „COFRAC“. U području izotopnih mjerenja je L1 sudjelovao u dva MLU programa: FIT-PTS (Food analysis using Isotopic Techniques - Proficiency Testing Scheme) koji organizira Eurofins Scientific (Nantes, Francuska), te u programu koji organizira European Reference Center for Control in the Wine

Sector u sklopu Zajedničkog istraživačkog centra (ERC-CWS-JRC, Geel, Belgija). Tijekom 2020. godine planira se povećanje broja uzoraka u međulaboratorijskoj usporedbi u području izotopnih mjerenja u organizaciji JRC-a (s 2 na 6), što je za CVVU besplatno. Planira se i proširenje područja ispitivanja na maslinovo ulje u okviru MLU-BIPEA, s 2 dodatna uzorka. Laboratorij za senzorna ispitivanja (L2) uključen je u međunarodna međulaboratorijska usporedna ispitivanja koja organizira Deutsches Referenzbüro für Lebensmittel-Ringversuche und Referenzmaterialien (DRRR), Njemačka. Tijekom 2019. godine nije bilo povećanja uzoraka u međulaboratorijskoj usporedbi. Prva serija uzoraka realizirana je u suradnji s BIPEA, ali je suradnja prekinuta zbog loše kakvoće uzoraka.

- Odrađen nadzor i proširenje područja akreditacije

Dokumentacija sustava kvalitete Laboratorija za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja i Laboratorija za senzorna ispitivanja, prema normi HRN EN ISO/IEC 17025 kontinuirano se nadzire te se izrađuju nova izdanja sukladno nastalim promjenama. Tijekom 2019. godine u ispitnim laboratorijima (Laboratorij za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja i Laboratorij za senzorna ispitivanja) proveden je postupak redovnog nadzora od strane Hrvatske akreditacijske agencije. Laboratoriji su od prethodnog nadzora zadržali postavljene kriterije rada prema normi HRN EN ISO/IEC 17025, i tako osigurali kontinuitet akreditacije. Tijekom 2020. godine nastavit će se s poslovanjem u skladu s normom ISO 9001, s provođenjem razvoja i održavanja sustava kvalitete u ispitnim laboratorijima Centra temeljem norme HRN EN ISO/IEC 17025:2017, te će se nastaviti razvoj i održavanje sustava kvalitete prema i normi HRN EN ISO/IEC 17065:2013 za certificiranje proizvoda.

- Odrađena proizvodnja internog referentnog materijala

Laboratorij za fizikalno kemijska i mikrobiološka ispitivanja (L1) je krajem 2018. proizveo novu šaržu internog referentnog materijala – vina (RM) u svrhu osiguranja kvalitete rezultata za parametre: relativna gustoća, alkoholna jakost, ukupni ekstrakt, reducirajući šećeri, pH, ukupna kiselost i hlapiva kiselost. Za svaki parametar određene su referentne vrijednosti i kreirane pripadajuće kontrolne karte. Proizvedeni RM je količinom i kvalitetom bio dovoljan za primjenu cijele 2019. godine., a i uvršten je u ponudu u sklopu uslužne djelatnosti. Početkom 2020. započeto je s pripremom nove šarže RM-a.

- Odrađena priprema uzoraka autentičnih vina za izotopne analize te „formiranje baze podataka stabilnih izotopa i drugih parametara kakvoće hrvatskih vina“

Republika Hrvatska obvezna je sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 1306/2013, Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2018/273 i Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2018/274 svake godine osigurati uzorkovanje i vinifikaciju 30 uzoraka autentičnih vina u svrhu nadopune banke analitičkih podataka koju vodi Zajednički istraživački centar EZ (EC-JRC) rezultatima dobivenim izotopnom analizom sastavnica etanola i vode vina. Temeljem navedenog, Agencija, Centar za vinogradarstvo, vinarstvo i uljarstvo ovlašten je kao nadležno tijelo za pripremu uzoraka grožđa i vinifikaciju, te kao nadležno tijelo za pristup informacijama o uzorcima uzetim na području Republike Hrvatske.

- Obavljeno prikupljanje podataka i proizvodnja uzoraka hrvatskih autentičnih vina

U 2019. godini je L1 zaprimio 60 uzoraka autentičnih vina berbe 2018. koje je proizveo Odjel za vinogradarstvo. Na ovim uzorcima provedena su u L1 fizikalno-kemijska ispitivanja parametara relativne gustoće, alkoholne jakosti, reducirajućih šećera, ukupnog suhog ekstrakta, ukupne kiselosti, pH vrijednosti, ukupnog sumpornog dioksida te stabilnih izotopa $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ i $^{18}\text{O}/^{16}\text{O}$. Provedena je i destilacija uzoraka kao priprema za određivanje stabilnih izotopa vodika (D/H), i (D/H)_{II}, te su destilati odaslani na analizu u ugovorni laboratorij.

Tijekom jeseni 2019. godine u organizaciji Odjela za vinogradarstvo prikupljeno je i vinificirano 60 uzoraka autentičnih vina nove berbe sukladno uputama Europske Komisije. U navedenim su uzorcima u L1 provedene analize šećera, ukupne kiselosti i pH vrijednosti, te je praćen tijek fermentacije.

6.4.9 POSEBNI CILJ 4.9 Aktivnosti vezane za voćarstvo i povrćarstvo

AKTIVNOSTI

U Centru za voćarstvo i povrćarstvo nastavljena je provedba sustava kvalitete sukladno normi ISO 9001:2015. Sve planirane aktivnosti provedene su u Odjelu za proizvodnju, održavanje i tehnološka istraživanja u voćarstvu, Odjelu za biljne sorte, Odjelu za post-kontrolu sadnog materijala i Odjelu za povrćarstvo sukladno Zakonu o osnivanju Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo.

Sve aktivnosti provođene se sukladno EU i nacionalnom zakonodavstvu.

Najvažniji propisi nacionalnog i EU zakonodavstva koji su u primjeni odnose se na :

- Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja (NN 140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11, 4/14, 115/18)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (NN 143/08)
- Pravilnik o upisu sorti u popis sorti voćnih vrsta (NN 98/09, 77/13, 118/16)
- EU legislativa Direktiva vijeća 2008/90/EZ, Provedbena direktiva Komisije 2014/97/EU
- Pravilnik o stavljanje na tržište reprodukcijskog sadnog materijala i sadnica namjenjenih za proizvodnju voća (NN 9/17)
- Direktiva Vijeća 2008/90/EZ; 2003/61/EZ; Provedbena direktiva Komisije 2014/96 EU; 2014/98/EU
- Pravilnik o postupku utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti sorti voćnih vrsta u svrhu priznavanja sorti (NN 121/16)
- Pravilnik o očuvanju i održivoj uporabi biljnih genetskih izvora (NN 89/09; 4/14)
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (HAPIH) NN 111/2018)

Ostvarene aktivnosti u Centru:

- Provedene su aktivnosti vezane uz promoviranje potrošnje domaćeg voća kroz suradnju sa Ministarstvom poljoprivrede u vidu sudjelovanja u izradi Specifikacije za voće u okviru Pravinika o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
- Pristupilo se provedbi racionalizacije proizvodnog prostora u Donjoj Zelini, na način da je izrađen novi plan sadnje i izmještanja postojećih nasada (biljni genetski izvori, matični nasadi, introdukcija, nasad za tehnološko tehnologijska istraživanja) sukladno rješavanju imovinsko pravih odosa na lokaciji pokušališta u Dojoj Zelini i provedbi Gospodarskog programa vezanog uz imovinsko pravno riješene čestice čije je uvođenje u posjed provedeno.
- Pristupilo se reorganizaciji poslovanja na pokušalištu u Donjoj Zelini na način da je izrađen Program opisne sortne liste u okviru kojega će se provoditi introdukcija i istraživanje voćnih vrsta, na više lokacija u RH a u cilju prezentacije gospodarskih vrijednosti pojedinih sorata voćnih vrsta u određenim agroekološkim uvjetima Republike Hrvatske. U tu svrhu je definirana ARKOD čestica na pokušalištu u Donjoj Zelini, kontaktirane su neke od

partnerskih institucija koje će sudjelovati u projektu te su kontaktirani inozemni vlasnici licenci sorata koje su potencijalni kandidati za Program opisne sortne liste. Početak sadnje planiran je za jesen 2020.

- DNA laboratorij je djelomično opremljen analizu voćnih vrsta i sorata na molekularnoj razini pri čemu je uvođenje protokola analize planirano za 2020. godinu
- Izvršeno je zapošljavanje jednog novog djelatnika u Odjelu za proizvodnju, održavanje i tehnološka istraživanja u voćarstvu, na lokaciji rada u Osijeku a u sklopu Projekta istraživanje i razvoj u sektoru voća.
- Odrađeno je stvaranje i ažuriranje baze podataka - Analiza proizvodnje voća i povrća, na godišnjoj razini.
- Djelomično je riješeno pitanje zemljišta na kojem se nalaze pokušališta (Pitomača, Donja Zelina, Kaštel Štafilić) kroz potpisivanje Ugovora o davanju državnog zemljišta na korištenje - kroz usvajanje gospodarskog programa na lokaciji Pitomača i djelomično Zelina dok na lokaciji Kaštela nije realiziran imovinsko pravni status zbog nedogovora sa lokalnom samoupravom da česticu kojoj smo mi u posjedu, stavi u program raspolagnja državnim zemljištem. Kao razlog ne davanja u program raspolgnja, navodi se blizina aerodroma.
- Nastavljeno je održavanje matičnog nasada u skladu sa započetim aktivnostima te dostupnosti reprodukcijskog materijala. Obavljena je prodaja voćnih pupova lijeske i šljive iz već formiranih matičnih nasada.
- Predan je zahtjev za izdavanje građevinske dozvole.
- Izrađen glavni projekt izgradnje i opremanja odjela za povrćarstvo u Pitomači.
- Izrađena prva verzija plana proizvodnje povrća na otvorenom.
- Dobivena subvencija od 100.000 kn za sustav navodnjavanja od strane općine Pitomača.
- Pripremljeni sporazumi o suradnji sa partnerima (Općina Pitomač, VPŽ, FAZOS).

Tablica 85. Brojčani pokazatelji ukupnog broja stabala i površina matičnjaka izraženo u ha, stanje 2017., Pokušalište HCPHS, Donja Zelina

vrsta	sorta	kategorija posađenog materijala	godina sadnje	broj stabala po vrsti/sorti	površina u ha
jabuka	Granny Smith	CERT	2011.	200	0,08
	Summerred	CERT	2011.	122	0,04
	Idared	OSN	2011.	516	0,20
šljiva	Stanley	CERT	2009.	191	0,16
višnja	Oblačinska	CAC	2009.	392	0,24
šljiva	Stare sorte	CAC	2009	18	0,01

- Održavanje predintrodukcijskih i introdukcijskih nasada te obavljanje pomološko-tehnoloških mjerenja u introdukcijsko-pokusnom nasadu.
- Nastavljeno je održavanje i proširenje kolekcije starih, autohtonih i udomaćenih sorti voćnih vrsta te proširenje kolekcije starih sorti jabuke, kruške, šljive, trešnje i višnje. Temeljem prijedloga Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o potpori ruralnom razvoju Europskoga poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD), Ministarstvo poljoprivrede izradilo je prijedlog Programa ruralnog razvoja za razdoblje 2014. – 2020. godine. Sukladno čl. 29. prijedloga Uredbe (* COM/2011/0627 final - 2011/0282 (COD) *), Ministarstvo poljoprivrede je u sklopu prioriteta 4. (Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava ovisnih o poljoprivredi i šumarstvu – Agro-okoliš i klima), a u cilju zaštite genetskih resursa predvidjelo nekoliko podmjera kojima će se poticati očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja. Centar skrbi o voćnim biljnim genetskim resursima

sukladno: Pravilniku o očuvanju i održivoj uporabi biljnih genetskih izvora (89/09, 4/14) Centar za voćarstvo je uključen u „Nacionalni program očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj“.

- Sudjelovanje na 17. redovnom sastanku FAO Komisije o genetskim izvorima od 17. – 22. veljače 2019., kao zamjena Nacionalne koordinatorice za biljne genetske izvore RH doc.dr.sc. Ivane Rukavina.
- Završen je VIP projekt: Istraživanje tolerantnih sorti jabuka što uključuje pomološko-tehnološka istraživanja sorti jabuka otpornih na fuzikladij, pepelnicu i bakterijski palež. Cilj projekta je bio istražiti pomološkotehnološka svojstva sorti za uzgoj u agroekološkim uvjetima Republike Hrvatske. Dobiveni rezultati poslužit će kao temeljni materijal za održavanje radionica i edukaciju voćara vezano za uzgoj spomenutih sorti. Završni izvještaj projekta predan je tijekom 2019. godine.
- Nastavljen je rad na provođenju istraživanja vezanog uz reakciju sorata Fuji, Gala i Golden Delicious na različite tretmane kemijske prorjede cvjetova i plodova.
- Nastavljena je upotreba sustava za zaštitu od mraza ugrađenog na tabli T-3, te nakon višegodišnjeg praćenja, izrada smjernica za njegovu primjenu u praksi.
- Izvršeno je zbrinjavanje proizvedenih viškova kroz prodaju te preradu istih za potrebe reprezentacije.
- Pokušalište Kaštel Štafilić – nastavljeno održavanje pokusnog nasada maslina posađenog u gustom sklopu: 1820 stabala masline iz introdukcije – Španjolska (sorte: Arbequina, Arbosana, Koroneiki, Sikitita i Tosca), 180 stabala maslina iz introdukcije - Italija (sorte: Nochiara, Chima di Melfi, Toscanina), 200 stabala maslina autohtonih i udomaćenih sorti iz Hrvatske;
- Izvršena je regeneracija stabala stradalih od izmrzavanja.
- Nastavljen je rad na opisu svojstva primki tradicionalnih sorti maslina upisanih u CPGRD bazu podataka i primki kandidata posađenih u kolekciji Agencije na pokušalištu u Kaštel Štafiliću

Tablica 86. Popis sorti stabala u pokusu posađenih 2011.

r.b.	sorta	razmak sadnje (gustoća sklopa)	broj stabala u pokusu
1.	Arbequina	3,7mx1,35m; 3,7mx1,55m; 3,7mx1,75m	3 stabla x 3 ponavljanja x 3 razmaka sadnje = 27
2.	Arbosana	3,7mx1,35m; 3,7mx1,55m; 3,7mx1,75m	3 stabla x 3 ponavljanja x 3 razmaka sadnje = 27
3.	Koroneiki	3,7mx1,35m; 3,7mx1,55m; 3,7mx1,75m	3 stabla x 3 ponavljanja x 3 razmaka sadnje = 27
4.	Sikitita	3,7mx1,35m; 3,7mx1,55m; 3,7mx1,75m	3 stabla x 3 ponavljanja x 3 razmaka sadnje = 27
5.	Tosca	3,7mx1,35m; 3,7mx1,55m; 3,7mx1,75m	3 stabla x 3 ponavljanja x 3 razmaka sadnje = 27
6.	Chima di Melfi	3,7mx1,55m	48
7.	Nociara	3,7mx1,55m	48
8.	Toscanina	3,7mx1,55m	48
9.	Bjelica	3,7mx1,55m	6
10.	Buharica	3,7mx1,55m	11
11.	Drobnica	3,7mx1,55m	7

r.b.	sorta	razmak sadnje (gustoća sklopa)	broj stabala u pokusu
12.	Dužica	3,7mx1,55m	11
13.	Istarska Bjelica	3,7mx1,55m	15
14.	Lastovka	3,7mx1,55m	10
15.	Mezanica	3,7mx1,55m	10
16.	Uljarica	3,7mx1,55m	9
17.	Vrtunčica	3,7mx1,55m	11
18.	Žabarka	3,7mx1,55m	11
19.	Buža	3,7mx1,55m	3
20.	Istarska Buža	3,7mx1,55m	3
21.	Jurica	3,7mx1,55m	3
22.	Karbonaca	3,7mx1,55m	3
23.	Levantinka	3,7mx1,55m	3
24.	Oblica	3,7mx1,55m	3
25.	Rošinjola	3,7mx1,55m	3
26.	Žižolera	3,7mx1,55m	3
ukupno			404

- Nastavljeno je započeto istraživanje tehnologije uzgoja 5 sorti masline pogodnih za intenzivne sustave uzgoja, pomološko- tehnološka mjerenja u introdukcijsko-pokusnom nasadu, s ciljem utvrđivanja optimalne gustoće sadnje s obzirom na biološki potencijal i specifičnosti pojedine sorte;
- Obavljena je prerada ploda maslina, senzorska i laboratorijska analiza kvalitete dobivenih ulja introduciranih sorti iz intenzivnih gustih nasada u usporedbi sa autohtonim sortimentom iz tradicionalnog uzgoja.
- Izvršena je fizikalno kemijska i senzorska analiza uzoraka sljedećih parametara: udio slobodnih masnih kiselina, peroksidni broj, spektrofotometrijska analiza u ultraljubičastom području - K232, K270, ΔK, ukupni fenoli i randman %.

Tablica 87. Plan mjerenja parametara u istraživanju sorti masline za 2019. g.

		2017.	2018.	Plan 2019.	Izvršenje 2019	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
Arbeqina	Promjer debla, elementi volumena krošnje (visina, širina i duljina), broj izdanaka, masa po stablu, masa 100 plodova, masa ploda, visina i širina ploda, masa koštice,	10	10	10	10	100	100
Arbosana		10	10	10	10	100	100
Koroneiki		10	10	10	10	100	100
Sikitita		10	10	10	10	100	100
Tosca		10	10	10	10	100	100

- Nastavljeno provođenje introdukcije novih sorti voćnih vrsta;

PLAN INTRODUKCIJE SORTI VOĆNIH VRSTA 2019.-2023. godine:

- Aktivnosti Odjela za biljne sorte Centra za voćarstvo i povrćarstvo vezano za poslove introdukcije novih sorti provode se sukladno Zakonu o Hrvatskoj agenciji za poljoprivrednu i hranu, a nastavak su aktivnosti koje je provodio Zavod za voćarstvo od 2008. godine.
- U introdukcijskim pokusima od 2008. godine sveukupno je posađeno 50 sorti jabuke, 6 sorti kruške, 2 sorte kinesko-japanske šljive, 10 sorti EU šljiva, 28 sorti trešnje i 4 sorte marelice, od čega je najveći dio sorti introducirani nakon 2011. godine.

- U izboru sortimenta se uspostavila i održava suradnja s vodećim oplemenjivačkim kućama, dobro pozicioniranim na tržištu EU a koje konstantno rade na selekciji novih sorti poboljšanih svojstava.
- S obzirom da je sadni materijal ovih sorti teže dostupan na tržištu, iste će se predstaviti u sklopu projekta Opisne sortne liste u 2020.g.

Tablica 88. Plan introdukcije u periodu od 2020. do 2023. godine

Pokušalište	Vrsta	Godina
Donja Zelina, Osijek	kruška	2020.
	jabuka	
	trešnja (2 sorte, 2 podloge)	
	breskva, nektarina	2021.
	šljive	2022.
	trešnja	
	višnja	
	lijeska	2023.
Kaštel Štafilic	masline (gusti sklop)	2020.
	trešnja pokus s podlogama (3 podloge, 2 sorte)	
	trešnja, nove sorte	2021.
	višnja	
	marelica	2022.
	smokva	
	breskva, nektarina	2023.
	bajam	
Agrumi	mandarina, klementina	2020.
	naranča	2021.
	limun	2022.

- Plan introdukcije sorti je zamijenjen Planom opisne sortne
- Izrađen je stateški program Opisne sortne liste s pripadajućom metodologijom i troškovnicima.
- Izrađen je prijedlog sorti za opisnu sortnu listu za sadnju 2020./2021. godine.
- Izrađeno je godišnje izvješće i opisano je 130 sorti za potrebe Opisne sortne liste.
- Popis introduciranih sorti u 2019. godini prikazan je u tablici-89.

Tablica 89. Introdukcija sorti/podloga u 2017., 2018., 2019. godine

rbr	vrsta/sorta	rasadnik/vlasnik licence	broj stabala
Introducirano 2017. godine			
1.	jabuka/R8/18/242	B3F	10
2.	jabuka/I3D7-29	CIV	10
3.	jabuka/I3E2-19	CIV	10
4.	Podloga trešnje Weigi 1	Vitroplant	100
5.	Podloga trešnje Weigi 2	Vitroplant	100
ukupno			230
Introducirano 2018. godine			
	Planirana introdukcija nije izvršena zbog nedovoljne količine sadnog materijala sorti i podloga		
ukupno			0
introducirano 2019. g.			
1	jabuka/Red Delicious Mestar 2284 mema	Gruber Genetti	20
2	jabuka/Red Delicious KING® Roat(s)	Gruber Genetti	20
3	jabuka/Golden Parsi(s) Da Rosa	Gruber Genetti	20
4	jabuka/Gala Schnicored	Gruber Genetti	20
5			
6			
7			
ukupno			80
indeks 2019/2018			100

- Nastavljeno je istraživanje introduciranih sorti voćnih vrsta praćenjem fenofaza, određivanjem zrelosti ploda, pomološkim mjerenjima te fizikalno-kemijskim analizama ploda u vrijeme berbe i nakon skladištenja.

Tablica 90. Mjerenja sorti u introdukciji u 2017., 2018., plan i izvršenje u 2019. g.

rbr	vrsta	Broj mjerenih sorti u 2017.	Broj mjerenih sorti u 2018.	Plan mjerenja u 2019.	Izvršenje 2019.	Indeks (2019/2018)	Indeks (2019/plan 2019)
1.	jabuka	42	55	87	125	227	143
2.	kruška	6	13	18	30	230	166
3.	šljiva	12	17	25	31	182	124
4.	trešnja	32	16	37	49	306	132
5.	marelica	2	0	0	8	100	100
6.	borovnica	18	13	13	18	138	138
7.	višnja	12	11	11	11	100	100
8.	breskva		6	6	6	100	100
ukupno		124	131	197	278	172,5	125

- Nastavljeno je provođenje nacionalnog programa očuvanja i održive uporabe biljnih genetskih izvora za hranu i poljoprivredu u Republici Hrvatskoj. U poljsku kolekciju *ex situ* uključene su nove primke autohtonih i udomaćenih sorti kontinentalnih voćnih vrsta. U kolekciji je zastupljeno 304 primke autohtonih i udomaćenih voćnih vrsta koje su se tradicionalno uzgajale na području kontinentalne Hrvatske.
- Nastavljeno je prikupljanje novih primki te priprema površina za sadnju i sadnja. Nastavlja se upisivanja primki u Hrvatsku bazu podataka o biljnim genetskim izvorima (CPGRD).

- Nastavljeno je provođenje morfoloških opisa primki voćnih vrsta posađenih u kolekciji korištenjem ECPGR (*European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources*) deskriptora te CPVO protokola i UPOV vodiča za provođenje DUS ispitivanja, utvrđivanje homonimije i sinonimije u kolekciji te genetička analiza prikupljenih primki.
- Pripremljen je opis sorti jabuka za koje je planirano umatičenje i održavanje matičnih stabala sorti koje su brisane s Popisa sorti voćnih vrsta. Zbog nepostojanja održivača sorti, s Popisa sorti voćnih vrsta brisane su stare sorte voćnih vrsta, što predstavlja problem pravnim i fizičkim osobama koje će tražiti potpore kroz različite fondove. Obavljen je postupak umatičenja 18 autohtonih primki šljive upisanih u CPGRD bazu.

Tablica 91. Broj primki u banci biljnih gena u 2017., 2018. plan i izvršenje za 2019. godinu

rbr	vrsta	Broj primki 2017.	Broj primki 2018.	Planirano primki 2019.	Izvršenje broj primki 2019	Indeks 2019/2018	Indeks 2019/plan 2019
1.	jabuka	89	100	131	131	131	100
2.	kruška	53	53	83	83	156	100
3.	šljiva	28	28	40	40	142	100
4.	Trešnja	8	12	12	12	100	100
5.	Marelica	3	3	3	3	100	100
6.	višnja	3	3	4	4	130	100
7.	Ostale voćne vr.	12	16	31	31	190	100
	ukupno	181	215	304	304	135,57	100

- Nastavljeno je provođenje opisa sorti voćnih vrsta u kolekciji sukladno CPVO protokolima i UPOV vodičima za provođenje testova različitosti, ujednačenosti i postojanosti (DUS), podaci o sortama uneseni u bazu podataka sorti voćnih vrsta, referentna kolekcija sorti potrebnih za Provođenje postupka priznavanja upotpunjena s ranim sortama jabuke.
- Nastavljene su aktivnosti oko organiziranja ispitivanja sorti voćnih vrsta u pokusnom voćnjaku i laboratoriju u postupku priznavanja sorti voćnih vrsta sukladno Pravilniku o postupku utvrđivanja različitosti, ujednačenosti i postojanosti voćnih vrsta u svrhu priznavanja sorti (NN 121/16).
- Priprema i provođenje primijenjenih istraživanja na pokušalištu Donja Zelina:
 - jabuka – provedena je metoda konfuzije kod jabučnog savijača (*Cydia pomonella*) upotrebom feromona
 - Nastavljeno je praćenje fenofaza svih voćnih vrsta i istraživanje vremena i dužine pojedine fenofaze te stavljanje dobivenih rezultata u korelaciju sa klimatskim promjenama
- Nastavljene su aktivnosti i koordinacija s Ministarstvom poljoprivrede u vezi uspostave sustava kontrole sadnog materijala i kreiranja opisne sorte liste.

Suradnja s drugim institucijama

- Nastavljena je suradnja sa Savjetodavnom službom u području edukacije poljoprivrednih proizvođača i transfera rezultata istraživanja iz područja voćarstva i povrćarstva do primarnih proizvođača. Održano predavanje i pokazna rezidba na ad hoc tečaju: Intenzivni uzgoj lijeske i Priprema tla za sadnju lijeske;
- Suradnja s Agronomskim fakultetom i srednjim poljoprivrednim školama na poslovima od zajedničkih, interesa istraživanja i edukacija;

- Suradnja s Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom na istraživanjima iz područja evaluacije sorti voćnih vrsta i procjene prikladnosti sorti za daljnju preradu; održano senzorsko ocjenjivanje sorti jabuka u suradnji s PBF-om i Agronomskim fakultetom;
- Nastavljena je suradnja sa Hrvatskom voćarskom zajednicom u cilju dobivanja pravodobnih informacija o problemima voćara kao i uključivanje u njihovo rješavanje;
- Nastavljena je suradnja sa Ministarstvom poljoprivrede te Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju;
- Nastavljena je suradnja sa Zagrebačkom županijom u skladu s predloženim planom aktivnosti;
- Nastavljena je suradnja sa lokalnom samoupravom Virovitičko podravske županije;
- Nastavljena je suradnja sa Sredjom školom u Pitomači.

Sektorska suradnja

- Nastavljena je suradnja sa Zagrebačkom županijom i sa Distributivnim Centrom za voće i povrće d.o.o. u cilju provođenja pokusa koji bi imali za rezultat davanje smjernica rashladničarima i proizvođačima jabuka o vremenu ulaska raznih sorata jabuka u skladište u raznim režimima čuvanja iste te uniformiranja standarda proizvodnje jabuka.
- Nastavljena je suradnja sa voćarima Slavonije u sklopu projekta Istraživanje i razvoj u sektoru voća i to: OPG Matko Zelić, OPG Marko Milas, Budimci d.o.o. i Vinka plus d.o.o.

6.4.10 POSEBNI CILJ 4.10 Aktivnosti vezane za Sustavno izvještavanje Ministarstva poljoprivrede o opasnostima i rizicima koji se pojavljuju u poljoprivrednoj proizvodnji

AKTIVNOSTI

- Ukazivalo se Ministarstvu poljoprivrede na opasnosti u poljoprivrednoj proizvodnji;
- Redovito se izvještavalo o provedbi aktivnosti Agencije i rezultatima rada i istraživanja.

6.5 Aktivnosti vezane za legislativu

OPĆI CILJ 5 Legislativa

6.5.1 POSEBNI CILJ 5.1 Pružanje stručnu i znanstvenu potpore Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga

AKTIVNOSTI

- Sudjelovanje u radnim grupama i povjerenstvima vezanih uz poljoprivredu u Republici Hrvatskoj.
- Angažiranje stručnjaka Centra u Izmjenama pravnih propisa i podzakonskih akata: Uredba (EU) 2016/2031 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredaba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ, 2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ.
- U prosincu 2019. ukinut je Zakon o biljnom zdravstvu (NN 75/05, 25/09 i 55/11) i pripadajući podzakonski akti, a nositelj tih aktivnosti je Ministarstvo poljoprivrede, uz

- institucije koje su nadležne ili će biti nadležne za provedbu zdravstvene zaštite bilja na razini Republike Hrvatske. Objavljen je novi Zakon o biljnom zdravstvu (NN 127/19);
- S više razina CZB-a data je stručna podrška u zahtjevnom i kompleksnom procesu izmjene sustava biljnog zdravstva. U 2019. godini su ispoštovani svi zahtjevi MP za sudjelovanjem u izradi propisa, za stručnom podrškom nadležnoj upravi u Ministarstvu, za podrškom u radu Sektora fitosanitarne politike, za podrškom u izvještavanju Europske komisije te za podrškom u sudjelovanju na sastancima, u radnim skupinama ili sličnim tijelima ustrojenima na međunarodnoj ili na nacionalnoj razini.
 - Angažiranje stručnjaka u Povjerenstvima za izradu pripadajućih pravilnika temeljem novog Zakona o vinu.
 - Dopuna djelatnosti temeljem novog Zakona o vinu i reorganizacije poslovanja, pripajanja novih institucija u Agenciji i nove sistematizacije radnih mjesta.
 - Djelatnici CSR i CVP su bili uključeni u pripremu Izmjena Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja. (*Napomena: Prijedlog Zakona je dostavljen Ministarstvu poljoprivrede*).
 - Izmjena Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica (uvođenje heljde u certifikacijsku shemu).
 - Donošenje Pravilnika o Miscantus-u. (*Napomena: Prijedlog Pravilnika je dostavljen Ministarstvu poljoprivrede*).
 - Upis i vođenje Opisne sortne liste. (*Napomena: Odrađeno prema programu Ministarstva poljoprivrede*).
 - Provođenje post-registracijskih pokusa u svrhu saznanja o kakvoći sorata voćnih vrsta.
 - Istraživanje čimbenika kakvoće plodova voća i povrća u cilju zaštite proizvođača, potrošača te definiranja standarda kvalitete.
 - Nadzor ekološke proizvodnje.
 - Sudjelovanje u radnim grupama i povjerenstvima vezanim za sigurnost hrane i prehrane, zdravlje i dobrobit životinja u Republici Hrvatskoj:
 - Radna skupina za izradu Nacionalne politike za prevenciju i smanjenje otpada hrane;
 - Vijeće za GMO
 - "Povjerenstvo za praćenje provedbe Strateškog plana za smanjenje prekomjernog unosa kuhinjske soli u RH";
 - Povjerenstvo za izradu Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o prirodnim mineralnim, prirodnim izvorskim i stolnim vodama;
 - Radna podskupina za unaprjeđenje sustava doniranja hrane u RH – završeno;
 - Programski odbor Obzor 2020. – djelatnica CSH prisustvovala jednom sastanku;
 - Povjerenstvo za provedbu prava intelektualnog vlasništva KOPPIV – djelatnica CSH prisustvovala jednom sastanku;
 - Radna skupina za hranu i bioekonomiju za potrebe izrade Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine;
 - Stručno tijelo za određivanje preventivnih mjera sprječavanja afričke svinjske kuge;
 - Radna skupina za izradu jedinstvenog edukativnog materijala za osobe koje rade u proizvodnji, prometu i usluživanju hrane, a koje su obvezne polagati tečaj zdravstvenog odgoja;
 - Znanstvena potpora u okviru rada Stručnog tijela za afričku svinjsku kugu;

- Znanstvena potpora u izradi mikrobioloških kriterija za gotovu hranu s ciljem;
- Vještačenje te davanje vještačkog nalaza temeljem zahtjeva suda ili stranke.

Tablica 92. Temeljem novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je stupio na snagu 09. ožujka 2018. godine doneseni su slijedeći pravilnici:

Red. broj	Naziv Propisa	Trenutno stanje
1.	Pravilnik o načinu vođenja evidencije o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta	NN 22/19
2.	Pravilnik o zaštiti poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja	NN 71/19
3.	Pravilnik o metodologiji za praćenje stanja poljoprivrednog zemljišta	NN 47/19
4.	Pravilnik o agrotehničkim mjerama	NN 22/19
5.	Pravilnik o mjerilima za utvrđivanje osobito vrijednog (P1) i vrijednog (P2) poljoprivrednog zemljišta	NN 23/19

- Sudjelovanje u radnim grupama i povjerenstvima vezanih uz poljoprivredu pri tijelima Europske Unije.

6.5.2 POSEBNI CILJ 5.2 Funkcioniranje poljoprivredne proizvodnje

AKTIVNOSTI

- Provodile su se aktivnosti definirane zakonskim aktima;
- Provodile su se laboratorijske analize uzoraka za Državni inspektorat (fitosanitarnu, poljoprivrednu, vinarsku i veterinarsku inspekciju);
- Ažurirana je sortna lista RH i vođena opisna lista sorata.

6.6 Aktivnosti vezane za promociju hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

OPĆI CILJ 6. Promocija hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

6.6.1 POSEBNI CILJ 6.1 Aktivnosti vezane za neobvezni sustav označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

AKTIVNOSTI

- Odjel za sustave označavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda je započeo sa procesom uspostave i provede sljedivosti i kontrolnih mehanizama za označavanje poljoprivredno-prehrambenih proizvoda oznakama Agencije nakon preuzimanja dokumentacije i važećih Ugovora od Ministarstva poljoprivrede 29. Studenog 2019godine.

- Započeto je se prikupljanje i ažuriranje podataka o korisnicima oznaka, te obrada statističkih podataka za svaki pojedini sektor obuhvaćen neobveznim sustavom označavanja poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- U odjelu se planira kontinuirano unaprjeđivanje poslovnog procesa za razmjenu podataka s korisnicima o količinama označenih poljoprivrednih proizvoda te je započeto prikupljanje podataka o proizvodnji i prodaji označenih poljoprivrednih proizvoda.
- Počelo se provoditi aktivnosti informiranja i educiranja potrošača i ciljanih skupina te marketinšku strategiju s ciljem povećanja potrošnje i prepoznatljivosti poljoprivrednih proizvoda s hrvatskih farmi na tržištu.

6.6.2 **POSEBNI CILJ 6.2** Organiziranje i sudjelovanje u manifestacijama s ciljem promocije hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda

AKTIVNOSTI

- Radilo se na organizaciji nastupa na sajmovima i svim drugim manifestacijama s ciljem promocije hrvatskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.
- Organizacija prodaje hrvatskih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u svrhu promocije a koji se ne mogu obavljati radi stjecanja dobiti - odrađen je dio aktivnosti: uređen i opremljen prostor te pribavljene potrebne prethodne suglasnosti, dokazi o ispravnosti opreme i uređaja, rješenja da su provedene mjere zaštite od buke.

6.6.3 **POSEBNI CILJ 6.3** Prodaja hrvatskih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda bez ostvarivanja dobiti

6.6.4 **POSEBNI CILJ 6.4** Izdavanje promotivnih materijala, planiranje i organizacija događanja u organizaciji Agencije s ciljem promocije

AKTIVNOSTI

- Sudjelovali u suorganizaciji manifestacije „Valentinovo na Jelačiću“ – Agencija je na manifestaciji sudjelovala sa Ministarstvom poljoprivrede kao suorganizator.
- Sudjelovali u suorganizaciji manifestacija: VINA OD DAVNINA - 2.revija vina hrvatskih autohtonih vina, Medni doručak s hrvatskih pčelinjaka i Viroexpo - 24. Međunarodni sajam gospodarstva, obrtništva i poljoprivrede.
- Odrađeno je organizirano i koordinirano praćenje medijskih sadržaja, informiranje medija, informiranje o javnom mnijenju upravljanje temama ili problemima, uspostava povjerenja u javnostima, održavanje indirektnih veza s javnostima u funkciji medijatora između Agencije i javnosti.
- Organiziralo se i koordiniralo poslove informiranja i izdavaštva kao cjelovitog sustava informiranja javnosti i aktivnosti o radu Agencije.
- Organizirane su aktivnosti vezane za medijsko predstavljanje Agencije te priprema poziva i priopćenja za medije vezano za događanja u organizaciji Agencije.
- Pripremani su informativni materijali i sadržaji prilagođeni različitim medijima.
- Kontinuirano su praćene prilike i predlagane su mogućnosti za učinkovito informiranje i poboljšanje predstavljanja rada Agencije.

6.7 Aktivnosti vezane za poboljšanje kadrovske strukture i unaprjeđenje infrastrukture

OPĆI CILJ 7 Poboljšanje kadrovske strukture i unaprjeđenje infrastrukture

6.7.1 POSEBNI CILJ 7.1 Poboljšanje kadrovske strukture

AKTIVNOSTI

- Zaposleno je 16 djelatnika u Centru za zaštitu bilja, od kojih trenutno 14 radi na poslovima ocjene dokumentacije i procjene rizika. S 31.12.2019. zaposleno je ukupno 14 djelatnika jer je jedan djelatnik prebačen u CSH, a jedna je djelatnica zbog promjene posla podnijela zahtjev za sporazumni otkaz Ugovora o radu.
- Služba za ljudske resurse izradila je Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanju povjerljive osobe koji je u primjeni od prosinca 2019. godine. U pripremi su Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o plaćama, Pravilnik o radu i Pravilnik o zaštiti na radu koji ovise donošenju Uredbe o nazivima i koeficijentima radnih mjesta za HAPIH.
- U Službi za ljudske resurse donesene su razne odluke, zaključci i drugi akata iz područja ljudskih resursa, kadrovskih poslova i zaštite na radu vezani za poslovi praćenja i osiguravanja primjene zakona i drugih propisa iz područja ljudskih resursa, kadrovskih poslova i zaštite na radu, te poslovi vođenja evidencija o stručnom usavršavanju i osposobljavanju djelatnika Agencije.
- Poticala se dobra komunikaciju između Centara, rukovodećih struktura i zaposlenika poštujući legitimne predstavnike radnika.
- Poticala se horizontalna komunikacija ciljem promicanja struke.
- Napravljen je jasan i nedvosmislen algoritam (protokol) o načinu dostave i pravu na korištenje određenih poslovnih dokumenata i informacija – svih vrsta poslovnih i/ili povjerljivih podataka.
- Definirane su jasne mjere protiv narušavanja ugleda svih tijela Agencije kao i za narušavanje individualnog ugleda cjelokupne akademske zajednice Agencije.

6.7.2 POSEBNI CILJ 7.2 Unaprjeđenje infrastrukture

AKTIVNOSTI

- Poboljšana je iskoristivost opreme.
- Unaprjeđenje infrastrukture i racionalizacija postojećih prostora s ciljem smanjivanja troškova održavanja.
- Ured ravnatelja: preseljenje na lokaciju Osijek.
- Centar za zaštitu bilja: provedena je rekapitulacija i prilagodba plana i ugovora vezanih na održavanja zgrade Centra, obavljena je sanacija kanalizacijskog sustava i oštećenja na zgradi, sanacija i održavanje sustava podrške u slučaju nestanka struje (agregati i UPS baterije).
- Centar za sjemenarstvo i rasadničarstvo: odrađena je elektro instalacija skladišta za smještaj gnojiva i mehanizacije, nastavak održavanja agregata i sigurnosnog sustava (kamere, rampe ulaza i izlaza).
- Centar za voćarstvo i povrćarstvo: provedena je racionalizacija proizvodnog prostora u Donjoj Zelini, reorganizacija poslovanja na pokušalištu u Donjoj Zelini na način da se

omogućiti istraživanje i introdukcija na više lokacija u RH uz suradnju sa primjerenim institucijama ili fizičkim osobama te racionalizacija poljoprivrednog zemljišta u Donjoj Zelini, osposobljavanje i opremanje DNA laboratorija za analizu voćnih vrsta i sorata na molekularnoj razini. Odrađeno je stvaranje i ažuriranje baze - Analiza proizvodnje voća i povrća na godišnjoj razini.

- Centar za tlo: određena zamjena stare i dotrajale laboratorijske opreme (Plamenfotometar, Spektrofotometar, Sušionik, Vodena kupelja i Digitalna bireta).
- Radilo se na azvoju sigurnosne politike informacijskog sustava unutar ustanove.
- Provedeno je održavanje i unapređenje postojećeg sustava HAPIH-a radi poboljšanja poslovnih procesa (aplikacije ZVVU – Vinari, ZVVU – Inspekcija, ZVVU – eRješenja, Narudžbenice, Ugovori, Putni nalozi, Auti, ZUD – Centar za zaštitu bilja – Zaprimanje uzoraka i dijagnostika, SZB Lab, Voćari – vrste sorti, karakteristike, HAMIT, ZZOS - Zahtjev za odobrenjem sudjelovanja, ZZT – SimleLab – **aplikacija u izradi**).
- Provedeno je funkcijsko unapređenje Aplikacije MOBIDI za prikupljanje podataka za potrebe Centra za zaštitu bilja i Centra za tlo - odrađeno.
- Odrađena je nabava računalne opreme - Zamjena postojeće dotrajale računalne opreme starije od 2013. godine. – tijekom prosinca 2019. nabavljena je planirana računalna oprema za potrebe HAPIH-a.
- Najam multifunkcijskih fotokopirnih uređaja za sve ustrojstvene jedinice HAPIH-a.
- Odrađen je dio aktivnosti oko uređenja katastarskog i gruntovnog stanja nekretnina i vlasničkih odnosa kojima je Agencija vlasnik ili korisnik.

7 ZAKLJUČAK

Agencija osim provođenja djelatnosti propisanih zakonima nacionalnog i europskog zakonodavstva, mora postati i glavna poluga razvoja hrvatske poljoprivrede u smislu strategije, tehnologije i dohodovnosti.

Pri izradi zakonskih propisa posebnu pozornost treba posvetiti uređenju tržišta hranom, kvalitete hrane i druge zakonom dopuštene aktivnosti koje bi u naravi štatile potrošače i indirektno proizvođače u Hrvatskoj.

Agencija je znanstvena i stručna potpora Ministarstvu poljoprivrede te ujedno predstavlja i važnu sponu između potrošača, naših proizvođača i nadležnih tijela. Kroz svoje djelatnosti i aktivnosti kao i neposrednim sudjelovanjem u radu nacionalnih i europskih tijela, cilj Agencije je pružiti legitimnu, komparativnu prednost našim proizvođačima i potrošačima te biti u službi razvoja hrvatske poljoprivrede.

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu ne predstavlja samo deklarativnu funkciju imena „Hrvatski“ već ona to uistinu i je u naravi.

Izvješće pripremili:

doc. dr.sc. Krunoslav Dugalić

mr.sc. Ružica Jurić

doc. dr.sc. Ivana Rukavina

dr.sc. Natko Klanac

dr.sc. Boris Puškar

dr.sc. Goran Jukić

mr.sc. Ivan Poje

Hrvoje Hefer, mag.ing.agr.

dr.sc. Darja Sokolić

Davor Pašalić, dr.med.vet.

Ivica Vranić, struč.spec.ing.agr.

Robert Brkić, univ.spec. MBA Agr.

Željka Jukić mag.iur.

Tomislav Jerbić, dipl.iur.